PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

DOK-1.410.2.2021.AG.JS

Warszawa, 20 października 2022 r.

DECYZJA NR DOK-1/2022

I. Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275) oraz art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady UE nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.1.2003 r., wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE L 148 z 11.6.2009 r.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę ograniczającą konkurencję na polskim rynku zakupu usług świadczonych przez profesjonalnych zawodników koszykówki udział:

(i) BM Slam Stal S.A. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim;

(ii) Gdyńskiego Klubu Koszykówki Arka S.A. w likwidacji z siedzibą w Gdyni;

(iii) Gliwickiego Towarzystwa Koszykówki S.A. z siedzibą w Gliwicach;

(iv) „Grono" Sportowa S.A. z siedzibą w Zielonej Górze;

(v) Hydro Truck Sport S.A. z siedzibą w Radomiu;

(vi) Klubu Koszykarskiego Astoria Bydgoszcz S.A. z siedzibą w Bydgoszczy;

(vii) Klubu Koszykówki Włocławek S.A. z siedzibą we Włocławku;

(viii) King Wilki Morskie Sportowa S.A. z siedzibą w Szczecinie;

(ix) Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie;

(x) Miejskiego Klubu Sportowego Dąbrowa Górnicza S.A. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej;

(xi) Miejskiego Klubu Sportowego Start S.A. z siedzibą w Lublinie;

(xii) Spójnia Stargard Sportowa S.A. z siedzibą Stargardzie;

(xiii) Starogardzkiego Klubu Sportowego Sportowa S.A. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim;

(xiv) Śląsk Wrocław Basketball S.A. z siedzibą we Wrocławiu;

(xv) Trefl Sopot S.A. z siedzibą w Sopocie;

(xvi) Twarde Pierniki S.A. z siedzibą w Toruniu;

(xvii) Polskiej Ligi Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie

w porozumieniu w rozumieniu art. 4 pkt. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a zarazem w porozumieniu lub praktyce uzgodnionej w rozumieniu art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, polegającym na dokonywaniu ustaleń w odniesieniu do zasad rozliczania sezonu 2019/2020 z zawodnikami, co stanowi naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie i konsumentów oraz art. 101 ust. 1 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275) oraz art. 5 Rozporządzenia Rady UE nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.1.2003 r., wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE L 148 z 11.6.2009 r.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z tytułu naruszenia zakazów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz w art. 101 ust. 1 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w sposób, o którym mowa w pkt. I sentencji decyzji, nakłada na:

(i) BM Slam Stal S.A. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim karę pieniężną w wysokości **45 773,08 zł** (słownie: czterdzieści pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt trzy złote osiem groszy), płatną do budżetu państwa;

(ii) Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji z siedzibą w Gdyni karę pieniężną w wysokości **75 270,39 zł** (słownie: siedemdziesiąt pięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt złotych trzydzieści dziewięć groszy), płatną do budżetu państwa;

(iii) Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A. z siedzibą w Gliwicach karę pieniężną w wysokości **42 893,94 zł** (słownie: czterdzieści dwa tysiące osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote dziewięćdziesiąt cztery grosze), płatną do budżetu państwa;

(iv) „Grono" Sportowa S.A. z siedzibą w Zielonej Górze karę pieniężną w wysokości **77 617,76 zł** (słownie: siedemdziesiąt siedem tysięcy sześćset siedemnaście złotych siedemdziesiąt sześć groszy), płatną do budżetu państwa;

(v) Hydro Truck Sport S.A. z siedzibą w Radomiu karę pieniężną w wysokości **10 808,82 zł** (słownie: dziesięć tysięcy osiemset osiem złotych osiemdziesiąt dwa grosze), płatną do budżetu państwa;

(vi) Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz S.A. z siedzibą w Bydgoszczy karę pieniężną w wysokości **30 351,42 zł** (słownie: trzydzieści tysięcy trzysta pięćdziesiąt jeden złotych czterdzieści dwa grosze), płatną do budżetu państwa;

(vii) Klub Koszykówki Włocławek S.A. z siedzibą we Włocławku karę pieniężną w wysokości **64 907,80 zł** (słownie: sześćdziesiąt cztery tysiące dziewięćset siedem złotych osiemdziesiąt groszy), płatną do budżetu państwa;

(viii) King Wilki Morskie Sportowa S.A. z siedzibą w Szczecinie karę pieniężną w wysokości **59 550,86 zł** (słownie: pięćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt sześć groszy), płatną do budżetu państwa;

(ix) Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości **58 723,56 zł** (słownie: pięćdziesiąt osiem tysięcy siedemset dwadzieścia trzy złote pięćdziesiąt sześć groszy), płatną do budżetu państwa;

(x) Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej karę pieniężną w wysokości **39 051,47 zł** (słownie: trzydzieści dziewięć tysięcy pięćdziesiąt jeden złotych czterdzieści siedem groszy), płatną do budżetu państwa;

(xi) Miejski Klub Sportowy Start S.A. z siedzibą w Lublinie karę pieniężną w wysokości **49 733,11 zł** (słownie: czterdzieści dziewięć tysięcy siedemset trzydzieści trzy złote jedenaście groszy), płatną do budżetu państwa;

(xii) Spójnia Stargard Sportowa S.A. z siedzibą Stargardzie karę pieniężną w wysokości **45 460,34 zł** (słownie: czterdzieści pięć tysięcy czterysta sześćdziesiąt złotych trzydzieści cztery grosze), płatną do budżetu państwa;

(xiii) Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim karę pieniężną w wysokości **29 810,76 zł** (słownie: dwadzieścia dziewięć tysięcy osiemset dziesięć złotych siedemdziesiąt sześć groszy), płatną do budżetu państwa;

(xiv) Śląsk Wrocław Basketball S.A. z siedzibą we Wrocławiu karę pieniężną w wysokości **50 451,46 zł** (słownie: pięćdziesiąt tysięcy czterysta pięćdziesiąt jeden złotych czterdzieści sześć groszy), płatną do budżetu państwa;

(xv) Trefl Sopot S.A. z siedzibą w Sopocie karę pieniężną w wysokości **50 272,78 zł** (słownie: pięćdziesiąt tysięcy dwieście siedemdziesiąt dwa złote siedemdziesiąt osiem groszy), płatną do budżetu państwa;

(xvi) Twarde Pierniki S.A. z siedzibą w Toruniu karę pieniężną w wysokości **84 983,22 zł** (słownie: osiemdziesiąt cztery tysiące dziewięćset osiemdziesiąt trzy złote dwadzieścia dwa grosze), płatną do budżetu państwa;

(xvii) Polską Ligę Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości **130 779,73 zł** (słownie: sto trzydzieści tysięcy siedemset siedemdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt trzy grosze), płatną do budżetu państwa.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 oraz art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275) oraz na podstawie art. 263 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża kosztami postępowania antymonopolowego następujące podmioty:

(i) BM Slam Stal S.A. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim – 136,60 zł (słownie: sto trzydzieści sześć złotych sześćdziesiąt groszy);

(ii) Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji z siedzibą w Gdyni – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(iii) Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A. z siedzibą w Gliwicach – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(iv) „Grono" Sportowa S.A. z siedzibą w Zielonej Górze – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(v) Hydro Truck Sport S.A. z siedzibą w Radomiu – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(vi) Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz S.A. z siedzibą w Bydgoszczy – 128,10 zł (słownie: sto dwadzieścia osiem złotych dziesięć groszy);

(vii) Klub Koszykówki Włocławek S.A. z siedzibą we Włocławku – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(viii) King Wilki Morskie Sportowa S.A. z siedzibą w Szczecinie – 130,60 zł (słownie: sto trzydzieści złotych sześćdziesiąt groszy);

(ix) Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie – 128,10 zł (słownie: sto dwadzieścia osiem złotych dziesięć groszy);

(x) Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(xi) Miejski Klub Sportowy Start S.A. z siedzibą w Lublinie – 130,60 zł (słownie: sto trzydzieści złotych sześćdziesiąt groszy);

(xii) Spójnia Stargard Sportowa S.A. z siedzibą Stargardzie – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(xiii) Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(xiv) Śląsk Wrocław Basketball S.A. z siedzibą we Wrocławiu – 128,10 zł (słownie: sto dwadzieścia osiem złotych dziesięć groszy);

(xv) Trefl Sopot S.A. z siedzibą w Sopocie – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(xvi) Twarde Pierniki S.A. z siedzibą w Toruniu – 119,60 zł (słownie: sto dziewiętnaście złotych sześćdziesiąt groszy);

(xvii) Polska Liga Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie – 145,10 zł (słownie: sto czterdzieści pięć złotych dziesięć groszy);

i zobowiązuje do uiszczenia tych kosztów na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot postępowania

(1) Decyzja dotyczy działań klubów biorących udział w rozgrywkach Energa Basket Ligi w sezonie 2019/2020 (dalej: „**Kluby**”) i Polskiej Ligi Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej: „**PLK**”). Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „**Prezes Urzędu**”) ustalił, że w okresie od połowy marca do sierpnia 2020 r. adresaci decyzji uczestniczyli w porozumieniu dotyczącym ustalania zasad rozliczania sezonu 2019/2020 z zawodnikami profesjonalnych męskich rozgrywek koszykówki najwyższej klasy i uzgodnili wspólny sposób działania wobec wcześniejszego zakończenia sezonu 2019/2020.

(2) Prezes Urzędu stwierdził, że działania Klubów i PLK naruszały reguły konkurencji określone w art. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275; dalej: „**u.o.k.k.**") oraz art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: „**TFUE**").

(3) W kolejnych częściach uzasadnienia Prezes Urzędu omawia, jakie działania podejmowały Kluby i PLK oraz dlaczego stanowiły one naruszenie prawa.

2. Produkty i podmioty, których dotyczy sprawa

2.1. Energa Basket Liga

2.1.1. Zasady funkcjonowania rozgrywek

(4) Na mocy przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r., poz. 1133 ze zm.; dalej: „**Ustawa o sporcie**") podmiotem odpowiedzialnym za organizowanie i prowadzenie współzawodnictwa sportowego w koszykówce jest Polski Związek Koszykówki (dalej: „**PZKosz**"). Męskie rozgrywki koszykarskie w Polsce na szczeblu centralnym (pierwszym poziomie ligowym) odbywają się w ramach ligi zawodowej organizowanej i zarządzanej przez PLK.[1] Zarządzanie ligą zawodową odbywa się w oparciu o umowę zawartą pomiędzy PZKosz a PLK.[2] Od sezonu 2018/2019 rozgrywki na tym szczeblu noszą nazwę Energa Basket Ligi.

(5) Do udziału w rozgrywkach zostają dopuszczone wyłącznie polskie kluby koszykarskie prowadzące działalność w formie spółek prawa handlowego, które otrzymały licencję okresową klubu. Licencja wydawana jest na jeden sezon rozgrywek. Zasady otrzymania licencji okresowej klubu opisuje regulamin rozgrywek publikowany przez PLK.

(6) Kluby koszykarskie biorące udział w rozgrywkach zorganizowanych w ramach Energa Basket Ligi rywalizują o tytuł najlepszej męskiej drużyny w Polsce. Zmagania w ramach Energa Basket Ligi toczą się cyklicznie, w terminie wyznaczonym przez PLK. Zazwyczaj sezon trwa od lipca do maja/czerwca następnego roku (same rozgrywki trwają od sierpnia/września do maja/czerwca kolejnego roku). W rozgrywkach w sezonie 2019/2020 wzięło udział 16 polskich klubów koszykówki, będących adresatami decyzji. Zgodnie z komunikatem PLK z 23 sierpnia 2019 r. ostatni mecz w sezonie 2019/2020 miał się odbyć 6 czerwca 2020 r.

(7) Rozgrywki w ramach Energa Basket Ligi dzielą się na dwie fazy: sezon zasadniczy oraz faza *play-off*. W sezonie zasadniczym zespół, który zajmie ostatnie miejsce traci prawo gry w

[1] Zgodnie z art. 15 ust. 4 Ustawy o sporcie liga zawodowa jest zarządzana przez osobę prawną działającą w formie spółki kapitałowej.
[2] Zgodnie z art. 15 ust. 5 Ustawy o sporcie zasady funkcjonowania ligi zawodowej są ustalane w umowie zawartej między polskim związkiem sportowym a spółką zarządzającą ligą zawodową.

rozgrywkach w kolejnym sezonie. Po zakończeniu rundy zasadniczej rozgrywek, najlepsze osiem drużyn awansuje do fazy *play-off*, w której kluby koszykarskie rywalizują o tytuł drużyny mistrzowskiej. Zwycięzca rozgrywek zostaje Mistrzem Polski, a czołowe zespoły klasyfikacji końcowej uzyskują prawo występów w niektórych europejskich pucharach w następnym sezonie rozgrywek.

2.1.2. Umowy z zawodnikami

(8) Kluby koszykarskie uczestniczące w rozgrywkach Energa Basket Ligi w każdym sezonie współpracują z kilkunastoma zawodnikami, którzy tworzą drużynę rozgrywającą mecze w rozgrywkach. Współpraca ta odbywa się na podstawie umów zawieranych indywidualnie przez kluby z zawodnikami.[3] W kontaktach zawodników z klubami pośredniczą agenci, którzy za określonym wynagrodzeniem reprezentują zawodników przy negocjowaniu i zawieraniu umów z klubami. Część klubów stosuje wzorce umów dla wszystkich zawodników. Do czerwca 2020 r. nie istniały jednak międzyklubowe wymagania regulujące zasady współpracy klubów z zawodnikami w całej Energa Basket Lidze – brzmienie umowy było ustalane indywidulanie przez klub i zawodnika.[4]

(9) W ramach współpracy zawodnicy zobowiązują się uczestniczyć w treningach i rozgrywkach Energa Basket Ligi, a także prowadzić działalność marketingową na rzecz klubów i sponsorów klubowych. Kluby zaś zobowiązują się wobec zawodników do wypłaty wynagrodzenia za wszelkie świadczenia na rzecz klubów, a także do zapewnienia odpowiednich warunków treningowych (kluby zobowiązują się m.in. do wyposażenia zawodników w sprzęt sportowy czy pokrywania kosztów transportu, wyżywienia oraz noclegów podczas meczów wyjazdowych organizowanych przez klub).

(10) Okres obowiązywania umów łączących kluby z zawodnikami ustalany jest indywidualnie przez strony. Zasadnicza większość umów zawierana jest na jeden sezon.[5] W okresie obowiązywania umowy – w trakcie trwającego raz w roku tzw. okienka transferowego – gracze mogą zmienić klub, z którym współpracują. PLK w każdym sezonie wskazuje dokładną datę okienka transferowego, poza którym zawodnicy nie mogą zmienić barw klubowych. Okienka transferowe są otwarte przez pierwszą część sezonu, aby uniknąć zmiany składu drużyny na bardziej zaawansowanym etapie rozgrywek. W sezonie 2019/2020 okienko było otwarte od 20 września 2019 r. do 11 marca 2020 r., natomiast w sezonie 2020/2021 okienko

[3] Co do zasady są to umowy cywilnoprawne.
[4] Zgodnie z Regulaminem Rozgrywek PLK na sezon 2020/2021, Zarząd PLK został uprawniony do określania zasad regulujących podstawowe relacje kontraktowe pomiędzy klubami a zawodnikami, trenerami i agentami, a także zawodnikami i agentami. Zarząd PLK dnia 26 czerwca 2020 r. podjął uchwałę w sprawie standardowych wymagań dla kontraktów w lidze zawodowej w koszykówce mężczyzn.
[5] Niekiedy umowy są podpisywane na więcej niż jeden sezon, a jedynie wyjątkowo umowy podpisywane są na okres krótszy niż jeden sezon.

transferowe było otwarte od 1 lipca 2020 r. do 26 lutego 2021 r.

(11) Wysokość wynagrodzenia i sposób jego wypłacania są ustalane indywidualnie dla każdego zawodnika. W przypadku umów podpisywanych na więcej niż jeden sezon, kwota wynagrodzenia jest zazwyczaj wskazywana odrębnie za każdy z sezonów. Wynagrodzenie zawodnika zazwyczaj wypłacane jest w stałych miesięcznych ratach, płatnych zgodnie z harmonogramem wskazanym w umowie przez cały okres obowiązywania umowy. Oprócz wynagrodzenia zasadniczego w umowach są przewidziane również premie za wygrany mecz, zajęcie określonego miejsca w rozgrywkach, a także za awans do fazy *play-off* rozgrywek.

(12) Umowy klubów koszykarskich z zawodnikami zawierają również klauzule arbitrażowe, zgodnie z którymi spory wynikające z tych umów mają być rozstrzygane przez wskazany sąd arbitrażowy. Klauzule arbitrażowe równocześnie wyłączają możliwość dochodzenia roszczeń w sądzie powszechnym.[6]

(13) W polskiej koszykówce sądem arbitrażowym wskazywanym w klauzulach arbitrażowych z zawodnikami jest Sportowy Trybunał Arbitrażowy działający przy PZKosz (dalej: „**STA**")[7] oraz Basketball Arbitral Tribunal w Genewie (dalej: „**BAT**").[8] Zgodnie z Regulaminem Współzawodnictwa Sportowego uchwalonym przez PZKosz na sezon 2019/2020, wszelkie spory cywilne o prawa majątkowe i niemajątkowe, które mogą być przedmiotem ugody sądowej – z wyjątkiem sporów ze stosunku pracy – w tym w szczególności spory, których stroną są kluby, zawodnicy, trenerzy, działacze lub PZKosz, związane z rozgrywkami organizowanymi przez PZKosz rozstrzygać miał STA lub BAT. Analogiczne postanowienie widniało również w Regulaminie Rozgrywek PLK na sezon 2019/2020.

(14) Niektóre Kluby[9] dodatkowo w porozumieniach zawieranych z zawodnikami po zakończeniu sezonu stosowały klauzulę, zgodnie z którą w razie niepowodzenia negocjacji prowadzonych w związku z rozwiązaniem umowy z zawodnikiem spór zostanie wniesiony i rozstrzygnięty przez Koszykarski Trybunał Arbitrażowy przy Polskim Związku Koszykówki.[10]

Dowody: a) dokument zatytułowany „Porozumienie do kontraktu zawodniczego" z 31 marca 2020 r., stanowiący załącznik do pisma Gliwickiego Towarzystwa Koszykówki S.A. z 11 maja 2021 r., k. 311;

[6] Zgodnie z art. 1165 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1805 ze zm., dalej: „**k.p.c.**"), w przypadku istnienia zapisu na sąd polubowny, sąd powszechny odrzuca pozew lub wniosek o wszczęcie postępowania nieprocesowego, jeżeli pozwany albo uczestnik postępowania nieprocesowego podniósł zarzut zapisu na sąd polubowny przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

[7] PZKosz należy do Międzynarodowej Federacji Koszykówki, której statut w pkt. 9.5. wskazuje, że federacje krajowe są zobowiązane do stworzenia systemu rozwiązywania sporów przez niezależny arbitraż oraz wykluczenia możliwości oddawania sporów wynikających z uprawnień koszykówki i organizacji współzawodnictwa jurysdykcji sądów powszechnych. W celu polubownego rozwiązywania sporów PZKosz utworzył STA.

[8] BAT jest międzynarodowym trybunałem utworzonym przez Międzynarodową Federację Koszykówki.

[9] Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A., Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A., „Grono" Sportowa S.A., Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A.

[10] Poprzednia nazwa sądu arbitrażowego działającego przy PZKosz.

b) dokument zatytułowany „Porozumienie do kontraktu zawodniczego" z 31 marca 2020 r., stanowiący załącznik do pisma Gliwickiego Towarzystwa Koszykówki S.A. z 11 maja 2021 r., k. 312-313;

c) dokument zatytułowany „Rozwiązanie umowy o świadczenie usług sportowych z dnia 16 maja 2019r" z 24 marca 2020 r., stanowiący załącznik 2 do pisma Starogardzkiego Klubu Sportowego Sportowa S.A. z 24 sierpnia 2020 r., k. 1256-1257;

d) dokument zatytułowany „Contract termination" z 28 marca 2020 r., stanowiący załącznik do pisma „Grono" Sportowa S.A. z 7 września 2020 r., k. 1212-1213;

e) dokument zatytułowany „Porozumienie dotyczące spłaty zobowiązań wynikających z kontraktu o zawodowe uprawianie koszykówki" z 24 lipca 2020 r., stanowiący załącznik 11 do pisma Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z 26 maja 2021 r., k. 388-390;

f) dokument zatytułowany „Porozumienie dotyczące spłaty zobowiązań wynikających z kontraktu o zawodowe uprawianie koszykówki" z 2 czerwca 2020 r., stanowiący załącznik 12 do pisma Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z 26 maja 2021 r., k. 392-394.

2.2. Podmioty, w związku z których działalnością wydana została decyzja

2.2.1. Polska Liga Koszykówki

(15) PLK jest spółką akcyjną wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000080033, utworzoną przez PZKosz i kluby koszykarskie[11] w celu organizacji i zarządzania rozgrywkami najwyższego szczebla w koszykówce męskiej (Energa Basket Ligi). W 2020 r. akcjonariuszem większościowym PLK był PZKosz, który dysponował ponad 70% wszystkich akcji. Właścicielami akcji były również cztery kluby koszykarskie będące stronami postępowania. Kluby miały łącznie mniej niż 20% wszystkich akcji. Pozostałe akcje należały do podmiotów, które nie są stronami postępowania.

2.2.2. BM Slam Stal S.A. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim

(16) BM Slam Stal S.A. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim (dalej: „**Stal Ostrów**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000580623. Stal Ostrów prowadzi

[11] 25 maja 2020 r. akcjonariuszami PLK były następujące kluby sportowe: Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A., Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A., Hydro Truck Sport S.A., Klub Koszykówki Włocławek S.A.

działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.3. Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji z siedzibą w Gdyni

(17) Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji z siedzibą w Gdyni (dalej: „**Arka Gdynia**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem 0000147303. Arka Gdynia prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki. W maju 2022 r. podjęto uchwałę o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji.

2.2.4. Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A. z siedzibą w Gliwicach

(18) Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A. z siedzibą w Gliwicach (dalej: „**GTK Gliwice**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000695331. GTK Gliwice prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.5. „Grono" Sportowa S.A. z siedzibą w Zielonej Górze

(19) „Grono" Sportowa S.A. z siedzibą w Zielonej Górze (dalej: „**Grono**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000059288. Grono prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.6. Hydro Truck Sport S.A. z siedzibą w Radomiu

(20) Hydro Truck Sport S.A. z siedzibą w Radomiu (dalej: „**Hydro Truck**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000429982. Hydro Truck prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.7. Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz S.A. z siedzibą w Bydgoszczy

(21) Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz S.A. z siedzibą w Bydgoszczy (dalej: „**Astoria Bydgoszcz**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000790651. Astoria Bydgoszcz prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.8. Klub Koszykówki Włocławek S.A. z siedzibą we Włocławku

(22) Klub Koszykówki Włocławek S.A. z siedzibą we Włocławku (dalej: „**KK Włocławek**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000207305. KK Włocławek prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.9. King Wilki Morskie Sportowa S.A. z siedzibą w Szczecinie

(23) King Wilki Morskie Sportowa S.A. z siedzibą w Szczecinie (dalej: „**King Szczecin**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000517909. King Szczecin prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.10. Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie

(24) Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej: „**Legia Warszawa**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000514311. Legia Warszawa prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.11. Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej

(25) Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej (dalej: „**MKS Dąbrowa**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie,

prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000517564. MKS Dąbrowa prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.12. Miejski Klub Sportowy Start S.A. z siedzibą w Lublinie

(26) Miejski Klub Sportowy Start S.A. z siedzibą w Lublinie (dalej: „**MKS Start**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000395653. MKS Start prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.13. Spójnia Stargard Sportowa S.A. z siedzibą Stargardzie

(27) Spójnia Stargard Sportowa S.A. z siedzibą Stargardzie (dalej: „**Spójnia Stargard**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000743056. Spójnia Stargard prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.14. Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim

(28) Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim (dalej: „**Starogardzki Klub Sportowy**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000155061. Starogardzki Klub Sportowy prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.15. Śląsk Wrocław Basketball S.A. z siedzibą we Wrocławiu

(29) Śląsk Wrocław Basketball S.A. z siedzibą we Wrocławiu (dalej: „**Śląsk Wrocław**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000477904. Śląsk Wrocław prowadzi

działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.16. Trefl Sopot S.A. z siedzibą w Sopocie

(30) Trefl Sopot S.A. z siedzibą w Sopocie (dalej: „**Trefl Sopot**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000332943. Trefl Sopot prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

2.2.17. Twarde Pierniki S.A. z siedzibą w Toruniu

(31) Twarde Pierniki S.A. z siedzibą w Toruniu (dalej: „**Twarde Pierniki**") jest klubem sportowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Ustawy o sporcie, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego pod numerem KRS 0000468926. Twarde Pierniki prowadzi działalność sportową polegającą na tworzeniu drużyny koszykarskiej uczestniczącej w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki.

3. Przebieg postępowania

(32) 8 kwietnia 2021 r. Prezes Urzędu wszczął postępowanie antymonopolowe. Pismem z tego samego dnia Prezes Urzędu zawiadomił strony o jego wszczęciu. Stanowisko w sprawie przedstawiły KK Włocławek, Starogardzki Klub Sportowy, Spójnia Stargard, GTK Gliwice, Hydro Truck, Trefl Sopot i PLK.

(33) 26 maja 2021 r. Legia Warszawa przedstawiła swoje stanowisko w sprawie wraz z wnioskiem o wydanie decyzji zobowiązującej na podstawie art. 12 u.o.k.k. Legia Warszawa zobowiązała się do: (i) przeprowadzenia szkolenia dla zawodników umożliwiającego im poznanie ich praw i obowiązków wynikających z przepisów prawa konkurencji, zwalczania nieuczciwej konkurencji i prawa sportowego, (ii) przeprowadzenia szkolenia dla członków zarządu i kadry zarządzającej Legią Warszawa, umożliwiającego im poznanie zasad prowadzenia działalności przez klub sportowy w świetle przepisów prawa ochrony konkurencji, (iii) opracowania publikacji (tzw. manual) dla zarządu i kadry zarządzającej Legią Warszawa, dotyczącej reguł prowadzenia kontaktów przedstawicieli spółki z przedstawicielami innych zespołów oraz z przedstawicielami Energa Basket Ligi i PZKosz, (iv) opracowania publikacji (tzw. manual) dla zawodników zawierającej najistotniejsze informacje z zakresu prawa konkurencji oraz prawa sportowego z punktu widzenia działalności zawodnika, (v) wystąpienia do zarządu PLK

z wnioskiem o podjęcie uchwały w sprawie opracowania i przyjęcia w PLK dokumentu pt. „Biała Księga Komunikacji Między Klubami" lub analogicznego opracowania, w którym znajdą się zapisy regulujące zasady wymiany informacji między klubami zrzeszonymi w Energa Basket Lidzie. Na podstawie analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego i ustalonego stanu faktycznego, po zbadaniu przesłanek wskazanych w art. 12 u.o.k.k., Prezes Urzędu stwierdził, że wydanie decyzji zobowiązującej Legię Warszawa do podjęcia określonych działań nie byłoby zasadne i nie wystarczyłoby dla osiągnięcia celów postępowania antymonopolowego. Powyższe zobowiązania nie przyczyniłyby się do zakończenia naruszenia, ponieważ praktyka będąca przedmiotem decyzji była krótkotrwała i zakończyła się w sierpniu 2020 r. Zaproponowane zobowiązania nie przyczyniłyby się również do usunięcia skutków naruszenia, ponieważ nie odnoszą się one bezpośrednio do kwestii wynagrodzeń wypłacanych zawodnikom, która była przedmiotem porozumienia. Z tych względów Prezes Urzędu uznał, że akceptacja zobowiązań nie będzie stanowiła właściwego instrumentu realizacji polityki ochrony konkurencji.

(34) 12 maja 2022 r. Prezes Urzędu, zgodnie z określoną w art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.; dalej: „**k.p.a.**") zasadą informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania, skierował do stron postępowania antymonopolowego dokument zawierający szczegółowe uzasadnienie zarzutów. W Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów przedstawiony został ustalony w postępowaniu stan faktyczny oraz zaprezentowana została jego ocena prawna. Ponadto wskazane zostały okoliczności mające wpływ na wysokość kar pieniężnych. Jednocześnie strony postępowania zostały poinformowane o możliwości przedstawienia swojego stanowiska w odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów. Z możliwości przedstawienia stanowiska skorzystały Trefl Sopot, Arka Gdynia, Astoria Bydgoszcz, Legia Warszawa i PLK.

(35) Pismem z 4 sierpnia 2022 r. Prezes Urzędu zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie oraz o możliwości przedstawienia ostatecznego stanowiska.

(36) W związku z postawieniem stronom postępowania zarzutów w oparciu o przepisy prawa unijnego, Prezes Urzędu poinformował o wszczęciu postępowania antymonopolowego Komisję Europejską. Stosownie do art. 11 ust. 4 Rozporządzenia Rady UE 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.1.2003 r., wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE L 148 z 11.6.2009 r., dalej: „**Rozporządzenie 1/2003**"), 2 sierpnia 2022 r. Prezes Urzędu przedstawił Komisji przewidywaną decyzję.

4. Praktyka będąca przedmiotem decyzji

4.1. Koordynacja zachowań klubów Energa Basket Ligi

(37) Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że Kluby, przy pomocy PLK, ustaliły wspólny sposób działania wobec wcześniejszego zakończenia sezonu 2019/2020 polegający na ustaleniu cen zakupu usług koszykarzy, poprzez odmowę wypłaty wynagrodzenia należnego zawodnikom do końca sezonu.

(38) Rozgrywki koszykówki w sezonie 2019/2020 miały pierwotnie trwać do 6 czerwca 2020 r., kiedy miał się odbyć ostatni mecz finałowy rozgrywek. Na początku marca 2020 r. w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19, zostały wprowadzone obostrzenia polegające na ograniczeniu kontaktów międzyludzkich. W związku z tym, 12 marca 2020 r. Zarząd PLK wydał decyzję o zawieszeniu rozgrywek Energa Basket Ligi do 25 marca 2020 r. 14 marca 2020 r. na obszarze Rzeczpospolitej Polskiej został wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego, który ograniczał działanie niektórych instytucji.[12] Ze względu na wprowadzony stan zagrożenia epidemicznego, uchwałą z 17 marca 2020 r. Zarząd PLK podjął decyzję o wcześniejszym zakończeniu rozgrywek w sezonie 2019/2020.

Dowody:
a) Regulamin rozgrywek PLK na sezon 2019/2020, stanowiący załącznik 2 do pisma PLK z 21 lutego 2022 r., k. 1031-1042;
b) System Rozgrywek Energa Basket Ligi na sezon 2019/2020, stanowiący załącznik 4 do pisma PLK z 21 lutego 2022 r., k. 1052;
c) uchwała nr 122 Zarządu PLK z 12 marca 2020 r., stanowiąca załącznik 1 do pisma PLK z 21 lutego 2022 r., k. 1028;
d) uchwała nr 123 Zarządu PLK z 17 marca 2020 r., stanowiąca załącznik 1 do pisma PLK z 9 lipca 2021 r., k. 998;
e) uchwała nr 134 Zarządu PZKosz z 17 marca 2020 r., stanowiąca załącznik 2 do pisma PLK z 9 lipca 2021 r., k. 1000.

(39) Ze względu na wcześniejsze zakończenie sezonu zawodnicy nie mogli dalej uczestniczyć w rozgrywkach, a w konsekwencji wywiązać się z części zobowiązań wynikających z zawartych z Klubami umów, związanej z uczestnictwem w meczach organizowanych w ramach Energa Basket Ligi. Równocześnie Kluby mogły się spodziewać utraty części planowanych dochodów ze sprzedaży biletów na mecze oraz ewentualnie części kwot wypłacanych przez sponsorów. Wobec tego, w momencie ogłoszenia wcześniejszego zakończenia sezonu, Kluby wspólnie uzgodniły, że rozwiążą łączące je umowy z zawodnikami i nie wypłacą zawodnikom wynagrodzeń należnych za pozostałą część sezonu

[12] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz.U. z 2020 r., poz. 433).

zgodnie z uprzednio zawartymi umowami. Równocześnie Kluby ustaliły też, że konieczne będzie publiczne zaprezentowanie jednolitego stanowiska w tym zakresie. Stanowisko to miało podkreślić, że wszystkie Kluby znajdują się w takiej samej sytuacji i muszą podjąć jednakowe działania wobec zawodników oraz że takie działanie jest wymuszone wcześniejszym zakończeniem sezonu, czyli sytuacją niezależną od Klubów. Postanowiły zrobić to w formie komunikatu, opublikowanego w tym samym momencie, w jednakowej formie i treści przez wszystkie Kluby na ich stronach internetowych oraz profilach na portalach społecznościowych.

(40) Wspólne oświadczenie zostało opublikowane 19 marca 2020 r. o godzinie 19:00 przez wszystkie Kluby (dalej: „**Oświadczenie**"). W treści oświadczenia wskazano, że światowa pandemia COVID-19 oraz związane z nią wcześniejsze zakończenie rozgrywek jest sytuacją bezprecedensową, a także że: „*Zdaniem Zarządu PLK S.A. nie ulega żadnej wątpliwości, że okoliczności związane z koniecznością zakończenia sezonu uzasadniają bezspornie, że mamy do czynienia z działaniem siły wyższej zarówno w rozumieniu przepisów prawa powszechnego, jak i w potocznym rozumieniu tego pojęcia".* W dalszej części komunikatu wskazano też, że *„**Działając wspólnie, jako wszystkie kluby PLK**, zdajemy sobie sprawę, że konsekwencje poniesiemy wszyscy – od całej ligi jako organizacji poczynając, poprzez kluby, agentów, trenerów i zawodników. W dobie nadchodzącego nieuchronnie kryzysu gospodarczego (przesądzone jest, że pieniądze funkcjonujące w koszykarskim środowisku w następnym sezonie, a prawdopodobnie wielu sezonach, będą niewspółmiernie mniejsze), którego skutków dzisiaj nie jesteśmy w stanie przewidzieć, **podejmujemy wspólne działania mające na celu zminimalizowanie strat wszystkich podmiotów** i ochronę ich interesów w takim stopniu, w jakim jest to możliwe. Zarówno dla klubów, jak i trenerów oraz zawodników kluczowe jest obecnie rozliczenie zakończonego sezonu. Każdy z klubów Energa Basket Ligi poniesie duże straty finansowe. **Równoznaczne jest to z brakiem możliwości wypłacenia pełnych kontraktów zawodników i trenerów za cały, wstępnie planowany, sezon 2019/2020.** Zdajemy sobie sprawę, że przyjęte rozwiązania nie są komfortowe dla żadnej ze stron. Musimy zaznaczyć, że takie rozliczenie ma na celu uniknięcie bankructwa klubów w sytuacji działania siły wyższej, jaką bez wątpienia jest ogólnoświatowa pandemia i danie klubom szansy, by po przetrwaniu sytuacji kryzysowej nadal prowadzić swoją działalność w ramach Polskiej Ligi Koszykówki.*".

(41) Oświadczenie opublikowane przez każdy z Klubów zostało podpisane: „*W porozumieniu z wszystkimi klubami Energa Basket Ligi – [Nazwa danego klubu]*".

Dowody: a) wydruk ekranu ze strony internetowej Stal Ostrów, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 24;

b) wydruk ekranu ze strony internetowej Arka Gdynia, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 12-13;
c) wydruk ekranu z profilu GTK Gliwice na portalu społecznościowym Facebook, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 15-16;
d) wydruk ekranu ze strony internetowej Grono, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 47;
e) wydruk ekranu z profilu Hydro Truck na portalu społecznościowym Facebook, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 26;
f) wydruk ekranu z profilu Astoria Bydgoszcz na portalu społecznościowym Facebook, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 10;
g) wydruk ekranu ze strony internetowej KK Włocławek, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 45;
h) wydruk ekranu ze strony internetowej King Szczecin, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 35;
i) wydruk ekranu ze strony internetowej Legia Warszawa, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 18-19;
j) wydruk ekranu ze strony internetowej MKS Dąbrowa, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 21-22;
k) wydruk ekranu ze strony internetowej MKS Start, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 33;
l) wydruk ekranu ze strony internetowej Spójnia Stargard, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 28-29;
m) wydruk ekranu ze strony internetowej Starogardzkiego Klubu Sportowego, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 31;
n) wydruk ekranu ze strony internetowej Śląsk Wrocław, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 37-38;
o) wydruk ekranu ze strony internetowej Trefl Sopot, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 40;
p) wydruk ekranu ze strony internetowej Twarde Pierniki, stanowiący załącznik 1 do protokołu z 23 lutego 2021 r., k. 42-43.

(42) Część Klubów (4 z 16 Klubów[13]) wysłała do swoich zawodników wypowiedzenia umów zawierające tożsamą argumentację, zaczerpniętą z wyżej opisanego Oświadczenia. Kluby powołały się na siłę wyższą jako okoliczność uzasadniającą konieczność wcześniejszego zakończenia sezonu. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że wypowiedzenia umów wysłane przez te Kluby miały identycznie brzmiące uzasadnienie, które zawierało m.in. następujący fragment: „***Nie ulega żadnej wątpliwości, że okoliczności związane z koniecznością zakończenia sezonu oraz zaprzestaniem normalnej aktywności Klubu***

[13] Dotyczy to: Śląsk Wrocław, MKS Dąbrowa, Arka Gdynia oraz Stal Ostrów.

uzasadniają bezspornie, że mamy do czynienia z działaniem siły wyższej i tzw. nadzwyczajną zmianą stosunków (rebus sic stantibus) zarówno w rozumieniu przepisów prawa większości systemów prawnych, jak i w potocznym rozumieniu tego pojęcia. *Ponadto na skutek zaprzestania działalności Klubu na niedający się określić czas niemożliwe jest spełnienie jakiegokolwiek świadczenia zarówno ze strony Zawodnika na rzecz Klubu jak i Klubu na rzecz Zawodnika co powoduje, że zachodzą przesłanki do uznania, że wzajemne zobowiązania Klubu i Zawodnika wygasły w związku z zaistnieniem zasady impossibilium nulla obligato est.*". Dokument dotyczący wstrzymania wypłaty należnego wynagrodzenia stosowany przez kolejny z Klubów[14] zawierał uzasadnienie w lekko zmienionej, ale bardzo podobnej formie: *„**Okoliczności związane z wymuszoną koniecznością zakończenia sezonu oraz zaprzestaniem normalnej aktywności Klubu uzasadniają bezspornie, że mamy do czynienia z działaniem siły wyższej i nadzwyczajną zmianą stosunków** łączących Klub i Zawodnika. Ponadto, sytuacja ta sprawia, że wykonywanie Umowy jest praktycznie niemożliwe, bo niemożliwe jest spełnianie jakiegokolwiek istotnego świadczenia zarówno ze strony Zawodnika na rzecz Klubu, jak i Klubu na rzecz Zawodnika w dającym się określić czasie. Prowadzi to do wniosku, że zachodzą przesłanki uznania, że wzajemne zobowiązania Klubu i Zawodnika wygasły z mocy prawa."*. Podobną argumentację stosował w umowach z zawodnikami inny z Klubów[15]: *„Z całą pewnością ww. okoliczności wraz z rozprzestrzeniającą się i nasilającą się z dnia na dzień pandemią koronawirusa, w obecnym stanie faktycznym i prawnym uniemożliwiają zarówno Zawodnikowi, jak i Klubowi, świadczenie podstawowych usług określonych w Kontrakcie. W konsekwencji, zaistniała sytuacja stanowi ważną przyczynę do przedterminowego rozwiązania umowy. **Obecna sytuacja nie stanowi okoliczności, za którą Klub ponosi jakąkolwiek odpowiedzialność i jest klasycznym przypadkiem zaistnienia tzw. siły wyższej (vis maior)** […]. Zawarty Kontrakt jest umową wzajemną, a w konsekwencji świadczeniu jednej jego strony odpowiada świadczenie drugiej. W sytuacji, gdy jedna ze Stron umowy nie może z przyczyny siły wyższej świadczyć swoich usług, nie można słusznie oczekiwać, iż druga strona, również odczuwająca skutki siły wyższej, wywiąże się ze swoich zobowiązań. **Wykonywanie wzajemnych zobowiązań Klubu i Zawodnika stało się niemożliwe, zatem należy uznać iż zobowiązania te wygasły w związku z zaistnieniem zasady impossibilium nulla obligatio est.** Oficjalne zakończenie ligi nastąpiło z dniem 17 marca 2020 r., zatem świadczenie stało się definitywnie niemożliwe z tym samym dniem, który jest też dniem rozwiązania Kontraktu […]. **Niezależnie od powyższej podstawy rozwiązania Kontraktu, mamy także do czynienia z tzw. nadzwyczajną zmianą stosunków (rebus sic stantibus), zarówno w rozumieniu przepisów prawa większości systemów prawnych, jak i w potocznym rozumieniu tego pojęcia.** Na skutek zaprzestania działalności*

[14] Trefl Sopot.
[15] Legia Warszawa.

sportowej Klubu co najmniej do końca obecnego sezonu koszykarskiego oraz licznych problemów i obciążeń z tym związanych, wykonywanie zobowiązań umownych jakie strony na siebie przyjęły zawierając umowę, wiązałoby się z rażącym pokrzywdzeniem Klubu.”.

Dowody:
a) dokument zatytułowany „Wypowiedzenie Umowy ze skutkiem natychmiastowym” z 20 marca 2020 r., stanowiący załącznik do pisma MKS Dąbrowa do Prezesa Urzędu z 10 września 2020 r., k. 76-77;
b) dokument zatytułowany „Wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym”, stanowiący załącznik do pisma Śląsk Wrocław do Prezesa Urzędu z 9 października 2020 r., k. 97-98;
c) dokument zatytułowany „Wypowiedzenie standardowego kontraktu zawodniczego ze skutkiem natychmiastowym” z 27 marca 2020 r., stanowiący załącznik 17 do pisma Arka Gdynia do Prezesa Urzędu z 14 sierpnia 2020 r., k. 219;
d) dokumenty zatytułowane „Wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym” i „Termination of Agreement with Immediate Effect” z 23 marca 2020 r., stanowiące załączniki do pisma Stal Ostrów do Prezesa Urzędu z 28 lutego 2022 r., k. 1127-1154;
e) dokument zatytułowany „Oświadczenie” z 24 marca 2020 r., stanowiący załącznik do pisma Trefl Sopot do Prezesa Urzędu z 14 czerwca 2021 r., k. 715-717;
f) dokument zatytułowany „Oświadczenie” z 27 marca 2020 r., stanowiący załącznik do pisma Trefl Sopot do Prezesa Urzędu z 14 czerwca 2021 r., k. 718-719;
g) dokument zatytułowany „Oświadczenie” z 27 marca 2020 r., stanowiący załącznik do pisma Trefl Sopot do Prezesa Urzędu z 14 czerwca 2021 r., k. 720-721;
h) dokument zatytułowany „Oświadczenie” z 24 marca 2020 r., stanowiący załącznik do pisma Trefl Sopot do Prezesa Urzędu z 14 czerwca 2021 r., k. 722-724;
i) dokument zatytułowany „Oświadczenie” z 24 marca 2020 r. stanowiący załącznik do pisma Trefl Sopot do Prezesa Urzędu z 14 czerwca 2021 r., k. 725-726;
j) dokument zatytułowany „Oświadczenie w przedmiocie rozwiązania kontraktu o zawodowe uprawianie koszykówki” z 23 marca 2020 r., stanowiący załącznik 3 do pisma Legia Warszawa do Prezesa Urzędu z 19 sierpnia 2020 r., k. 1238-1240.

(43) Rozwiązanie przyjęte przez Kluby, czyli niewypłacanie wszystkich należnych świadczeń zawodnikom za sezon 2019/2020 oraz zakończenie trwających umów, zostało też uzgodnione i zaakceptowane przez PLK, jako podmiot organizujący rozgrywki Energa Basket Ligi. Kluby

musiały uzyskać taką akceptację, ponieważ w przeciwnym wypadku ryzykowały odmową wydania licencji okresowej na kolejny sezon rozgrywek. Zgodnie bowiem z Regulaminem Rozgrywek PLK 2019/2020, obowiązującym w momencie ogłoszenia decyzji o wcześniejszym zakończeniu sezonu, podstawę odmowy wydania licencji okresowej klubowi stanowił brak rozliczenia sezonu z zawodnikiem, trenerem lub agentem (punkt 31.6 Regulaminu). W sytuacji, gdyby któryś z zawodników nie chciał się zgodzić na rozwiązanie proponowane przez Kluby, mógłby dochodzić reszty należnych świadczeń od Klubu, co spowodowałoby możliwość odmowy wydania licencji okresowej takiemu Klubowi przez PLK.

Dowód: a) Regulamin rozgrywek PLK na sezon 2019/2020, stanowiący załącznik 2 do pisma PLK do Prezesa Urzędu z 21 lutego 2022 r., k. 1031-1042.

(44) Po wcześniejszym zakończeniu sezonu 2019/2020 oraz przyjętych ustaleniach Klubów związanych z jego rozliczeniem, PLK zmieniła regulamin rozgrywek w zakresie udzielania licencji okresowych klubom. W Regulaminie Rozgrywek PLK na sezon 2020/2021 nie pojawiła się przesłanka braku rozliczeń z zawodnikiem, trenerem lub agentem jako podstawa odmowy wydania licencji klubowi. Umożliwiło to Klubom uzyskanie licencji niezależnie od tego, czy któryś z zawodników zdecydował się dochodzić pozostałych roszczeń z umowy zawartej na sezon 2019/2020.

Dowód: a) Regulamin rozgrywek PLK na sezon 2020/2021, stanowiący załącznik 3 do pisma PLK do Prezesa Urzędu z 21 lutego 2022 r., k. 1044-1050.

(45) Ponadto, 19 marca 2020 r. PLK wysłała pismo do wszystkich Klubów, w którym wskazała, że zdaniem PLK fakt wystąpienia siły wyższej powinien być brany pod uwagę przez Kluby w rozmowach prowadzonych z zawodnikami oraz zadeklarowała pełne wsparcie i nieodpłatną pomoc prawną w przypadku kwestionowania takiego rozwiązania. W piśmie PLK zawarta jest argumentacja sformułowana w podobny sposób do treści oświadczeń o wypowiedzeniu umów stosowanych przez część Klubów [przytoczonych w akapicie (42)]: „*Zdaniem Zarządu PLK S.A.* ***nie ulega żadnej wątpliwości, że okoliczności związane z koniecznością zakończenia sezonu uzasadniają bezspornie, że mamy do czynienia z działaniem siły wyższej zarówno w rozumieniu przepisów prawa powszechnego, jak i w potocznym rozumieniu tego pojęcia***. *Fakt ten powinien być brany pod uwagę w rozmowach prowadzonych przez Wasz klub z partnerami biznesowymi, wspierającymi Klub jednostkami samorządu terytorialnego a także zawodnikami i trenerami.* ***W związku z powyższym Zarząd PLK SA deklaruje pełne wsparcie i nieodpłatną pomoc prawną w przypadku jakichkolwiek kontrowersji w opisanym zakresie***.”.

Dowody: a) pismo PLK do KK Włocławek z 19 marca 2020 r., stanowiące załącznik pisma KK Włocławek do Prezesa Urzędu z 10 sierpnia 2020 r., k. 53-54;

b) pismo PLK do Prezesa Urzędu z 9 lipca 2021 r., k. 994-995.

(46) W materiale dowodowym sprawy znajduje się również zapis konwersacji powadzonej 18-19 marca 2020, 30 marca 2020 r. i 6 kwietnia 2020 r. na komunikatorze WhatsApp pomiędzy przedstawicielami Klubów, który potwierdza, że opisane powyżej działania były wynikiem ustaleń między wszystkimi Klubami, a także PLK (dalej: „**Konwersacja**"). Fragment Konwersacji posiadany przez Prezesa Urzędu dotyczy ustalania ostatecznego brzmienia Oświadczenia. Z zapisu wynika, że Klubom zależało przede wszystkim na przekazaniu opinii publicznej, w tym zawodnikom oraz sponsorom, że podejmują one wspólne działania, ponieważ wcześniejsze zakończenie sezonu dotknęło w równym stopniu każdy z Klubów. Jeden z przedstawicieli Klubów wskazał, że: „*musimy jako 16 klubów wydaje* [wydać – przypis UOKiK] *jedno oświadczenie co do rozliczeń*".[16]

Dowód: zapis Konwersacji, k. 1333-1356.

(47) Zapis Konwersacji zawiera pierwotny projekt Oświadczenia, zgodnie z którym:

a) zawodnikom miało zostać wypłacone wynagrodzenie należne jedynie do 17 marca 2020 r.;

b) w przypadku zawodników, z którymi umowy były zawarte także na kolejne sezony, wszystkie pozostałe świadczenia miały pozostać zawieszone do czasu otrzymania przez klub licencji na kolejny sezon;

c) Kluby miały nie wypłacić premii za awans do tury rozgrywek *play-off* oraz za utrzymanie się w Energa Basket Lidze.

(48) Ostatecznie zrezygnowano ze wskazywania powyższych uzgodnień w treści publicznego Oświadczenia. Niemniej jednak, zgodnie z ustaleniami takie zasady rozliczeń miały być stosowane wobec zawodników we wszystkich Klubach, jedynie bez komunikowania ich publicznie. Równocześnie niektórzy uczestnicy Konwersacji obawiali się, że część Klubów może nie trzymać się ustalonej daty wypłaty wynagrodzeń. Spotkało się to z odpowiedzią, że Kluby powinny wywiązać się ze złożonych deklaracji.[17]

(49) Kluby zdawały sobie sprawę, że niewypłacanie całości należnego wynagrodzenia może spowodować w przyszłości problemy z nawiązaniem współpracy z zawodnikami. Jeden z przedstawicieli wskazał, że: „*Jak powiedziałem ze jednemu agentowi ze nie zapłacę to*

[16] Wiadomość z 18 marca 2020 r., 16:13:38, Legia Warszawa. We wszystkich wiadomościach zachowano pisownię oryginalną.
[17] Wiadomość z 19 marca 2020 r., 15:27:25, Legia Warszawa.

powiedział ze jestem nie fair i nie będzie ze mną współpracował w przyszłym sezonie. *mam nadzieje ze na tym sie skończy i tylko sie obrazi*".[18] Inny natomiast podkreślił, że kolejne kroki Klubów powinny być uzależnione od reakcji środowiska koszykarskiego na zaproponowane rozwiązanie: „*Wyliczmy kwoty do spłaty procentowo do 18/03*[19] *Zapłacmy te kwoty i czekajmy na rozwoj wydarzeń Będzie problem będziemy go rozwiązywać.*".[20]

(50) W toku Konwersacji podkreślono też, że dobrze by było gdyby zawodnicy wzajemnie się przekonywali do rozwiązania uzgodnionego przez Kluby. Jeden z przedstawicieli Klubów zaproponował, aby w momencie gdy któryś z Klubów podpisze z zawodnikiem porozumienie ustalające brak obowiązku wypłaty świadczeń po 17 marca 2020 r., starał się doprowadzić do tego, aby taki zawodnik wypowiedział się w mediach. Zawodnik miałby w trakcie takiej wypowiedzi podkreślić, że rozumie ciężką sytuację finansową klubów i przyjmuje takie warunki, bo nadal chce grać w Energa Basket Lidze. Przedstawiciel jednego z Klubów stwierdził przy tym, że: „*To bedzie dzialalo na kolejnych graczy i oby poszedl efekt domina... bo nejtu* [hejtu – przypis UOKiK] *i negatywnych informacji bedzie sporo wiec te pozytuwne musimy sami "wesprzec"...*".[21]

(51) Wspólne Oświadczenie miało więc pomóc Klubom w ewentualnych negocjacjach z zawodnikami, ponieważ po jego publikacji zawodnicy będą mieli świadomość, że sytuacja wszystkich zawodników, we wszystkich Klubach jest identyczna. Przedstawiciele Klubów wprost zaznaczali, że: „*Zawodnicy tylko wtedy gdy beda wiedzieli, ze we wszystkich klubach maja tak samo beda w stanie sie zlamac*…"[22] oraz „*Jak bedziemy sie kazdy z osobna lamac to od razu beda wiedzieli i sie ta wiedza dzielili*".[23] Podkreślono ponadto, że żaden Klub nie powinien prowadzić z zawodnikami negocjacji do czasu opublikowania Oświadczenia. Klubom zależało bowiem na zachowaniu ustaleń w tajemnicy aż do czasu opublikowania oświadczenia. W trakcie Konwersacji zwracano też uwagę na konieczność zachowania dyskrecji co do faktu istnienia wspólnej konwersacji między Klubami na komunikatorze.

(52) Zapis Konwersacji potwierdza także, że zarówno samo wcześniejsze wypowiedzenie umów zawodnikom, jak i pomysł oraz treść publikowanego oświadczenia, były konsultowane przez przedstawicieli Klubów z PLK. Wskazywano, że konieczna jest rozmowa z PLK oraz „*wspólne stanowisko przy podparciu ligi"*.[24] W tym celu 19 marca 2020 r. zorganizowano telekonferencję, w której brali udział wybrani przedstawiciele Klubów, występujący w imieniu

[18] Wiadomość z 18 marca 2020 r. 19:08:31, MKS Dąbrowa.
[19] Początkowo wskazywano różne daty jako ostatni dzień płatności wynagrodzenia, zanim ostatecznie uzgodniono, że będzie to 17 marca 2020 r.
[20] Wiadomość z 18 marca 2020 r., 19:14:08, Stal Ostrów.
[21] Wiadomość z 19 marca 2020 r., 17:25:36, Śląsk Wrocław.
[22] Wiadomość z 19 marca 2020 r., 14:31:02, Śląsk Wrocław.
[23] Wiadomość z 19 marca 2020 r., 14:31:41, Śląsk Wrocław.
[24] Wiadomość z 18 marca 2020 r. 11:36:41, KK Włocławek.

wszystkich Klubów, oraz **[informacja chroniona]** PLK. Jak wynika z treści Konwersacji, w trakcie telekonferencji Kluby uzyskały poparcie PLK dla swoich ustaleń. PLK zaakceptowało również pierwotny projekt oświadczenia Klubów opisany w akapicie (47). Jeden z przedstawicieli Klubów biorący udział w telekonferencji przedstawił pozostałym Klubom następujące ustalenia: *„Panowie - za chwile poniżej wrzuce tresc* ***ustalonego na telekonferencji*** [z PLK – przypis UOKiK] *oświadczenia wszystkich klubow plk odnośnie naszej sytuacji zastosowanych rozwiazan. Prosba do wszystkich o zaakceptowanie takstu (chyba, ze bada jakies uwagi) i wstępnie ustalamy godzine publikacji na stronach internetowych i w SM* [*social media* – przypis UOKiK] *na 19:00"*.[25] Ponadto, przekazano pozostałym Klubom że: „**[informacja chroniona]** [PLK – przypis UOKiK] *przychylił się do naszego stanowiska jako klubów*"[26] oraz że: „*Generalnie liga jest za nami i będzie wspierać kluby w tej ciężkiej sytuacji*."[27], na co pojawiła się odpowiedź: „*To jest najważniejsze*".[28]

(53) Zapis Konwersacji potwierdza także, że zmiana Regulaminu rozgrywek przez PLK na kolejny sezon w zakresie udzielania okresowej licencji klubom, opisana w akapitach (43)-(44), miała związek z uzgodnieniami Klubów dotyczącymi rozliczeń za sezon 2019/2020. W trakcie Konwersacji jeden z przedstawicieli Klubów zauważył, że: „*Aby nasze wszelkie ustalenia i propozycje miały sens i były możliwe do realizacji potrzebujemy od PLK jednoznacznego stanowiska w podstawowej kwestii – w procesie rozliczenia sezonu 2019/2020 i weryfikacji klubów przed kolejnymi rozgrywkami PLK będzie uwzględniała jedynie roszczenia wobec klubu do 15 marca 2020.*[29] *Klub rozliczony z zawodnikiem do tego dnia będzie pozytywnie zweryfikowany i otrzyma licencję na sezon 2020/2021*.".[30]

(54) Z treści Konwersacji wynika też, że przedstawiciele Klubów rozważali stworzenie wspólnego wzoru dokumentu, który miałby być przedstawiany poszczególnym zawodnikom we wszystkich Klubach i wskazywałby, jaka konkretnie kwota zostanie im wypłacona za sezon 2019/2020. Dokument ten miał być przygotowany przez prawnika z PLK, który zgodnie z relacją uczestnika Konwersacji również podkreślił, że Kluby powinny traktować wszystkich zawodników jednakowo przy rozwiązywaniu umów.[31] Także w kolejnym fragmencie Konwersacji jeden z przedstawicieli Klubów wskazał, że prawnik z PLK pomagał Klubom w procesie zakończenia współpracy z zawodnikami.[32]

[25] Wiadomość z 19 marca 2020, 13:48:05, Śląsk Wrocław.
[26] Wiadomość z 19 marca 2020 r., 12:05:58, MKS Start.
[27] Wiadomość z 19 marca 2020 r., 12:15:52 Stal Ostrów.
[28] Wiadomość z 19 marca 2020 r., 12:18:56 Astoria Bydgoszcz.
[29] Początkowo wskazywano różne daty jako ostatni dzień płatności wynagrodzenia, zanim ostatecznie uzgodniono, że będzie to 17 marca 2020 r.
[30] Wiadomość z 18 marca 2020 r., 19:21:41, Śląsk Wrocław.
[31] Wiadomość z 19 marca 2020 r., 12:14:54, Stal Ostrów.
[32] Wiadomość z 30 marca 2020 r., 18:06:15, Śląsk Wrocław.

(55) W całym fragmencie Konwersacji posiadanym przez Prezesa Urzędu przedstawiciele Klubów wielokrotnie podkreślali, że konieczne jest zaprezentowanie wspólnego stanowiska przez wszystkie Kluby i że przewidywane straty spowodowane pandemią COVID-19: „*to jest nasz wspólny problem*".[33] Przykładowo, przedstawiciel jednego z Klubów wskazał, że Kluby powinny się zastanowić nad tym, czy „*nie trzeba bardziej zewrzeć szyki i się zjednoczyć*"[34], z kolei przedstawiciel innego dodał, że: „*jestem sercem za tym żebyśmy byli silną grupą*". Wskazywano również, że: *„Prawda jest jednak taka, ze jakiekolwiek ustalenia nie beda - gracze beda niezadowoleni a agenci beda chcieli nas zjesc, bo oni wszyscy chca teraz i juz, a co do przyszlosci to sa pewni, ze sie ulozy i bedzie ok. Najwyzej wyjada. MY NIE WYJEDZIEMY. Dlatego* ***powinnismy isc maksymalne twardo i ostro, po to, zeby bylo z czego budowac w lipcu*** *(...)"*.[35] Konieczność wspólnego stanowiska była uzasadniona trudną sytuacją Klubów – „*jak się sami nie ochronimy, my kluby, to nikt nas nie ochrobi* [ochroni – przypis UOKiK]".[36]

(56) W toku Konwersacji Kluby wymieniały się informacjami o sytuacji poszczególnych Klubów w obliczu zakończenia rozgrywek. Problemy związane z rozliczeniem sezonu 2019/2020 były wspólne dla wszystkich Klubów, a wymiana informacji w tym zakresie miała na celu ułatwienie przeprowadzenia tego procesu. Wymiana informacji obejmowała m.in. ustalenie momentu wstrzymania rozmów z agentami i zawodnikami: *„Panowie ja nie rozumiem tej całej akcji i rozczulania się w tych tematach. Czekamy na hasło zakończenia sezonu tak ? No tak... Wiec czy to hasło od prezesa* [PLK – przypis UOKiK] *padnie dzisiaj jutro pojutrze czy za tydz co to zmieni. Stanowisko klubów prezes zna Teraz czekamy.* ***Do tego momentu wstrzymajmy wszelkie rozmowy z agentami i zawodnikami etc.*** *"*.[37] Uczestnicy Konwersacji opisywali również relacje poszczególnych klubów z agentami.[38] Jeden z przedstawicieli zadał następujące pytania dotyczące rozliczania umów z zawodnikami i agentami: *„Panowie jest jedna ważna sprawa o której mówiłem w telekonferencji. Jeszcze przed naszymi rozmowami miałem spotkanie z zawodnikami i powiedziałem, ze liga i tak zostanie zamknięta i ze zapłacę im do końca marca i to jest koniec. Zależało mi szybkim wyjeździe zagranicznych."*[39], *„Mam taka propozycje, ze z agentami rozmawiam o naszej wspólnej dacie i tylko ze obiecałem już przed odwołaniem ligi to muszę zapłacić frycowe ale jestem wku...ony ze obiecałem."*[40],

[33] Wiadomość z 18 marca 2020 r., 15:19:45, Arka Gdynia.
[34] Wiadomość z 18 marca 2020 r., 11:23:21, MKS Start.
[35] Wiadomość z 18 marca 2020 r., 12:39:25, Śląsk Wrocław.
[36] Wiadomość z 18 marca 2020 r., 19:23:33, Śląsk Wrocław.
[37] Wiadomość z 18 marca 2020, 14:48:17, BM Slam.
[38] Wiadomość z 18 marca 2020, 11:53:10, Śląsk Wrocław; wiadomość z 18 marca 2020, 19:01:51, BM Slam; wiadomość z 18 marca 2020, 19:08:31, MKS Dąbrowa; wiadomość z 19 marca 2020, 20:51:28, Arka Gdynia; wiadomość z 19 marca 2020, 21:16:17, Arka Gdynia; wiadomość z 19 marca 2020, 21:18:18, BM Slam.
[39] Wiadomość z 19 marca 2020, 15:57:19, Twarde Pierniki.
[40] Wiadomość z 19 marca 2020, 16:00:58, Twarde Pierniki.

a następnie: *„Może być? Nie lubie wycofywać się z prostych obietnic.”*.[41] W odpowiedzi inny z uczestników Konwersacji wskazał: *„Jeżeli chodzi o agentów to tez powinnismy przyjąć wspólna linie dotycząca przyszłej współpracy. Jeżeli któryś bedzie utrudniał działalność klubom to musimy go wykluczyć - nie brać od takiego zawodników.”*.[42] Przedmiotem rozmowy była również realizacja umów wiążących Kluby ze sponsorami. Niektórzy przedstawiciele wskazywali, że są już po rozmowach ze sponsorami[43], a inni że sponsorzy zawiesili im płatności.[44] Kolejny z przedstawicieli przekazał korespondencję skierowaną przez sponsora do tego klubu.[45]

(57) Kluby podjęły działania zmierzające do realizacji wyżej opisanych ustaleń. Część Klubów wypowiedziała zawodnikom umowy, część zdecydowała się na rozwiązanie umów bez wypowiedzenia bądź zawarcie aneksów zmieniających kwoty należnego zawodnikom wynagrodzenia (dokumenty te nazywane są dalej zbiorczo: „**Porozumieniami Zmieniającymi**”).[46] Porozumienia Zmieniające pochodzą w większości z drugiej połowy marca 2020 r., różnią się jednak datami dziennymi oraz zakresem spraw, które regulują[47], również w ramach jednego klubu. W konsekwencji, w związku z wcześniejszym zakończeniem sezonu 2019/2020, Kluby co do zasady nie wypłaciły większości zawodników całego wynagrodzenia ustalonego w umowach za ten sezon. Niemniej nie wszystkie Kluby zrealizowały uzgodnienia w całości zgodnie z przyjętymi ustaleniami (część zawodników otrzymała ostatecznie pewną część wynagrodzenia należnego za okres po wcześniejszym zakończeniu sezonu).

Dowody:
a) pismo KK Włocławek do Prezesa Urzędu z 10 sierpnia 2020 r. wraz z załącznikami w postaci tabeli i dokumentu zatytułowanego „Porozumienie z dn 30.03.2020 r. do umowy o świadczenie usług sportowych, marketingowych i udzielenie praw do korzystania z wizerunku”, k. 50-52, 57-66;
b) pismo KK Włocławek do Prezesa Urzędu z 5 maja 2021 r., k. 284-291;
c) pismo MKS Dąbrowa do Prezesa Urzędu z 10 września 2020 r. wraz z załącznikiem 3 stanowiącym dokument zatytułowany „Wypowiedzenie Umowy ze skutkiem natychmiastowym” z 20 marca 2020 r. oraz załącznikiem 4 i 5 w postaci tabel, k. 67-77, 81-82;
d) pismo Śląsk Wrocław do Prezesa Urzędu z 10 sierpnia 2020 r., k. 1214-1217;
e) pismo Śląsk Wrocław do Prezesa Urzędu z 9 października 2020 r. wraz z załącznikiem w postaci tabeli i dokumentami zatytułowanymi: „Porozumienie

[41] Wiadomość z 19 marca 2020, 16:01:43, Twarde Pierniki.
[42] Wiadomość z 19 marca 2020, 16:06:07, Arka Gdynia.
[43] Wiadomość z 19 marca 2020, 15:31:07, Spójnia.
[44] Wiadomość z 19 marca 2020, 15:38:39, Hydro Truck.
[45] Wiadomość z 18 marca 2020, 19:28:32, GTK Gliwice.
[46] Kilka klubów nie zmieniło w żadnym zakresie umów z pojedynczymi zawodnikami.
[47] Np. niektóre odnoszą się tylko do wynagrodzenia, podczas gdy inne zawierają też klauzulę o braku innych roszczeń stron lub klauzulę arbitrażową.

o zawieszeniu obowiązywania Umowy Zlecenia/ Kontraktu Sportowego", „Wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym", k. 95-98, 101-103;

f) pismo Arka Gdynia do Prezesa Urzędu z 14 sierpnia 2020 r. wraz z załącznikiem 1 w postaci tabeli i dokumentów zatytułowanych: „Wypowiedzenie standardowego kontraktu zawodniczego ze skutkiem natychmiastowym" z 27 marca 2020 r. (załącznik 17), „Porozumienie w przedmiocie rozwiązania standardowego kontraktu zawodniczego" z 18 marca 2020 r. (załącznik 12), „Porozumienie w przedmiocie rozwiązania standardowego kontraktu zawodniczego" z 18 marca 2020 r. (załączniki 13), „Porozumienie do standardowego kontraktu zawodniczego" z 30 marca 2020 r. (załączniki 16), k. 168-181, 204-207, 218-219;

g) pismo Starogardzkiego Klubu Sportowego do Prezesa Urzędu z 24 sierpnia 2020 r. wraz z załącznikiem 2 stanowiącym dokument zatytułowany „Rozwiązanie umowy o świadczenie usług sportowych z dnia 16 maja 2019r" z 24 marca 2020 r. i załącznikiem 3 stanowiącym tabelę, k. 1249-1252, 1256-1259;

h) pismo Starogardzkiego Klubu Sportowego do Prezesa Urzędu z 10 maja 2021 r., k. 293-295;

i) pismo GTK Gliwice do Prezesa Urzędu z 31 lipca 2020 r. wraz z załącznikiem 3 stanowiącym tabelę, k. 1189-1195, 1197 ;

j) pismo GTK Gliwice do Prezesa Urzędu z 11 maja 2021 r. wraz z załącznikami stanowiącymi dokumenty zatytułowane: „Porozumienie do kontraktu zawodniczego" z 31 marca 2020 r. i „Porozumienie do Kontraktu zawodniczego" z 31 marca 2020 r., „Settlement" z 30 marca 2020 r., „Agreement" z 7 października 2020 r., „Rozwiązanie kontraktu z 31 marca 2020 r.", k. 300-304, 311-319;

k) pismo Astoria Bydgoszcz do Prezesa Urzędu z 5 sierpnia 2020 r., k. 1199-1200;

l) pismo Astoria Bydgoszcz do Prezesa Urzędu z 26 sierpnia 2020 r. wraz załącznikiem stanowiącym dokument zatytułowany „Porozumienie stron - zawieszenie płatności w ramach kontraktu z dnia 03.06.2019 pomiędzy Łukasz Frąckiewicz, a Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz Spółka Akcyjna w sezonie 2019/2020" z 20 marca 2020 r., k. 1201-1204;

m) pismo Hydro Truck do Prezesa Urzędu z 24 sierpnia 2020 r. wraz z załącznikiem 5 stanowiącym tabelę, k. 1260-1263, 1265;

n) pismo Hydro Truck do Prezesa Urzędu z 11 maja 2021 r., k. 320;

o) pismo Legia Warszawa do Prezesa Urzędu z 26 maja 2021 r. wraz z załącznikami stanowiącymi dokumenty zatytułowane: „Porozumienie dotyczące spłaty zobowiązań wynikających z kontraktu o zawodowe uprawianie koszykówki" z 30 kwietnia 2020 r. (załącznik 10), „Porozumienie dotyczące spłaty zobowiązań wynikających z kontraktu o zawodowe uprawianie

koszykówki" z 24 lipca 2020 r. (załącznik 11), „Porozumienie dotyczące spłaty zobowiązań wynikających z kontraktu o zawodowe uprawianie koszykówki" z 2 czerwca 2020 r. (załącznik 12), k. 340-357, 384-386, 388-390, 392-394;

p) pismo Legia Warszawa do Prezesa Urzędu z 19 sierpnia 2020 r. wraz z załącznikiem 3 stanowiącym dokument zatytułowany „Oświadczenie w przedmiocie rozwiązania kontraktu o zawodowe uprawianie koszykówki" z 23 marca 2020 r. i załącznikiem 5 stanowiącym tabelę, k. 1225-1240, 1244-1248;

q) pismo Trefl Sopot do Prezesa Urzędu z 12 sierpnia 2020 r. wraz z załącznikiem 1 stanowiącym tabelę, k. 1219-1222, 1224;

r) pismo Trefl Sopot do Prezesa Urzędu z 14 czerwca 2021 r. wraz z załącznikami stanowiącymi dokumenty zatytułowane: „Agreement on sports contract termination" z 24 marca 2020 r., „Agreement on sports contract termination" z 19 marca 2020 r., „Agreement on sports contract termination" z 19 marca 2020 r., „Agreement on suspension of mutual obligations" z 13 marca 2020 r., „Addendum to the sports contract" z 19 marca 2020 r., „Aneks nr 1" z 31 marca 2020 r., „Aneks nr 3" z 31 marca 2020 r., „Aneks nr 1" z 25 marca 2020 r., „Aneks nr 1" z 27 marca 2020 r., „Aneks nr 1" z 26 marca 2020 r., „Aneks nr 1" z 27 marca 2020 r., „Oświadczenie" z 24 marca 2020 r., „Oświadczenie" z 27 marca 2020 r., „Oświadczenie" z 27 marca 2020 r., „Oświadczenie" z 24 marca 2020 r., „Oświadczenie" z 24 marca 2020 r., k. 474-484, 683-694, 705-710, 715-726;

s) pismo King Szczecin do Prezesa Urzędu z 3 sierpnia 2020 r., k. 1198;

t) pismo Grono do Prezesa Urzędu z 7 sierpnia 2020 r., k. 1205-1207;

u) pismo Grono do Prezesa Urzędu z 7 września 2020 r. wraz z załącznikiem stanowiącym dokument zatytułowany „Contract termination" z 28 marca 2020 r., k. 1208-1210, 1212-1213;

v) pismo MKS Start do Prezesa Urzędu z 15 września 2020 r. wraz ze wszystkimi załącznikami, k. 1266-1269, 1285-1310;

w) pismo Stal Ostrów do Prezesa Urzędu z 21 września 2020 r., k. 1311;

x) pismo Stal Ostrów do Prezesa Urzędu z 28 lutego 2022 r. wraz ze wszystkimi załącznikami, k. 1126-1154;

y) pismo Twarde Pierniki do Prezesa Urzędu z 25 września 2020 r. wraz z załącznikiem 4 stanowiącym dokument zatytułowany „Porozumienie w sprawie rozwiązania kontraktu zawodniczego z dnia 12 lipca 2019 roku" z 30 czerwca 2020 r. i załącznikiem 5 stanowiącym tabelę, k. 1320-1332;

z) pismo Spójnia Stargard do Prezesa Urzędu z 18 sierpnia 2020 r. wraz z załącznikami stanowiącymi dokumenty zatytułowane: „Rozwiązanie umowy za porozumieniem stron" z 30 marca 2020 r., „List ugodowy" z 31 marca 2020 r., „Settlement" z 30 marca 2020 r., „Termination agreement" z 26 marca

2020 r., „Termination agreement” z 24 marca 2020 r., „Rozwiązanie Umowy o świadczenie usług sportowych za porozumieniem stron” z 21 marca 2020 r., „Settlement” z 2 kwietnia 2020 r., „Rozwiązanie Umowy o świadczenie usług sportowych za porozumieniem stron” z 21 marca 2020 r., k. 1157-1162, 1173-1188;

aa) pismo Spójnia Stargard do Prezesa Urzędu z 11 maja 2021 r., k. 296-299.

W związku z poczynionymi ustaleniami Prezes Urzędu zważył, co następuje.

5. Interes publiczny

Ramy prawne

(58) Zgodnie z art. 1 ust. 1 u.o.k.k. ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Prezes Urzędu jest rzecznikiem tego interesu, co wynika z jego zadań w strukturze administracji rządowej. Działając w interesie publicznym, Prezes Urzędu podejmuje działania, gdy konieczna jest ochrona konkurencji jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym. Dobrem chronionym przez przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest samo istnienie konkurencji jako atmosfery, w jakiej prowadzona jest działalność gospodarcza.[48] Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni istnienie konkurencji jako optymalnego sposobu podziału dóbr, zatem każde działanie wymierzone w ten mechanizm, godzi w interes publiczny.[49]

Zastosowanie prawa w sprawie

(59) W sprawie występuje interes publiczny w wydaniu decyzji stwierdzającej naruszenie reguł konkurencji. Wynika to z faktu, że Kluby, będące adresatami decyzji, ustaliły przy pomocy PLK wspólny sposób działania wobec wcześniejszego zakończenia sezonu 2019/2020, polegający na ustaleniu cen zakupu usług koszykarzy, poprzez odmowę wypłaty wynagrodzenia należnego zawodnikom do końca sezonu. Kluby zamiast podejmować samodzielne decyzje rynkowe odnoszące się do zakupywanych przez nich usług, uzgodniły, że cena zakupu usług świadczonych przez zawodników musi zostać obniżona poprzez niewypłacenie wynagrodzenia należnego po 17 marca 2020 r. Ustalenia sprzyjały zaburzeniu konkurencji między Klubami rywalizującymi ze sobą o współpracę z poszczególnymi

[48] Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 16 listopada 2005 r., sygn. akt XVII Ama 97/04.
[49] Wyrok Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2008 r., sygn. akt III SK 40/07.

zawodnikami, poprzez wyeliminowanie jednego z podstawowych czynników tej rywalizacji – należnego zawodnikom wynagrodzenia, czyli ceny za świadczone przez nich usługi.

(60) Antykonkurencyjne porozumienia polegające na ustalaniu ceny zakupu usług zaliczają się do najcięższych naruszeń reguł konkurencji i oddziałują niekorzystnie na rynek, ograniczają albo eliminują na nim konkurencję. Działania tego rodzaju naruszają interes publiczny niezależnie od wielkości udziałów rynkowych przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu.

(61) Wobec powyższego Prezes Urzędu przyjął, że istnieje interes publiczny w wydaniu decyzji stwierdzającej naruszenie prawa ochrony konkurencji.

6. Status przedsiębiorcy

Ramy prawne

(62) Pojęcie „przedsiębiorcy" na potrzeby zastosowania ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zdefiniowane zostało w art. 4 pkt. 1 u.o.k.k. W zakres tej definicji wchodzą między innymi przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 162 ze zm.). Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy Prawo Przedsiębiorców, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Zgodnie zaś z art. 3 tej ustawy, działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

(63) Prawo unijne dla określenia podmiotów, którym może być przypisana odpowiedzialność za naruszenie zakazów praktyk ograniczających konkurencję posługuje się z kolei pojęciem „przedsiębiorstwo" (ang. *undertaking*). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem unijnym pojęcie „przedsiębiorstwa" obejmuje każdy podmiot zaangażowany w działalność gospodarczą niezależnie od jego formy prawnej i sposobu finansowania.[50] Działalność polegającą na oferowaniu dobór i usług uznaje się za działalność gospodarczą.[51]

Zastosowanie prawa w sprawie

(64) Prezes Urzędu uznał, że wszystkie strony postępowania spełniają przesłanki konieczne do uznania ich za przedsiębiorców (przedsiębiorstwa) w rozumieniu odpowiednio przepisów krajowych i unijnych. Wynika to z faktu, że wszystkie strony są spółkami prawa handlowego

[50] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 23 kwietnia 1991 r. w sprawie C-41/90, *Höfner*, EU:C:1991:161, akapit 21.
[51] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 12 września 2000 r. w sprawie C-180/98, *Pavlov*, EU:C:2000:428, akapit 75.

prowadzącymi działalność gospodarczą polegającą m.in. na uczestnictwie w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki (Kluby) lub organizacji takich rozgrywek (PLK).

Stanowisko Astorii Bydgoszcz

(65) W odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów Astoria Bydgoszcz wskazała, że klub ten nie prowadzi działalności zarobkowej nakierowanej na zysk, a uczestniczenie w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki nie stanowi działalności gospodarczej.

(66) Jak zostało wskazane w akapicie (21) decyzji, Astoria Bydgoszcz jest osobą prawną prowadzącą działalność gospodarczą w formie spółki kapitałowej wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000790651. Astoria Bydgoszcz jest tym samym jednostką wyodrębnioną pod względem gospodarczym, zdolną prowadzić działalność samodzielnie, na własny rachunek, ponosząc jej finansowe i gospodarcze ryzyko. Nie ma przy tym znaczenia, czy klub w rzeczywistości kieruje się przy swoich działaniach jedynie kwestią zysku ekonomicznego, czy też jak wskazała Astoria Bydgoszcz także kwestiami rywalizacji sportowej. Także w orzecznictwie potwierdzono, że działalność klubów sportowych polega na prowadzenia działalności gospodarczej i tym samym są one przedsiębiorcami.[52]

(67) Mając na uwadze powyższe nie ulega wątpliwości, że Astoria Bydgoszcz jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt. 1 u.o.k.k., a także mieści się w zakresie podmiotowym 101 TFUE.

7. Rynek właściwy

Ramy prawne

(68) Koncepcja rynku właściwego stanowi narzędzie analityczne służące weryfikowaniu, czy w kontekście określonej teorii szkody może dochodzić do zapobieżenia, ograniczenia lub zakłócenia konkurencji.

(69) W orzecznictwie unijnym przyjęto, że obowiązek określenia rynku właściwego w kontekście stosowania art. 101 TFUE występuje jedynie, gdy bez zdefiniowania takiego rynku niemożliwe jest stwierdzenie, czy rozpatrywane porozumienie, decyzja związku przedsiębiorstw lub uzgodniona praktyka mogą mieć wpływ na handel między państwami członkowskim Unii Europejskiej (dalej: „**Państwa Członkowskie**") oraz czy ich celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz rynku

[52] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 26 stycznia 2005 r. w sprawie T-193/02, *Laurent Piau*, EU:T:2005:22, akapit 69.

wewnętrznego.[53] Z kolei Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że definicja rynku w sprawach dotyczących najważniejszych porozumień ograniczających konkurencję może być uproszczona.[54]

(70) Rynek właściwy posiada wymiar produktowy i geograficzny. Rynek właściwy produktowo obejmuje produkty lub usługi, które są substytucyjne lub w wystarczającym stopniu zamienne, nie tylko z uwagi na swoje obiektywne cechy, które sprawiają, że są one w stanie zaspokajać określone potrzeby konsumentów, ale także przy uwzględnieniu warunków konkurencji lub struktury podaży i popytu na danym rynku.[55] Rynek właściwy geograficznie to rynek obejmujący określony obszar, na którym produkt jest sprzedawany i na którym występują wystarczająco homogeniczne warunki konkurencji.[56] Jednocześnie w przypadku naruszeń o charakterze horyzontalnym to w znacznej mierze przedmiot dyskusji między przedsiębiorstwami wskazuje na zakres produktowy i geograficzny rynku naruszenia.[57]

(71) W prawie krajowym przez „rynek właściwy" należy rozumieć – zgodnie z art. 4 pkt. 9 u.o.k.k. – rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.

Zastosowanie prawa w sprawie

(72) W odniesieniu do prawa unijnego Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie miało charakter naruszenia ze względu na cel i wpływało na handel między Państwami Członkowskimi.[58] Naruszenie to dotyczyło wskazanych w decyzji produktów (usług świadczonych przez profesjonalnych koszykarzy) i odnosiło się do obszaru Polski. Kwestie charakteru naruszenia i wpływu na handel omawiane są szerzej w kolejnych częściach decyzji.

(73) Na potrzeby oceny praktyki opisanej w decyzji w kontekście prawa polskiego, Prezes Urzędu uznał, że zasadne jest wskazanie rynku właściwego i że do wyeliminowania, ograniczenia lub naruszenia konkurencji w inny sposób doszło na rynku zakupu usług świadczonych przez

[53] Wyrok Sądu Unii Europejskiej z 16 września 2013 r. w sprawie T-396/10, *Zucchetti Rubinetteria SpA przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:446; wyrok Sądu Unii Europejskiej z 25 października 2005 r. w sprawie T-38/02, *Groupe Danone przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:2005:367; wyroku Sądu Unii Europejskiej z 15 września 1998 r. w sprawach połączonych T-374/94, T 375/94, T-384/94 oraz T-388/94, *European Night Services i inni przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:1998:198; wyrok Sądu Unii Europejskiej z 6 lipca 2000 r. w sprawie T-62/98, *Volkswagen przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:2000:180.

[54] Wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2019 r., sygn. akt I NSK 10/18.

[55] Wyrok Sądu Unii Europejskiej z 12 czerwca 1997 r. w sprawie T-504/93, *Tiercé Ladbroke przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:1997:84, akapit 81.

[56] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 31 marca 1998 r. w sprawie C-68/94, *Kali und Salz*, EU:C:1998:148, akapit 143

[57] Por. wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 15 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych T-71/03, T-74/03, T-87/03 oraz T-91/03, *Tokai Carbon*, EU:T:2005:220, akapit 90. Zob. decyzję Komisji Europejskiej z 2 kwietnia 2014 r. w sprawie AT.39610 (*Power Cables*), akapit 652.

[58] Por. akapit (135).

profesjonalnych zawodników koszykówki. O ich zakup konkurują ze sobą kluby koszykówki. Celem zakupu usług przez kluby jest stworzenie drużyny koszykówki, która występuje w profesjonalnych rozgrywkach.

(74) Usługi świadczone przez wszystkich profesjonalnych zawodników koszykówki są podobne pod względem właściwości, polegają m.in. na uczestniczeniu w treningach i rozgrywkach, a także prowadzeniu działalności marketingowej na rzecz klubów i sponsorów klubowych. Przy czym, ponieważ rozgrywki są organizowane odrębnie dla mężczyzn i kobiet, także rynki zakupu usług zawodniczek oraz zawodników są odrębne. Podstawowe różnice pomiędzy usługami poszczególnych koszykarzy wynikają z ich indywidualnych umiejętności, kondycji sportowej, doświadczenia zawodowego, zajmowanej na boisku pozycji, a także perspektywy kariery. Wymienione czynniki mają znaczenie przy wycenie proponowanych przez nich usług. Im lepszy jest koszykarz, tym droższe są jego usługi. Koszykarze świadczący swoje usługi zawodowo rywalizują jednocześnie o transfer do poszczególnych klubów. Do najlepszych klubów zostają wybrani najlepsi zawodnicy, którzy prezentują najwyższy poziom gry, jak również posiadają największy potencjał dla rozwoju drużyny.

(75) W trakcie ustaleń, wszystkie Kluby uczestniczyły w rozgrywkach na tym samym poziomie ligowym, stanowiącym najwyższy szczebel krajowych męskich rozgrywek koszykówki. Kluby uczestniczące w rozgrywkach Energa Basket Ligi konkurują na podobnym poziomie zawodowstwa. Elementem, który może je wyróżniać jest poziom usług świadczonych przez koszykarzy. W każdym sezonie rozgrywek następuje rotacja zawodników – niektórzy decydują się na przedłużenie dotychczasowej współpracy z klubami, inni nawiązują współpracę z nowymi klubami, pozostali tymczasowo wypożyczani są do innych drużyn.

(76) Kluby biorące udział w rozgrywkach Energa Basket Ligi konkurują o usługi zawodników z innymi klubami koszykówki, również tymi nie uczestniczącymi w rozgrywkach najwyższej ligi. W każdym sezonie Energa Basket Ligi do rozgrywek kwalifikowane są najlepsze drużyny sportowe. Kluby, które nie są w stanie utrzymać swojej pozycji ligowej przechodzą do niższych rangą rozgrywek koszykówki, rozpoczynając rywalizację z klubami niższego szczebla. Kluby Energa Basket Ligi mogą być zainteresowane zakupem usług koszykarza występującego w niższej lidze rozgrywek, w sytuacji gdy zawodnik prezentuje wysoki poziom gry i stanowi potencjał dla rozwoju drużyny. Podobnie, kluby występujące w niższych niż Energa Basket Liga rozgrywkach koszykówki mogą „odkupić" zawodników od klubów Energa Basket Ligi, oferując im atrakcyjne wynagrodzenie za świadczone usługi. Równocześnie jednak możliwość odkupienia zawodników przez kluby z niższych lig może być ograniczona ze względu na dysponowanie przez nie mniejszym budżetem. Wobec tego możliwe jest, że rynek jest węższy i ogranicza się jedynie do zakupu usług świadczonych przez

profesjonalnych zawodników koszykówki w najwyższej lidze rozgrywek, co jednak nie wpływa na stwierdzenie istnienia naruszenia.

(77) Z powyższych względów, Prezes Urzędu uznał za zasadne, by w wymiarze produktowym określić rynek właściwy, na którym doszło do zawarcia porozumienia jako rynek zakupu usług świadczonych przez profesjonalnych zawodników koszykówki, pozostawiając otwartą kwestię, czy ogranicza się on jedynie do usług zawodników najwyższej ligi.

(78) Prezes Urzędu stwierdził przy tym, że rynek ten ma wymiar krajowy. Jak wynika z opisu zawartego w punkcie 2 decyzji, zakup usług koszykarzy odbywał się w ramach rozgrywek organizowanych przez PLK, które mają charakter ogólnokrajowy i biorą w nich udział kluby z terytorium całej Polski. Nie można jednocześnie wykluczyć, że rynek geograficzny mógłby być szerszy niż terytorium Polski. Zawodnicy świadczą swoje usługi dla klubów z różnych krajów, wobec czego polskie kluby rywalizują o ich usługi także nie tylko z innymi polskimi klubami, ale także z klubami z innych krajów.

(79) Mając na uwadze powyższe, Prezes Urzędu uznał, że do naruszenia doszło na krajowym rynku zakupu usług świadczonych przez profesjonalnych zawodników koszykówki.

Stanowisko Legii Warszawa

(80) Legia Warszawa wniosła o przyjęcie, że rynkiem właściwym w sprawie jest rynek zakupu usług profesjonalnej gry w koszykówkę obejmujący co najmniej obszar państw zrzeszonych w FIBA Europe i Stanów Zjednoczonych. Uzasadnieniem tego ma być fakt, że w drużynach Klubów gra wielu obcokrajowców, a bardzo istotną grupę graczy w polskich drużynach stanowią obywatele Stanów Zjednoczonych. Dodatkowo wielu zawodników z Polski gra w zagranicznych zespołach.

(81) W odpowiedzi na powyższe Prezes Urzędu wskazuje, nie ma bezwzględnej potrzeby definiowania rynku właściwego w sprawach takich jak ta, dotyczących porozumień zakazanych ze względu na cel (przedmiot),[59] względnie wystarczająca będzie uproszczona definicja.[60] Do kwestii kwalifikacji porozumienia jako porozumienia zakazanego „ze względu na cel", Prezes Urzędu odniesie się w pkt. 8.2 uzasadnienia decyzji. Jak wskazano wyżej, w przypadku porozumień horyzontalnych, sam przedmiot ustaleń wskazuje zakres przedmiotowy i geograficzny porozumienia.[61] Przedmiot ustaleń Klubów dotyczył natomiast w całości rynku polskiego, co również uzasadnia przyjęcie wymiaru geograficznego rynku właściwego w sprawie jako obejmującego jedynie terytorium Polski. Prezes Urzędu wskazuje

[59] Wyrok 6 lipca 2000 r. w sprawie T-62/98, *Volkswagen v Komisja*, EU:T:2000:180, pkt 203 i 230, wyrok 19 marca 2003 r. w sprawie T-213/00, *CMA CGM i Inni v Komisja*, EU:T:2003:76, pkt 206.
[60] Wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2019 r., sygn. akt I NSK 10/18.
[61] Por. wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 15 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych T-71/03, T-74/03, T-87/03 oraz T-91/03, *Tokai Carbon*, EU:T:2005:220, akapit 90. Zob. decyzję Komisji Europejskiej z 2 kwietnia 2014 r. w sprawie AT.39610 (*Power Cables*), akapit 652.

także, że nawet w przypadku szerszego zdefiniowania rynku właściwego nie miałoby to znaczenia dla oceny prawnej porozumienia jako naruszającego zakazy wskazane w art. 6 u.o.k.k. oraz art. 101 TFUE ani nie wpłynęłoby na wymiar nakładanych kar.

(82) Równocześnie jednak sam fakt, że w rozgrywkach uczestniczą także zawodnicy z innych krajów niż Polska, nie przesądza jednoznacznie o szerszym wymiarze geograficznym rynku właściwego. Wszystkie Kluby prowadzą swoją działalność wyłącznie na terenie Polski, rywalizują ze sobą w rozgrywkach obejmujących jedynie Polski rynek, a większość graczy pochodzi z Polski, wobec czego uzasadnione jest przyjęcie, że rynek ma wymiar krajowy.

8. Naruszenie reguł konkurencji

8.1. Porozumienia i praktyki uzgodnione

Ramy prawne

(83) Zgodnie z art. 101 TFUE niezgodne z rynkiem wewnętrznym i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione, które mogą mieć wpływ na handel między Państwami Członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz rynku wewnętrznego.

(84) Jednocześnie zgodnie z art. 6 u.o.k.k. zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Przez „porozumienia" zgodnie z art. 4 pkt. 5 u.o.k.k. rozumie się: (i) umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów; (ii) uzgodnienia dokonane w jakiejkolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki; (iii) uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych.

(85) Dla istnienia porozumienia (prawo unijne) wystarczające jest, aby między przynajmniej dwoma przedsiębiorstwami istniała zgodność woli, przy czym sposób w jaki się ona objawia pozostaje nieistotny.[62] Z kolei dla istnienia praktyki uzgodnionej (prawo unijne) wystarczające jest, aby bez dojścia do fazy, w ramach której porozumienie (prawo unijne) zostaje właściwie zawarte, strony świadomie zastąpiły ryzyko wynikające z konkurencji praktyczną współpracą.[63]

[62] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 6 stycznia 2004 r. w sprawach połączonych C-2/01 P oraz C-3/01 P, *Bundesverband der Arzneimittel-Importeure*, EU:C:2004:2, akapit 96.
[63] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 lipca 1972 r. w sprawie C-48/69, *Imperial Chemical Industries*, EU:C:1972:70, akapit 64.

(86) To samo zachowanie może jednocześnie zawierać zarówno elementy porozumienia i praktyki uzgodnionej (prawo unijne). Organ ochrony konkurencji nie jest zobowiązany do przesądzania o tym, w jaki dokładnie sposób, w którym momencie i w jakim zakresie określone działania stanowiły porozumienie, a w jakim praktykę uzgodnioną (prawo unijne).[64]

(87) Chociaż prawo unijne i polskie używają różnych pojęć do nazwania form współpracy między podmiotami rynkowymi, należy stwierdzić, że ich zakres przedmiotowy pozostaje tożsamy, tj. odnoszą się one do tych samych form współpracy. Z tych względów Prezes Urzędu uznaje, że określenie, czy dane zachowanie stanowiło umowę lub uzgodnienie (prawo polskie) opiera się na tych samych przesłankach co w prawie unijnym. W dalszej części decyzji Prezes Urzędu posługuje się sformułowaniem „porozumienie" zgodnie z jego polskim rozumieniem, o ile nie zastrzeżono inaczej. W konsekwencji przez „porozumienie" należy rozumieć: umowy (prawo polskie), uzgodnienia (prawo polskie), porozumienia (prawo unijne), praktyki uzgodnione (prawo unijne).

Zastosowanie prawa w sprawie

(88) Prezes Urzędu uznał, że działania opisane w pkt. 4.1 uzasadnienia decyzji świadczą o istnieniu porozumienia i praktyki uzgodnionej w rozumieniu prawa unijnego i porozumienia w rozumieniu prawa polskiego.

(89) Prezes Urzędu stwierdził, że ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że Kluby, przy pomocy PLK, ustaliły cenę zakupu usług świadczonych przez zawodników, poprzez ustalenie, że nie wypłacą im całego należnego wynagrodzenia za sezon 2019/2020. Kluby wymieniały się także wrażliwymi informacjami służącymi tym ustaleniom.

(90) Jednym z przejawów realizacji tego porozumienia było opublikowanie na stronach internetowych Klubów wspólnego Oświadczenia opisanego w akapitach (40)-(41). Kluby uzgodniły sposób zakomunikowania zawodnikom, sponsorom i opinii publicznej zawartego porozumienia dotyczącego cen zakupu. Oświadczenie zostało opublikowane przez wszystkie Kluby w identycznej formie, o tej samej godzinie. Aby to osiągnąć, wszystkie Kluby zaakceptowały zarówno samą treść Oświadczenia, jak i sposób i czas jego publikacji. Fakt czynienia ustaleń w tym zakresie wynika także z samej treści oświadczenia, które zawiera takie sformułowania jak: „*Działając wspólnie, jako wszystkie kluby PLK"* oraz „*podejmujemy wspólne działania".* Ponadto podpis pod Oświadczeniem wprost wskazuje, że było one przygotowywane: „*W porozumieniu z wszystkimi klubami Energa Basket Ligi*". Również treść Konwersacji pomiędzy przedstawicielami Klubów wskazuje, że każdy z nich zaakceptował

[64] Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 20 kwietnia 1999 r. w sprawie T-305/94, *Limburgse Vinyl Maatschappij*, EU:T:1999:80, akapit 696.

wspólne Oświadczenie. Nie budzi więc żadnych wątpliwości, że Kluby działały w tym zakresie w porozumieniu.

(91) Treść Oświadczenia odnosi się przy tym bezpośrednio do braku możliwości wypłaty całości wynagrodzenia zawodnikom, wskazując, że: „*Równoznaczne jest to z brakiem możliwości wypłacenia pełnych kontraktów zawodników”.* Wynika z tego, że przedmiotem ustaleń Klubów była kwestia wypłat wynagrodzeń należnych zawodnikom za sezon 2019/2020. Ustalenia w tym zakresie są też przedmiotem Konwersacji opisanej w akapitach (46)-(56), w trakcie której przedstawiciele Klubów uzgodnili konkretny dzień, po którym zawodnikom przestaną być wypłacane wynagrodzenia. Ustalenia dotyczyły ponadto kwestii wypłacania premii zawodnikom, a także wstrzymania rozmów z nimi do czasu publikacji Oświadczenia. W rozmowie brali udział przedstawiciele wszystkich Klubów. Wielokrotnie w Konwersacji pojawiały się stwierdzenia wskazujące, że wszystkie Kluby znajdują się w takiej samej sytuacji, więc powinny na nią reagować w ten sam sposób oraz że ustalenie jednolitej reakcji ułatwi im dalszą działalność, w tym przyszłe negocjacje z zawodnikami. W samym procesie wypowiadania umów część Klubów używała przy tym dokumentów zawierających identyczne bądź bardzo podobne sformułowania[65], co nie byłoby możliwe bez wymiany informacji w tym zakresie.

(92) Kluby wymieniały się informacjami służącymi do zawarcia oraz realizacji porozumienia, dotyczącymi w szczególności planowanych działań w zakresie rozliczenia sezonu 2019/2020 (akapit (56) decyzji). Zgodnie z zapisem Konwersacji przedstawiciele poszczególnych klubów informowali pozostałych uczestników rozmowy o stanie ustaleń dotyczących rozliczania umów z zawodnikami oraz szczegółach współpracy Klubów z agentami i sponsorami. Uczestnicy Konwersacji wskazywali na oczekiwania agentów i sponsorów odnośnie do realizacji zawartych kontraktów.

(93) Ustalenia Klubów dotyczyły więc przede wszystkim niewypłacenia całości wynagrodzeń zawodnikom należnych za sezon 2019/2020, czyli ustalenia dotyczącego cen zakupu usług świadczonych przez zawodników. Wtórnym ustaleniem było uzgodnienie konieczności wcześniejszego zakończenia współpracy z zawodnikami, a także ustalenie sposobu zakomunikowania opinii publicznej wspólnego stanowiska w tym zakresie oraz ustalenia wykonawcze odnośnie do treści i publikacji Oświadczenia. Wszystkie te kontakty służyły koordynacji działań między Klubami i zawierały uzgodnienie co do sposobu działania na rynku odnośnie do ceny zakupywanych przez nich usług zawodników. Świadczą o tym

[65] Akapit (42).

także opisane w decyzji dowody, które wprost wskazują, że uczestnicy naruszenia podkreślali, że to jest „*ich wspólny problem*" i muszą „*zewrzeć szyki i się zjednoczyć*".[66]

Stanowiska stron postępowania

(94) W odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów Trefl Sopot, Arka Gdynia i Astoria Bydgoszcz zaprzeczyły temu, że uczestniczyły w porozumieniu ograniczającym konkurencję. Kluby wskazały, że wykonywanie umów z zawodnikami stało się niemożliwe w związku z działaniem siły wyższej i nadzwyczajną zmianą stosunków. Kluby podniosły, że wypracowały we własnym zakresie, w drodze porozumienia z zawodnikami, zasady rozliczenia sezonu 2019/2020. Negocjacje z zawodnikami miały być prowadzone indywidualnie, a sam wynik negocjacji był odmienny wobec każdego z zawodników.

(95) Trefl Sopot podkreślił, że stosował własny wzór dokumentu dotyczącego wstrzymania wypłaty wynagrodzenia oraz wyjaśnił, że zastosowanie w dokumencie podobnej argumentacji wynika wyłącznie z wystąpienia tożsamej sytuacji po stronie każdego z Klubów. Z uwagi na obowiązujący zakaz organizacji i uczestnictwa w wydarzeniach sportowych, zawodnicy tego klubu nie mieli prawnej możliwości wykonywania obowiązków umownych i z tego względu nie można uznać ewentualnego wynagrodzenia za należne. W odniesieniu do dowodu w postaci Konwersacji Trefl Sopot wskazywał, że pojawienie się przedstawiciela tego klubu w tej rozmowie wynika wyłącznie z ogólnego charakteru tego czatu, który miał za zadanie ułatwić oraz przyspieszyć bieżący kontakt z przedstawicielami Klubów. Zdaniem Trefl Sopot przez cały przebieg rozmowy klub miał zachowywać bierną postawę i nie angażować się w rozmowę z Klubami. Trefl Sopot wskazał ponadto, że jego działanie było zgodne z wytycznymi BAT z 20 kwietnia 2020 r. Wytyczne zostały opublikowane w celu zaradzenia skutkom kryzysu COVID-19 i miały wskazywać na ogólny sposób zmniejszenia wynagrodzenia zawodników, polegający na przyjęciu kryteriów kwotowych i procentowych wysokości wynagrodzenia i jego obniżki.

(96) Arka Gdynia stwierdziła, że Oświadczenie informowało jedynie o zaistnieniu przesłanek skutkujących wygaśnięciem wzajemnych zobowiązań Klubów i współpracujących z nimi zawodników. Zdaniem tego klubu wypowiedzenie zawodnikom umów wskutek nadzwyczajnej zmiany okoliczności i niemożliwości wzajemnych świadczeń doprowadziło do wygaśnięcia kontraktów, co w konsekwencji spowodowało, że umowy z zawodnikami były traktowane jako rozliczone w całości i nie było podstaw do odmowy udzielenia Klubom licencji przez PLK. W opinii Arki Gdynia powołane w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów cytaty z zapisu Konwersacji nie świadczą o zawarciu antykonkurencyjnego porozumienia, ale

[66] Akapit (55).

o wspólnym problemie Klubów w związku z zakończeniem rozgrywek przed terminem, utratą wpływów z biletów oraz nadzwyczajną zmianą stosunku wpływającą na wykonywanie umów zawartych z zawodnikami.

(97) Astoria Bydgoszcz wskazała, że Prezes Urzędu nie dysponuje materiałem dowodowym potwierdzającym, że klub przygotował, zaakceptował i stosował oświadczenie Klubów dotyczące rozliczeń sezonu 2019/2020 z zawodnikami.

(98) W pierwszej kolejności Prezes Urzędu wskazuje, że przedmiotem postępowania antymonopolowego nie była kwestia wywiązywania się przez Kluby z zobowiązań kontraktowych wobec zawodników. Prezes Urzędu nie kwestionuje również prawa Klubów do wypowiedzenia umów zawodnikom oraz nadzwyczajnych okoliczności związanych z pandemią COVID-19. Analiza tych kwestii nie jest przedmiotem sprawy. Przedmiotem postępowania prowadzonego przez Prezesa Urzędu jest fakt, że Kluby **wspólnie ustaliły sposób postępowania**, tj. uzgodniły cenę zakupu usług świadczonych przez zawodników. Antykonkurencyjna praktyka stwierdzona przez Prezesa Urzędu dotyczy więc samego porozumienia między Klubami oraz PLK co do dalszego działania, a nie kwestii tego, czy Kluby miały prawną możliwość zmniejszenia wynagrodzenia zawodników. Działania w warunkach konkurencji zakładają bowiem niezależność w podejmowaniu decyzji, a wszelkie formy grupowych działań przedsiębiorców prowadzą do zniekształcenia konkurencji. Kluby powinny samodzielne podjąć decyzje rynkowe co do wynagrodzeń płaconych zawodnikom czy wiążących ich umów, a nie uzgadniać planowane działania ze swoimi konkurentami. Ponadto, stwierdzone porozumienie ma charakter porozumienia ograniczającego konkurencję ze względu na cel i z tego względu dla stwierdzenia naruszenia przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 1 lit. a) TFUE bez znaczenia jest okoliczność, że nie wszystkie Kluby zrealizowały uzgodnienia w całości zgodnie z przyjętymi ustaleniami (akapit (56) decyzji). Do tej kwestii Prezes Urzędu odniósł się szczegółowo w pkt. 8.2 uzasadnienia.

(99) Odnosząc się do argumentów stron dotyczących Konwersacji, należy wskazać, że zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że przedmiotem rozmowy przedstawicieli Klubów nie było tylko omówienie trudnej sytuacji środowiska klubowego w obliczu przedwczesnego zakończenia rozgrywek i podzielenie się doświadczeniami, ale również ustalenie jednolitego sposobu rozliczenia kontraktów z zawodnikami wszystkich Klubów. Przedstawiciele Klubów wystąpili z konkretnymi propozycjami rozliczenia wynagrodzeń zawodników. Ustalenia dotyczyły również sposobu wypłacania premii zawodnikom oraz wstrzymania rozmów z nimi do czasu publikacji Oświadczenia (akapity (47) i (51) decyzji). Przedstawione propozycje były następnie analizowane i modyfikowane przez uczestników Konwersacji. W toku rozmowy przedstawiciele Klubów uzgodnili ostateczny sposób rozliczenia Klubów z zawodnikami, wskazując konkretny dzień, po którym zawodnikom przestaną być wypłacane wynagrodzenia

(akapit (49) decyzji). Prezes Urzędu zwraca uwagę, że żaden z Klubów nie zgłosił sprzeciwu co do ostatecznej wersji ustaleń, a przedstawione w toku Konwersacji uzgodnienia zostały ostatecznie zaakceptowane przez wszystkich przedstawicieli Klubów. Wyrazem akceptacji wspólnego stanowiska było opublikowanie przez Kluby, o tej samej godzinie, w jednakowej formie i treści, Oświadczenia (akapity (40) i (52) decyzji). Powyższe oznacza, że żadna drużyna koszykarska nie pozostawała bierna wobec ustaleń Klubów, a arguemnty przedstawione przez Trefl Sopot, Arkę Gdynia i Astorię Bydgoszcz należy uznać za bezzasadne.

(100) Odnosząc się do argumentów Trefla Sopot, że działanie tego klubu było zgodne z wytycznymi BAT z 20 kwietnia 2020 r., Prezes Urzędu wskazuje, że kwestia, czy działanie Trefla Sopot było zgodne z wytycznymi opublikowanymi przez BAT nie ma znaczenia dla sprawy. Nawet w przypadku, gdyby działanie Klubów było zgodne z wytycznymi BAT, nie wykluczałoby to możliwości oceny zgodności takiego zachowania z przepisami zakazującymi antykonkurencyjnych porozumień. Z powołanych wytycznych nie wynika jednak, żeby jednym ze sposobów rozliczenia sezonu rozgrywek z zawodnikami było wspólne ustalenie kwestii wypłaty wynagrodzenia zawodnikom z pozostałymi klubami biorącymi udział w rozgrywkach.. Prezes Urzędu zwraca również uwagę, że BAT wydał wytyczne 20 kwietnia 2020 r., podczas gdy uzgodnienia Klubów miały miejsce już w połowie marca 2020 r.

8.1.1. Rola PLK

(101) Prezes Urzędu stwierdził, że PLK wspierała Kluby w poczynionych ustaleniach. PLK, jako podmiot organizujący rozgrywki, nie zawiera umów z zawodnikami. Kluby jednak uznały za konieczne uzgodnienie swoich działań z PLK. Jak wynika z materiału dowodowego, PLK zaakceptowała rozwiązanie Klubów polegające na wcześniejszym rozwiązaniu umów z zawodnikami wobec wcześniejszego zakończenia sezonu oraz w konsekwencji niewypłacenie zawodnikiem całego należnego wynagrodzenia. Akceptacja tego rozwiązania przez PLK była przy tym konieczna, ponieważ zgodnie z regulaminem rozgrywek obowiązującym w momencie podejmowania ustaleń przez Kluby, brak rozliczenia z zawodnikiem mógł być powodem odmowy udzielenia licencji okresowej klubowi przez PLK. Zmiana regulaminu przez PLK w sposób opisany w akapitach (43)-(44), polegający na wykreśleniu z podstaw odmowy wydania licencji przesłanki braku rozliczeń z zawodnikiem, trenerem lub agentem potwierdza, że Kluby konsultowały z nią ustalone rozwiązanie.

(102) PLK, w celu wsparcia Klubów w realizacji poczynionych ustaleń, zaoferowała im także bezpłatną pomoc prawną w procesie wcześniejszego kończenia współpracy z zawodnikami co opisano w akapicie (45). Z materiału dowodowego wynika także, że PLK w rzeczywistości

brała udział w tym procesie i przynajmniej niektóre Kluby skorzystały z pomocy oferowanej przez PLK, a osoba związana z PLK pomogła przygotować wzór uzasadnienia wcześniejszego zakończenia współpracy.[67]

(103) Treść Konwersacji pomiędzy przedstawicielami Klubów wskazuje, że także samo brzmienie pierwotnego projektu Oświadczenia zostało zaakceptowane przez PLK. Przedstawiciel jednego z Klubów przekazał tekst projektu, wskazując, że jest on: „*ustalony na telekonferencji"*, w której brał udział także **[informacja chroniona]** PLK. W projekcie Oświadczenia znajdowały się dokładne ustalenia co do zasad rozliczania z zawodnikami, wobec czego musiały być one zaakceptowane przez PLK. Jak wskazano w akapicie (52), w Konwersacji powtarzają się także stwierdzenia o poparciu PLK dla rozwiązania zaproponowanego przez Kluby: „**[informacja chroniona]** [PLK – przypis UOKiK] *przychylił się do naszego stanowiska jako klubów*", oraz że „*Generalnie liga jest za nami i będzie wspierać kluby w tej ciężkiej sytuacji*.". PLK odgrywała więc znaczącą rolę w ustaleniach.

(104) Podjęte przez Kluby działania nie były inicjatywą PLK, lecz środowiska klubowego. PLK miała jednak wiedzę odnośnie do szczegółów ustaleń (m.in. ustalono z nią pierwotną treść Oświadczenia, które wskazywało datę, od której zawodnikom nie będzie wypłacane wynagrodzenie) oraz zapewniła Kluby o swoim wsparciu dla ustaleń. PLK ułatwiła Klubom podjęcie decyzji o takim rozwiązaniu rezygnując z możliwości odmowy udzielenia licencji okresowej Klubom, które nie rozliczyły się z zawodnikami. PLK zapewniła też Kluby, że pomoże im wcielić w życie ustalenia, oferując bezpłatną pomoc prawną w procesie wcześniejszego rozwiązywania umów z zawodnikami (a tym samym zmniejszenia należnego im wcześniej wynagrodzenia).

(105) Materiał dowodowy wskazuje więc na to, że PLK zdawała sobie sprawę z treści ustaleń między Klubami oraz świadomie podejmowała działania w celu ułatwienia osiągnięcia wspólnego celu. PLK poprzez swoje działania nie tylko poparła ustalenia Klubów, ale podejmowała działania mające umożliwić wprowadzenie ich w życie (pomoc prawna, zmiana regulaminu rozgrywek). Należy więc uznać, że pomimo iż przedmiotem uzgodnień były przede wszystkich działania Klubów, a rola PLK w porozumieniu nie była kluczowa dla podjętych ustaleń, to PLK w pełni zaakceptowała te ustalenia i swoim działaniem wspierała Kluby.

(106) W konsekwencji Prezes Urzędu stwierdził, że PLK ułatwiła Klubom zawarcie porozumienia, a całość działań Klubów i PLK składała się na porozumienie i praktykę uzgodnioną w rozumieniu prawa unijnego i porozumienie w rozumieniu prawa krajowego.

[67] Akapit (54).

Stanowisko PLK

(107) W opinii PLK okoliczność, że spółka działa na zupełnie innym rynku właściwym niż Kluby, wyklucza możliwość naruszenia przez nią przepisu art. 6 ust. 1 u.o.k.k. w sposób zarzucany jej w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów. Zdaniem PLK Prezes Urzędu nie przedstawił żadnego dowodu potwierdzającego koordynowanie przez PLK zachowania Klubów. PLK zaprzeczyła również temu, że zdawała sobie sprawę z treści ustaleń między Klubami oraz że świadomie podejmowała działania w celu ułatwienia osiągnięcia wspólnego celu. Ponadto PLK powołała się na wytyczne BAT z 20 kwietnia 2020 r. wskazując, że pandemia COVID-19 wywarła wpływ na środowisko koszykarskie na całym świecie, a działania podejmowane w związku pandemią w Polsce nie były odosobnione.

(108) Mając na względzie powyższe Prezes Urzędu w pierwszej kolejności wskazuje, że okoliczność, że PLK nie działa na tym samym rynku co Kluby, nie wpływa na możliwość przypisania jej udziału w porozumieniu. Możliwość stwierdzenia udziału w porozumieniu przedsiębiorcy działającego na rynku innym niż rynek, na którym zostało zawarte porozumienie, została potwierdzona przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie *AC-Treuhand AG*.[68] Ponadto wbrew twierdzeniom PLK, znała ona intencje Klubów i świadomie zaangażowała się w proces ustalania ostatecznej wersji Oświadczenia, a także zadeklarowała pełne wsparcie i nieodpłatną pomoc prawną Klubom w związku z procesem rozliczania przedwcześnie zakończonego sezonu rozgrywek (szczegóły w tym zakresie zawarto w akapitach (102)-(106) decyzji). Prezes Urzędu wskazuje jednocześnie, że do powołanych wytycznych BAT odniósł się w akapicie (100) decyzji.

(109) Dodatkowo PLK twierdzi, że zmiana regulaminu rozgrywek na sezon 2020/2021 była planowana przez spółkę co najmniej od sezonu 2018/2019, a usunięcie postanowienia warunkującego udzielenie licencji okresowych od niewystąpienia przesłanki „braku rozliczeń" z zawodnikami, trenerami lub agentem, było związane z **[informacja chroniona]**. Prezes Urzędu wskazuje więc, że PLK nie przedstawiła w tym zakresie żadnych dowodów. Natomiast z dowodów posiadanych przez Prezesa Urzędu wynika, że Kluby widziały konieczność poruszenia tej kwestii z PLK. Z wypowiedzi Klubów nie wynika przy tym, aby

[68] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 22 października 2015 r. w sprawie C-194/14 P – *AC-Treuhand AG,* EU:C:2015:717. AC-Treuhand, firma doradcza oferująca usługi z zakresu m.in. zarządzania biznesowego oraz gromadzenia, przetwarzania i analizy danych rynkowych uczestniczyła w charakterze pomocnika w szeregu porozumień ograniczających konkurencję, w tym praktyk uzgodnionych, polegających na ustalaniu cen, podziale rynku według kryteriów ilościowych i podmiotowych oraz antykonkurencyjnej wymianie informacji. Porozumienia te zostały zawarte oraz oddziaływały na rynki, na których AC-Treuhand nie prowadziła działalności. Trybunał pomimo to stwierdził, że „zachowanie spółki AC-Treuhand wpisuje się bezpośrednio w wysiłki producentów stabilizatorów termicznych dotyczące zarówno negocjacji, jak i kontroli wypełniania zobowiązań podjętych przez owych producentów w ramach karteli, gdyż celem usług świadczonych przez AC-Treuhand na podstawie zawartych z producentami umów o świadczenie usług była w istocie realizacja, w sposób w pełni świadomy, antykonkurencyjnych celów [...]". Także Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 8 lipca 2008 r., w sprawie T-99/04 – *AC-Treuhand AG,* EU:T:2008:256, akapity 120-122.

słyszały o planowanych zmianach – w przypadku, gdyby faktycznie były one procedowane już od sezonu 2018/2019, należy przypuszczać, że informacja ta byłaby znana w środowisku klubowym. Dla oceny okoliczności faktycznych znaczenie ma także fakt, że zmiana regulaminu w rzeczywistości nastąpiła dopiero po zakończeniu sezonu 2019/2020, kiedy PLK miała świadomość, że przedmiotem uzgodnień Klubów jest kwestia niewypłacenia części wynagrodzenia należnego zawodnikom za sezon 2019/2020. Nawet jeżeli zmiana ta była planowana wcześniej (co nie znajduje potwierdzenia w materiale dowodowym), to zebrane w sprawie dowody potwierdziły, że jej wprowadzenie miało związek z uzgodnieniami Klubów i stanowiło wyraz wsparcia dla podjętych przez nich ustaleń. Jak wskazywał jeden z Klubów w toku Konwersacji: „*Aby nasze wszelkie ustalenia i propozycje miały sens i były możliwe do realizacji* ***potrzebujemy od PLK jednoznacznego stanowiska*** *w podstawowej kwestii – w procesie rozliczenia sezonu 2019/2020 i weryfikacji klubów przed kolejnymi rozgrywkami PLK będzie uwzględniała jedynie roszczenia wobec klubu do 15 marca 2020. Klub rozliczony z zawodnikiem do tego dnia będzie pozytywnie zweryfikowany i otrzyma licencję na sezon 2020/2021*.”[69] Nowe brzmienie regulaminu umożliwiło Klubom uzyskanie licencji niezależnie od tego, czy któryś z zawodników zdecydował się dochodzić pozostałych roszczeń z umowy zawartej na sezon 2019/2020 (akapity (53)-(56) decyzji).

8.2. Zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji

Ramy prawne

(110) Zakazy określone w art. 101 TFUE oraz art. 6 u.o.k.k. dotyczą porozumień, które ze względu na swój cel lub skutek zapobiegają, ograniczają lub zakłócają konkurencję (prawo unijne) oraz eliminują, ograniczają lub naruszają konkurencję w inny sposób (prawo polskie). W powyższym kontekście należy stwierdzić, że zarówno Państwa Członkowskie, jak i ustawodawca przewidziały dwie alternatywne formy naruszeń („ze względu na cel” i „ze względu na skutek”) oraz zakaz stosowania praktyk, których dolegliwość może przejawiać różny poziom.

(111) W przypadku, gdy analiza wskazuje, że określone porozumienie ze względu na swój cel (przedmiot) zapobiegało, ograniczało lub zakłócało konkurencję, nie jest konieczne badanie skutków porozumienia.[70] Do kategorii porozumień, które ze względu na swój cel ograniczają konkurencję, należy zaliczyć m.in. ustalanie cen, w tym ustalanie cen zakupu.[71] Ustalając,

[69] Wiadomość z 18 marca 2020 r., 19:21:41, Śląsk Wrocław.
[70] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 września 2014 r. w sprawie C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, EU:C:2014:2204, akapit 49.
[71] Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 9 lipca 2003 r. w sprawie T-224/00, *Archer Daniels Midland*, EU:T:2003:195, akapit 117-120; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 13 grudnia 2006 r. w sprawach połączonych T-217/03 i T-245/03, *FNCBV i FNSEA*, EU:T:2006:391, akapit 83; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 7 listopada 2019 r. w sprawie T-240/17, *Campine NV i*

że konkretne porozumienie ograniczało konkurencję ze względu na cel należy wziąć pod uwagę jego prawny oraz gospodarczy kontekst.[72] Uwzględnienia prawnego i gospodarczego kontekstu porozumienia nie należy mylić z analizą wywieranych przez praktykę skutków lub prowadzeniem analizy właściwej dla stwierdzenia, że porozumienie ogranicza konkurencję ze względu na skutek.[73] Jednocześnie, mimo że zamiar (cel subiektywny) stron nie stanowi koniecznej (samoistnej) przesłanki ustalenia ograniczającego konkurencję charakteru porozumienia, nic nie stoi na przeszkodzie, aby element ten został uwzględniony przy stwierdzaniu takiego ograniczenia.[74] Porozumienie, które ma charakter porozumienia ograniczającego konkurencję ze względu na cel, nie przestaje być nielegalne z tego względu, że w konkretnym przypadku nie pociągnęło za sobą szkód.

Zastosowanie prawa w sprawie

(112) Prezes Urzędu uznał, że działania Klubów oraz PLK miały za swój przedmiot (cel) zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji na rynku. Działania te polegały na koordynacji zachowań rynkowych konkurentów zajmujących się udziałem w profesjonalnych rozgrywkach koszykówki. Celem było istotne zmniejszenie niepewności uczestników porozumienia co do działań innych Klubów rywalizujących ze sobą o usługi zawodników koszykówki. Także wszystkie pojedyncze Porozumienia Zmieniające, zawierane przez Kluby z poszczególnymi zawodnikami służyły realizacji tego wspólnego celu. Cel ten przyświecał także działaniom PLK, która pomogła Klubom w realizacji ustaleń.

(113) Kluby ustaliły, przy pomocy PLK, wspólny sposób działania wobec wcześniejszego zakończenia sezonu 2019/2020, polegający na odmowie wypłaty zawodnikom wynagrodzenia należnego do końca sezonu. Kluby uzgodniły zatem cenę zakupu usług świadczonych przez zawodników ustalając, że musi ona zostać obniżona poprzez niewypłacenie części wynagrodzenia należnego zawodnikom. Realizując przedmiot porozumienia Kluby postanowiły zakończyć wcześniej współpracę z zawodnikami w sezonie 2019/2020 oraz poinformować publicznie, że takie działanie jest wspólną decyzją, a także że postępują tak wszystkie kluby biorące udział w rozgrywkach Energa Basket Ligi.

Campine Recycling NV, EU:T:2019:778, akapity 296-297; wyrok Trybunału z 30 stycznia 1985 r. w sprawie 123/83, *Bureau national interprofessionnel du cognac przeciwko Guy Clair*, ECLI:EU:C:1985:33, akapit 22; decyzja Komisji Europejskiej z 20 października 2005 r. w sprawie COMP/C.38.281/B.2, *Raw tobacco Italy*, akapit 7; decyzja Komisji Europejskiej z 8 lutego 2017 r. w sprawie AT.40018, *Car Battery Recycling*, akapit 231-238.

[72] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 4 czerwca 2009 r. w sprawie C-8/08, *T-Mobile Netherlands*, EU:C:2009:343, akapit 31.

[73] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 września 2014 r. w sprawie C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, EU:C:2014:2204, akapit 81-83.

[74] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 4 czerwca 2009 r. w sprawie C-8/08, *T-Mobile Netherlands*, EU:C:2009:343, akapit 27.

(114) Kluby w celu prowadzenia działalności polegającej na udziale w rozgrywkach, nawiązują współpracę z zawodnikami nabywając tym samym świadczone przez zawodników usługi. Kluby konkurują przy tym o usługi zawodników, podobnie jak pracodawcy konkurują o usługi świadczone przez pracowników, warunkami i jakością współpracy, w tym proponowanym wynagrodzeniem. Jak wskazano w akapicie (74), usługi świadczone przez profesjonalnych zawodników koszykówki są zróżnicowane przez indywidualne cechy zawodników, które mają znaczenie przy wycenie proponowanych przez nich usług. Poziom usług świadczonych przez zawodników ma natomiast bezpośrednie przełożenie na pozycję klubu w ligach rozgrywkowych koszykówki oraz wzrost jego popularności wśród kibiców i sponsorów, co jest kluczowe dla zwiększenia przychodów z działalności klubu jako przedsiębiorcy.

(115) Ustalenia w zakresie niewypłacania części należnego wynagrodzenia, zrównały warunki zaoferowane przez Kluby zawodnikom w momencie wcześniejszego zakończenia sezonu. Miało to bezpośrednie przełożenie na odbiór klubów (jako pracodawców) przez zawodników, niedługo przed momentem, gdy kluby podpisują nowe kontrakty i dążą do utrzymania lub pozyskania nowych zawodników. Ujednolicenie podejścia Klubów do współpracy z zawodnikami służyło ograniczeniu konkurencji między Klubami o zawodnika na kolejny sezon, ponieważ niewypłacenie przez klub całości należnego wynagrodzenia mogło mieć wpływ na potencjalną decyzję zawodnika, co do świadczenia w przyszłości usług na rzecz danego klubu. Wskazuje na to treść Konwersacji : „*Jak powiedziałem ze jednemu agentowi ze nie zapłacę to powiedział ze jestem nie fair i nie będzie ze mną współpracował w przyszłym sezonie.* 🤦‍♂️🤦‍♂️🤦‍♂️ *mam nadzieje ze na tym sie skończy i tylko sie obrazi*”.[75] Istotne jest przy tym, że kolejny sezon miał się rozpocząć już za 4 miesiące od dnia dokonywanych uzgodnień (tj. w lipcu 2020 r.), również okienko transferowe, kiedy zawodnicy mogą zmieniać barwy klubowe, rozpocząć się miało w ciągu kilku miesięcy (rozpoczęło się w lipcu 2020 r.). Kluby dokonując ustaleń miały więc na celu uniknięcie zróżnicowania swojej pozycji w negocjacjach z zawodnikami. Zawodnicy mogliby bowiem zniechęcić się do nawiązania lub kontynuowania współpracy z klubem, który podjął decyzję o niewypłaceniu wynagrodzenia, i dążyć do nawiązania współpracy z klubem, który wypłacił wynagrodzenia w całości. W przypadku braku wspólnego stanowiska w sprawie wypłaty wynagrodzenia oraz pozostałych świadczeń, klub, który samodzielnie zdecydowałby się na takie rozwiązanie, bez wiedzy o działaniach pozostałych Klubów, podjąłby ryzyko że osłabi swoją pozycję negocjacyjną z zawodnikami w kolejnych sezonach. W sytuacji, gdy wszystkie Kluby ustaliły jednolity sposób działania w obliczu wcześniejszego zakończenia sezonu, brak różnic w ich podejściu do kontraktów z zawodnikami nie wpłynął na pozycję rynkową klubów jako pracodawców.

[75] Akapit (49).

(116) Strony postępowania dążąc do zachowania identycznych zasad obowiązujących we wszystkich klubach uczestniczących w rozgrywkach Energa Basket Ligi zmierzały do uzyskania przewagi nad zawodnikami. Uzgodnione, identyczne działanie miało bowiem także osłabić pozycję negocjacyjną zawodników wobec Klubów. Przedstawiciele Klubów wskazywali wprost w rozmowie, że ustalając wspólny sposób działania, zmuszą zawodników do jego akceptacji, ponieważ nie będą oni mieli innego wyjścia: *„Zawodnicy tylko wtedy gdy beda wiedzieli, ze we wszystkich klubach maja tak samo beda w stanie sie zlamac*…" oraz „*Jak bedziemy sie kazdy z osobna lamac to od razu beda wiedzieli i sie ta wiedza dzielili*".[76] Zawodnicy mieli ograniczoną zdolność do kwestionowania zaproponowanych warunków nie tylko z uwagi na wspólne działanie Klubów, ale dodatkowo z uwagi na zawarte w umowach klauzule arbitrażowe, które powodowały, że należne wynagrodzenie nie mogło być dochodzone przed sądami powszechnymi.

(117) Działania Klubów miały przede wszystkim służyć zrównaniu ich sytuacji i wytworzeniu wrażenia, że kwestia wypłaty całości wynagrodzenia za sezon 2019/2020 nie jest czynnikiem różnicującym Kluby. Tym samym, Kluby chciały wyeliminować ten czynnik jako wpływający na ich pozycję na rynku zakupu usług zawodników, na którym konkurują. Uzgodnienie wspólnego stanowiska było więc dla Klubów działaniem korzystnym zarówno pod względem finansowym, jak i wizerunkowym. Przedstawiciele Klubów sami podkreślali przy tym, że ustalenia wzmocnią ich pozycję: „*jestem sercem za tym żebyśmy byli silną grupą*".[77]

(118) Zawarcie porozumienia wyeliminowało również ryzyko negatywnego postrzegania pojedynczego Klubu przez sponsorów. W kolejnych sezonach rozgrywek sponsorzy mogliby zrezygnować z kontynuowania współpracy lub jej nawiązania z klubem, który nie wywiązuje się z zobowiązań względem zawodników. Taka sytuacja wpłynęłaby na pogorszenie kondycji finansowej Klubów i trudności z pozyskaniem sponsorów, którzy mają kluczowe znaczenie dla funkcjonowania klubów koszykarskich. Materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, że Klubom zależało na przekazaniu zawodnikom, sponsorom, a także kibicom, że wszystkie kluby znajdują się w takiej samej sytuacji i zaproponowane rozwiązanie jest wynikiem wspólnej decyzji wszystkich Klubów, bo jak twierdzili przedstawiciele Klubów: *„to jest nasz wspólny problem*" oraz „*jak się sami nie ochronimy, my kluby, to nikt nas nie ochrobi* [ochroni – przypis UOKiK]".[78]

(119) Prezes Urzędu stwierdził, że w przypadku braku porozumienia reakcje Klubów na wcześniejsze zamknięcie sezonu oraz konsekwencje tych decyzji, zarówno finansowe jak i reputacyjne, byłyby różne dla poszczególnych klubów. Sytuacja Klubów w momencie

[76] Akapit (51).
[77] Akapit (55).
[78] Akapit (55).

wcześniejszego zakończenia sezonu była zróżnicowana zarówno pod względem obowiązujących umów z zawodnikami, w tym okresu, na jaki zostały zawarte oraz wynagrodzeń należnych zawodnikom do końca sezonu. Ustalenia Klubów równocześnie zakładały taką samą reakcję każdego z nich, niezależnie od jego faktycznej sytuacji finansowej, czy długości umów zawartych z zawodnikami. W przypadku, gdyby Kluby samodzielnie podejmowały decyzje w tym zakresie, byłyby to czynniki wpływające na ich zachowanie. Poszczególne Kluby mogłyby więc zdecydować się na inny kierunek działania (np. nierozwiązywanie umów, wypłacenie całości wynagrodzenia, czy jego większej części). Tymczasem uzgodniły jedno rozwiązanie, niezależnie od ich indywidualnej sytuacji.

(120) Kluby podjęły także działania zmierzające do realizacji uzgodnień, faktycznie odmawiając wypłaty części wynagrodzenia należnego zawodnikom. Kluby prowadziły konsultacje co do formalnej strony zakończenia współpracy z zawodnikami, na co wskazuje tożsama argumentacja w niektórych oświadczeniach Klubów w stosunku do zawodników, zaczerpnięta z Oświadczenia. Także pod tym względem Kluby chciały więc uniknąć ewentualnego zróżnicowania swojej sytuacji, np. w sytuacji dochodzenia przez zawodników niewypłaconych części wynagrodzeń.

(121) Strony porozumienia ograniczyły jeden z istotnych elementów konkurencji pomiędzy sobą, to jest konkurencję w zakresie kształtowania cen zakupu usług zawodowych koszykarzy. Czynienie tego typu uzgodnień pozwala na ograniczenie samodzielności działań stron porozumienia na rzecz wspólnego (skoordynowanego w ramach porozumienia) kształtowania sytuacji rynkowej. Istotą takiego działania jest z kolei przejście od stanu, w którym konkurent jest naturalnym rywalem rynkowym, do stanu, w którym konkurent przestaje stanowić zagrożenie, stanowi mniejsze zagrożenie lub wręcz udziela aktywnego wsparcia w dochodzeniu do wspólnego celu. Mając na względzie, że wszystkie działania uczestników porozumienia miały na celu ograniczenie konkurencji między Klubami w zakresie konkurowania o usługi zawodników, Prezes Urzędu uznał, że naruszenie stanowiło naruszenie „ze względu na cel".

(122) Kwalifikacji prawnej naruszenia jako porozumienia ograniczającego konkurencję ze względu na cel nie zmienia fakt, że zostało ono zawarte w szczególnym kontekście gospodarczym – w trakcie trwającej pandemii COVID-19. Zgodnie orzecznictwem, aby ocenić, czy dane porozumienie między przedsiębiorstwami może zostać uznane za ograniczające konkurencję ze względu na cel, należy dokonać oceny treści jego postanowień, celów, do których osiągnięcia ono zmierza, kontekstu gospodarczego i prawnego, w jaki się wpisuje, a także

charakteru dóbr lub usług, których to porozumienie dotyczy, jak również warunków funkcjonowania i struktury spornego rynku.[79]

(123) W odniesieniu do kontekstu gospodarczego i prawnego porozumienia, to potencjalne przyszłe zmiany w gospodarce, wynikające z pandemii, nie stanowią uzasadnienia dla koordynowania przez Kluby zachowania wobec zawodników, w tym kwestii wypłacanego im wynagrodzenia. Kwestia analizy własnej sytuacji finansowej oraz zapewnienia przyszłej stabilności prowadzonej działalności powinna podlegać indywidualnej ocenie każdego z Klubów. Nawet w obliczu zaistniałego kryzysu, możliwe było przeprowadzenie przez każdy z Klubów samodzielnej oceny sytuacji gospodarczej i podjęcie indywidualnie decyzji co do koniecznej reakcji. Należy zwrócić uwagę, że porozumienia dotyczące cen są wprost zakazane w przepisach u.o.k.k. i TFUE. Przedsiębiorcy, nawet wobec potencjalnie trudnej sytuacji ekonomicznej, nie są zwolnieni z obowiązku przestrzegania obowiązującego prawa. W sektorze sportowym nie istnieją przy tym żadne regulacje prawne, które sprawiałyby, że kontakty między Klubami w zakresie ustalania wysokości należnego zawodnikom wynagrodzenia, czyli ceny za świadczone przez nich usług, byłyby uzasadnione.

(124) Stwierdzając, że doszło do naruszenia ze względu na cel, Prezes Urzędu wziął też pod uwagę charakter usług oraz warunki i strukturę rynku. Swoim działaniem Kluby zmierzały do zrównania swojej sytuacji wobec zawodników i wyeliminowania jednego z podstawowych czynników rywalizacji między drużynami – należnego zawodnikom wynagrodzenia, czyli ceny za świadczone przez nich usługi. Należy przy tym wziąć pod uwagę, że ustalenia dokonały wszystkie Kluby biorące udział w Energa Basket Lidze, która jest najwyższą ligą rozgrywek. Tym samym uczestniczy porozumienia dysponowali znaczącą siłą rynkową. Równocześnie ze struktury rynku oraz charakteru usług dotkniętych porozumieniem wynika, że są one podatne na typowe mechanizmy rynkowe. Wskutek powyższego uznać należy, że także ustalenia dotyczące cen standardowo oddziaływały na rynek. Celem uzgodnień było zaburzenie typowego działania rynku i rywalizacji między przedsiębiorcami.

(125) Z tych względów działania stron porozumienia stanowiły porozumienie ograniczające konkurencję ze względu cel i naruszenie to wchodzi w zakres, o którym mowa w art. 101 ust. 1 lit. a) TFUE oraz art. 6 ust. 1 pkt. 1 u.o.k.k.

[79] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 września 2014 r. w sprawie C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, EU:C:2014:2204, akapit 53; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 marca 2013 r. w sprawie C-32/11, *Allianz Hungária Biztosító*, EU:C:2013:160, akapit 36; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 2 kwietnia 2022 r. w sprawie C-228/18, *Budapest Bank*, EU:C:2020:265, akapit 55.

8.3. Standard dowodu

Ramy prawne

(126) Zgodnie z treścią art. 84 u.o.k.k. w sprawach dotyczących dowodów w postępowaniu przed Prezesem Urzędu, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, stosuje się odpowiednio art. 227-315 k.p.c.

(127) Standard dowodu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu uwzględnia szczególny, sekretny charakter antykonkurencyjnych porozumień, który niejednokrotnie wymusza szerokie posługiwanie się dowodami pośrednimi, co zostało zaakceptowane także w orzecznictwie. Sąd Najwyższy potwierdził, że porozumienia antykonkurencyjne: „*mogą być ujawniane za pomocą dowodów bezpośrednich lub pośrednich. W praktyce możliwość skorzystania przez Prezesa Urzędu z dowodów bezpośrednich jest ograniczona ze względu na świadomość przedsiębiorców co do nielegalności takich działań*".[80]

(128) Reżim dowodowy przy stwierdzaniu istnienia porozumień lub uzgodnionych praktyk jest również złagodzony na gruncie prawa unijnego. Mianowicie w orzecznictwie sądów unijnych, wskazuje się, że zakaz uczestnictwa w antykonkurencyjnych porozumieniach i grożące za to kary są dobrze znane, wobec czego jest zrozumiałe, że działania dotyczące tych porozumień mogą być skryte, a dokumenty związane z porozumieniem są ograniczone do minimum. Nawet jeśli organ antymonopolowy znajdzie dowody wyraźnie wskazujące na niezgodne z prawem kontakty pomiędzy przedsiębiorcami, to zazwyczaj są one jedynie fragmentaryczne, zatem część ustaleń organu musi być wynikiem dedukcji. W większości spraw, istnienie antykonkurencyjnego porozumienia musi zostać wywiedzione ze zbiegów okoliczności i śladów (ang. *signs/marks*), które rozważane łącznie mogą, w braku innego wiarygodnego wytłumaczenia, stanowić dowód naruszenia reguł konkurencji.[81] Dodatkowo w wyroku Dresdner Bank i inni przeciwko Komisji wskazano, że podczas, gdy dostatecznie precyzyjne i spójne dowody muszą zostać przedstawione na poparcie zarzutu naruszenia reguł konkurencji, to: *„nie każdy z dowodów dostarczonych przez Komisję musi koniecznie odpowiadać tym kryteriom w odniesieniu do każdego elementu naruszenia. Wystarczy, by zbiór wskazanych przez instytucję poszlak jako całość odpowiadał temu wymogowi"*.[82]

[80] Wyrok Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2006 r., sygn. akt III SK 6/06.
[81] Wyrok Sądu Unii Europejskiej z 7 stycznia 2004 r. w sprawie C-204/00 P, *Aalborg Portland i inni przeciwko Komisji*, EU:C:2004:6, pkt 55-57; wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 27 września 2006 r. w sprawie T-44/02 OP, *Bank i inni przeciwko Komisji,* EU:T:2006:271, pkt 58; decyzja Komisji Europejskiej z 3 maja 2006 r. *Hydrogen Peroxide and Preborate*, COMP/38.620, pkt 315.
[82] Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 27 września 2006 r. w sprawie T-44/02, *Dresdner Bank i inni przeciwko Komisji*, EU:T:2006:271, pkt 63; wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 8 lipca 2004 r. w sprawie T-67/00, *JFE Engeneering Corp. et al. przeciwko Komisji*, EU:T:2004:221, pkt 180; decyzja Komisji Europejskiej z 3 maja 2006 r. *Hydrogen Peroxide and Preborate*, COMP/38.620, pkt 316.

Zastosowanie prawa w sprawie

(129) Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, że większość komunikacji podejmowanej przez uczestników porozumienia odbywała się bezpośrednio. Prezes Urzędu ustalając stan faktyczny oraz dokonując jego oceny, oparł się m.in. na Konwersacji stanowiącej zapis bezpośredniej rozmowy uczestników porozumienia (akapity (46)-(56) decyzji). W ocenie Prezesa Urzędu dokumentowi w postaci zapisu Konwersacji można przypisać najwyższą moc dowodową, z uwagi na to, że pochodzi on od samych uczestników porozumienia. Stanowi on wiarygodne źródło informacji i pozwala na odtworzenie rzeczywistych intencji stron porozumienia. Treść Konwersacji jest także spójna z pozostałymi dowodami zebranymi w sprawie, tj. treścią opublikowanego Oświadczenia (akapity (40)-(41) decyzji), Porozumieniami Zmieniającymi (akapit (42) decyzji), a także treścią pisma PLK, w którym deklarowała ona wsparcie i pomoc prawną Klubom w zakresie rozliczenia przedwcześnie zakończonego sezonu rozgrywek (akapit (45) decyzji). Całość zebranego w sprawie materiału dowodowego pozwoliła na odtworzenie spójnego stanu faktycznego, który wskazuje na zawarcie przez Kluby oraz PLK antykonkurencyjnego porozumienia.

Stanowisko PLK

(130) PLK w odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów podważyła wiarygodność przedstawionego przez Prezesa Urzędu dowodu w postaci Konwersacji wskazując, że Prezes Urzędu nie ustalił czy PLK na pewno uczestniczyła w telekonferencji, o której mowa w akapicie (52) decyzji.

(131) W odniesieniu do powyższego Prezes Urzędu wskazuje, że organ dochował standardu dowodowego, jaki jest wymagany w sprawach porozumień ograniczających konkurencję. Standard dowodu w postępowaniach o naruszenie prawa konkurencji uwzględnia szczególny, sekretny charakter antykonkurencyjnych porozumień, który niejednokrotnie wymusza szerokie posługiwanie się dowodami pośrednimi. Większość uzgodnień uczestników zakazanych porozumień zapada w formie ustnej, w związku z czym organ antymonopolowy nie dysponując często dowodami bezpośrednimi, zmuszony jest bazować na dowodach pośrednich lub domniemaniach faktycznych.[83] W ocenie Prezesa Urzędu informacje zawarte w Konwersacji mają wysoką wartość dowodową, ponieważ przekazane informacje pochodzą z „wewnątrz" porozumienia. W świetle całokształtu zebranego materiału dowodowego, Prezes Urzędu nie widział podstaw by nie dać wiary informacjom zawartym w Konwersacji, w tym informacji o odbytej wideokonferencji między PLK oraz Klubami. Z Konwersacji wprost wynika, że Kluby uczestniczące w telekonferencji na bieżąco poinformowały pozostałe Kluby

[83] Por. K. Róziewicz – Ładoń *Postępowanie przez Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję*, Warszawa 2011, s. 126.

o przebiegu rozmowy, w tym o akceptacji PLK dla ustaleń oraz pomocy PLK przy tworzeniu treści Oświadczenia. PLK nie wskazało przy tym żadnych podstaw, aby nie należało dać wiary treści Konwersacji.

(132) Jednocześnie Prezes Urzędu wskazuje, że zapis Konwersacji jest spójny z pozostałym materiałem dowodowym zebranym w sprawie i potwierdza ustalenia organu. Forma i treść Oświadczenia, a także godzina jego publikacji (akapit (52) decyzji) ustalona w Konwersacji jest zgodna z faktycznie opublikowanym Oświadczeniem. Z zapisu Konwersacji wynika również, że PLK po rozmowie z przedstawicielami Klubów zadeklarowała wsparcie środowiska klubowego w sytuacji wcześniejszego zakończenia sezonu (akapit (52) decyzji). PLK miała pomagać Klubom w procesie zakończenia współpracy z zawodnikami, co jest zgodne ze stanowiskiem PLK zawartym w piśmie skierowanym do Klubów, dotyczącym udzielania bezpłatnej pomoc prawnej (akapity (45) i (54) decyzji) oraz z faktem, że część Klubów stosowała w wypowiedzeniach argumentację tożsamą ze stosowaną przez PLK, co z kolei potwierdza faktyczne udzielenie takiej pomocy. PLK zdecydowała się również na zmianę Regulaminu Rozgrywek PLK na sezon 2020/2021 w ten sposób, że wykreśliła z podstaw odmowy wydania licencji klubom, obowiązującej poprzednio, przesłanki braku rozliczenia klubu z zawodnikiem, trenerem lub agentem (akapity (43) i (44) decyzji), co zgodnie z Konwersacją było zmianą oczekiwaną przez Kluby (akapit (54) decyzji). Dodatkowo, żaden z Klubów nie zakwestionował prawdziwości zapisu Konwersacji, ani nie przedstawił w tym zakresie dowodów przeciwnych. Wobec tego należy uznać, że okoliczność odbycia ustaleń między PLK a Klubami oraz ich treść jest wystarczająco udowodniona.

8.4. Wpływ na handel między Państwami Członkowskimi

Ramy prawne

(133) Prawo unijne znajduje zastosowanie w odniesieniu do spraw, w których występuje wpływ na handel między Państwami Członkowskimi. Pojęcie wpływu na handel nie zostało zdefiniowane w aktach prawodawczych Unii Europejskiej. Zagadnienie wpływu na handel zostało opisane przez Komisję Europejską w komunikacie „*Wytyczne w sprawie pojęcia wpływu na handel zawartego w art. 81 i 82 Traktatu*". Powyższy dokument nie ma charakteru wiążącego dla Państw Członkowskich.

(134) Przyjmuje się, że pojęcie wpływu na handel ma charakter szeroki, tj. obejmuje różne sposoby wpływu na ten handel (bezpośredni lub pośredni, rzeczywisty lub potencjalny). W ocenie sądów unijnych w większości spraw wykazanie w należytym stopniu, że wpływ na handel rzeczywiście wystąpił może nie być możliwe i w związku z tym wystarczające jest wskazanie

na zdolność praktyki do wpływania na handel.[84] Wpływ powinien mieć charakter odczuwalny. Ograniczenie geograficzne praktyki do terytorium jednego Państwa Członkowskiego nie wyklucza istnienia wpływu na handel. Sądy unijne przyjmują, że istnieje „*mocne domniemanie*" istnienia wpływu na handel, jeżeli naruszenie odnosi się do całego obszaru Państwa Członkowskiego.[85]

Zastosowanie prawa w sprawie

(135) Prezes Urzędu uznał, że wpływ praktyk opisanych w pkt. 4 decyzji na handel między Państwami Członkowskimi występował i miał charakter przynajmniej potencjalnie odczuwalny.

(136) O spełnieniu przesłanki wpływu na handel między Państwami Członkowskimi świadczy fakt, że opisane w decyzji działania Klubów odnosiły się do obszaru całego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. obszaru stanowiącego istotną część rynku wewnętrznego Unii Europejskiej. Praktyki te ograniczały konkurencję odnosząc się do relacji horyzontalnych (bezpośrednio między konkurentami) i dotyczyły ustalania ceny zakupu usług koszykarzy. Natomiast zgodnie z praktyką unijnego prawa konkurencji porozumienie rozciągające się na całe terytorium Państwa Członkowskiego z samej swej istoty skutkuje odtworzeniem podziału jednego rynku unijnego na rynki krajowe i tym samym utrudnia wzajemne przenikanie się rynków.[86] Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przyjął domniemanie, że porozumienie horyzontalne rozciągające się na terytorium całego Państwa Członkowskiego jest w stanie wpłynąć na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi.[87]

(137) Prezes Urzędu wziął również pod uwagę, że zawodnicy współpracujący z Klubami pochodzą także z innych niż Polska Państw Członkowskich, wobec czego Kluby jako podmioty kupujące usługi świadczone przez koszykarzy konkurują bezpośrednio także z klubami koszykarskimi innych Państw Członkowskich. Okoliczność ta również świadczy o możliwości wpływu na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi.

---

[84] Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 15 marca 2000 r. w sprawach połączonych T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95,T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95,T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95,T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95,T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 i T-104/95, *Cimenteries CBR i inni*, EU:T:2000:77, akapit 3376.

[85] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 24 września 2009 r. w sprawach połączonych C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P i C-137/07 P, *Erste Group Bank*, EU:C:2009:576, akapit 38-39.

[86] Wyrok z 17 października 1972 r. w sprawie 8/72, *Vereeniging przeciwkoan Cementhandelaren*, EU:C:1972:84, pkt 29; wyrok z 19 lutego 2002 r. w sprawie C-309/99, *J.C.J. Wouters*, EU:C:2002:98, pkt 95; wyrok z 18 czerwca 1998 r. w sprawie C-35/96, *Komisja przeciwko Włochom*, EU:C:1998:303, pkt 48; wyrok z 4 września 2009 r. w sprawach połączonych C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P i C-137/07 P, *Erste Group Bank AG i inni*, EU:C:2009:576, pkt 43; decyzja Komisji z 24 czerwca 2004 r. *Barême d'honoraires de l'Ordre des Architectes belges*, COMP/38.549, pkt 100.

[87] Wyrok z 4 września 2009 r. w sprawach połączonych C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P i C-137/07 P, *Erste Group Bank AG i inni*, EU:C:2009:576, pkt 43.

(138) Prezes Urzędu uznał, że powyższe okoliczności wskazują, iż w sprawie występuje wpływ na handel między Państwami Członkowskimi, a co za tym idzie ma zastosowanie Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

8.5. Niepodleganie wyłączeniom spod zakazu zawierania porozumień ograniczających konkurencję

8.5.1. Brak zastosowania reguły *de minimis*

Ramy prawne

(139) Sądy unijne przyjmują, że zakaz określony w art. 101 TFUE znajduje zastosowanie do naruszeń o charakterze odczuwalnym. Jednocześnie przyjmuje się, że jeżeli naruszenie posiada wpływ na handel między Państwami Członkowskimi i jest naruszeniem „ze względu na cel", to zapobiega, ogranicza lub zakłóca konkurencję w sposób odczuwalny.[88]

(140) W prawie polskim ustawodawca określił regułę *de minimis* w art. 7 u.o.k.k. Zgodnie z art. 7 ust. 3 u.o.k.k. reguła ta nie znajduje zastosowania do porozumień podziałowych, cenowych oraz dotyczących przetargów.

Zastosowanie prawa w sprawie

(141) Z uwagi na fakt, że naruszenie będące przedmiotem decyzji może w ocenie Prezesa Urzędu wpływać na handel między Państwami Członkowskimi i zapobiega, ogranicza lub zakłóca konkurencję ze względu na cel naruszenia, Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie to ma charakter odczuwalny w rozumieniu prawa unijnego.

(142) Mając jednocześnie na względzie, że reguła *de minimis* nie znajduje w prawie polskim zastosowania do porozumień cenowych a naruszenie będące przedmiotem decyzji ma w ocenie Prezesa Urzędu taki charakter, Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie to ma charakter odczuwalny w rozumieniu prawa polskiego.

8.5.2. Brak zastosowania wyłączenia grupowego

Ramy prawne

(143) Stosownie do art. 8 ust. 3 u.o.k.k. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć określone rodzaje porozumień spełniające przesłanki, o których mowa w ust. 1, spod zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 u.o.k.k., biorąc pod uwagę korzyści, jakie mogą przynieść

[88] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 13 grudnia 2012 r. w sprawie C-226/11, *Expedia*, EU:C:2012:795, akapit 37.

określone rodzaje porozumień. Z kolei w unijnym prawie ochrony konkurencji wyłączenie może wynikać ze stosownego rozporządzenia Komisji.

Zastosowanie prawa w sprawie

(144) W ocenie Prezesa Urzędu żadne z rozporządzeń – polskich i unijnych – przewidujących wyłączenie grupowe spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję nie wyłącza spod zakazu porozumienia będącego przedmiotem postępowania. Mając na względzie powyższe Prezes Urzędu stwierdził, że w sprawie doszło do naruszenia reguł konkurencji.

8.5.3. Brak spełnienia warunków wyłączenia indywidualnego

Ramy prawne

(145) Zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 3 TFUE w odniesieniu do porozumień, które spełniają warunki określone w tych przepisach, nie stosuje się zakazu określonego odpowiednio w art. 6 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 1 TFUE.

(146) W odniesieniu do indywidualnego spełniania przez porozumienie przesłanek, o których mowa w art. 8 ust. 1 u.o.k.k. należy wskazać, że koncepcja tego rodzaju wyłączeń opiera się na założeniu o względnym charakterze zakazu porozumień ograniczających konkurencję.[89] Co do zasady wszystkie porozumienia ograniczające konkurencję, które spełniają łącznie wskazane w art. 8 ust. 1 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 3 TFUE przesłanki są objęte wyłączeniem spod zakazu.

(147) Zgodnie z art. 8 ust. 1 u.o.k.k. możliwość zastosowania wyłączenia indywidualnego zależy od łącznego spełnienia przez porozumienie następujących przesłanek:

(i) przyczynia się ono do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego;

(ii) zapewnia nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających z porozumienia korzyści;

(iii) nie nakłada na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;

(iv) nie stwarza tym przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów.

(148) Analogicznie powyższe przesłanki są sformułowane w art. 101 ust. 3 TFUE.

[89] A. Jurkowska, *Porozumienia kooperacyjne w świetle wspólnotowego i polskiego prawa ochrony konkurencji. Od formalizmu do ekonomizacji*, Warszawa 2005, s. 106.

(149) Zgodnie z art. 8 ust. 2 u.o.k.k. oraz art. 2 Rozporządzenia 1/2003 ciężar dowodowy w zakresie wykazania spełnienia warunków określonych odpowiednio w art. 8 ust. 1 u.o.k.k. oraz 101 ust. 3 TFUE spoczywa na odpowiednio przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwie.

Zastosowanie prawa w sprawie

(150) Prezes Urzędu stwierdził, że rozpatrywane porozumienie nie jest objęte wyłączeniem indywidualnym.

Stanowisko stron postępowania

(151) Legia Warszawa i Trefl Sopot wskazały, że ich zdaniem istnieją podstawy do indywidualnego wyłączenia porozumienia spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję.

(152) Trefl Sopot wskazał, że porozumienie miało pozytywny wpływ na rynek, a jego ocena powinna być dokonywana przy uwzględnieniu gospodarczego kontekstu. Zdaniem przedsiębiorcy działania podjęte przez Kluby nie miały na celu pokrzywdzenia koszykarzy, a wyłącznie zapewnienie dalszego bytu spółki. Prokonkurencyjne skutki porozumienia polegały na zapewnieniu dalszego funkcjonowania klubu, tak aby w przyszłych sezonach był zdolny zatrudniać zbliżoną liczbę zawodników na podobnych warunkach. Ponadto Trefl Sopot minimalizował skutki naruszenia dokonując obniżenia wynagrodzenia wyłącznie pojedynczym zawodnikom, stosując obiektywne kryterium klasy zawodnika. W opinii Trefla Sopot zawarcie porozumienia przyczyniło się do polepszenia sytuacji konsumentów, którzy z uwagi na upłynnienie sytuacji finansowej Klubów w dalszym ciągu mogli zakupić bilet na organizowane mecze koszykówki. Natomiast zawodnicy nie utracili swojej pozycji i w każdym czasie mogli skorzystać z transferu do innego klubu, nawet zagranicznego.

(153) Z kolei Legia Warszawa, w odniesieniu do pierwszej przesłanki wyłączenia indywidualnego, tj. przyczynienia się do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego określonej w art. 8 ust. 1 pkt 1 u.o.k.k. i art. 101 ust. 3 TFUE, wskazała, że porozumienie złagodziło konkurencję o zawodników między Klubami i pozwoliło skoncentrować się Klubom na zabezpieczeniu płynności finansowej. Przyjęcie jednolitego modelu działania wobec zawodników pozwoliło Klubom poświęcić czas i zasoby na prowadzenie negocjacji ze sponsorami, samorządem terytorialnym w celu poprawy sytuacji finansowej i zabezpieczenia finansowania na przyszłość, czy działalność lobbingową w celu jak najszybszego przywrócenia rozgrywek.

(154) W zakresie zapewnia nabywcy odpowiedniej części wynikających z porozumienia korzyści, wskazanej w art. 8 ust. 1 pkt 2 u.o.k.k. i art. 101 ust. 3 TFUE, Legia Warszawa stwierdziła, że zawarcie porozumienia przyczyniło się do zapewnienia płynności finansowej Klubom

i oddalenie ryzyka upadłości, co pozwoliło Klubom wystąpić w rozgrywkach w sezonie 2020/2021. Działania Klubów miały wyeliminować ryzyko powstania w tej samej klasie rozgrywkowej przepaści pomiędzy czołowymi, bogatszymi klubami, a resztą stawki.

(155) W odniesieniu do kolejnej przesłanki wyłączenia indywidualnego, tj. niezbędności określonej w art. 8 ust. 1 pkt 3 u.o.k.k. i art. 101 ust. 3 lit. a) TFUE, Legia Warszawa zwróciła uwagę, że porozumienie miało charakter incydentalny i jednorazowy. Powodem zawarcia porozumienia miało być zdarzenie bezprecedensowe w postaci wybuchu pandemii COVID-19 i związane z nią zaburzenia normalnego funkcjonowania życia społecznego. Porozumienie nie było efektem normalnego rozwoju rywalizacji rynkowej między przedsiębiorcami, a tylko reakcją na niespodziewane zdarzenie.

(156) W odniesieniu do przesłanki z art. 8 ust. 1 pkt 4 u.o.k.k. i art. 101 ust. 3 lit. b) TFUE, tj. braku eliminacji konkurencji, Legia Warszawa wskazała, że zarzucane porozumienie nie stworzyło jego uczestnikom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym. Zdaniem tego klubu rynek właściwy w sprawie obejmuje swoim zasięgiem wszystkie państwa, w których organizowane są profesjonalne ligi koszykówki, a przynajmniej państwa europejskie i Stany Zjednoczone.

(157) Argumentacja przedstawiona przez strony postępowania nie wskazuje aby porozumienie spełniło przesłanki wyłączenia indywidualnego. Pierwszą przesłankę, tj. przyczynienie się do polepszenia poziomu efektywności należy rozumieć jako obiektywne korzyści gospodarcze, które są dostępne dla całego rynku np. poprzez osiągnięcie wyższej jakości produktów bądź zachowanie takiej samej jakości ale przy mniejszych kosztach. Nie stanowi natomiast takiego polepszenia zachowanie płynności finansowej przez kluby, bądź też możliwość poświęcenia przez nie więcej czasu na negocjacje umów ze sponsorami. W zakresie zapewnienia odpowiedniej części korzyści z porozumienia nabywcom, to przesłanka odnosi się do podzielenia się zyskiem z porozumienia z podmiotami bezpośrednio lub potencjalnie nim dotkniętymi. W tym przypadku podmiotami tymi byli zawodnicy, natomiast żadna ze stron nie wykazała jakie korzyści z porozumienia odnieśli zawodnicy klubów. Korzyścią z porozumienia nie jest natomiast możliwość dalszego zakupu biletów na mecze koszykówki przez konsumentów – taka możliwość istniałaby niezależnie od istnienia porozumienia. Żadna ze stron nie wykazała także, aby porozumienie było niezbędne do osiągniecia określonego celu. W szczególności, jeżeli celem postępowania klubów było zachowanie płynności finansowej, to wystarczyłyby w tym celu działania podjęte indywidualnie przez każdy z Klubów. Nie ma bowiem związku między płynnością finansową danego Klubu, a działaniami podejmowanymi w stosunku do zawodników przez pozostałe Kluby. Incydentalność porozumienia nie ma natomiast związku z jego niezbędnością.

(158) Dla wyłączenia porozumienia spod zakazu konkurencji konieczne jest przy tym, aby wszystkie przesłanki były spełnione. Strony postępowania natomiast nie udowodniły, że w odniesieniu do porozumienia będącego przedmiotem postępowania zostały spełnione wszystkie warunki wskazane w art. 8 ust. 1 u.o.k.k. oraz w art. 101 ust. 3 TFUE. Powyżej wskazano, że Kluby nie spełniły przynajmniej trzech z czterech wymaganych przesłanek, wobec czego nie jest konieczna ocena spełnienia czwartej przesłanki. Brak spełnienia którejkolwiek powoduje bowiem, że niemożliwe jest zastosowanie wyłączenia spod zakazu konkurencji wobec stron postępowania.

9. Okres naruszenia oraz odpowiedzialność za naruszenie w związku z art. 101 TFUE oraz art. 6 u.o.k.k.

Ramy prawne

(159) Zgodnie z prawem unijnym podmiotami, między którymi zgodnie z art. 101 TFUE zakazane jest stosowanie praktyk ograniczających konkurencję, są przedsiębiorstwa. Z kolei art. 6 u.o.k.k. mówi ogólnie (bezosobowo) o zakazie zawierania porozumień ograniczających konkurencję, przy czym art. 4 pkt. 5 u.o.k.k. precyzuje, że umowy i uzgodnienia dokonywane są w jakiejkolwiek formie między przedsiębiorcami.

(160) Zgodnie z art. 10 u.o.k.k. Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazów określonych w art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE.

Zastosowanie prawa w sprawie

(161) W ocenie Prezesa Urzędu Kluby i PLK uczestniczyły w naruszeniu art. 6 ust. 1 pkt 1 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 1 lit. a) TFUE. Powody powyższego omówiono w pkt. 8 uzasadnienia decyzji.

(162) Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że opisane w decyzji działania Klubów miały miejsce od połowy marca 2020 r. do sierpnia 2020 r., tj. od momentu dokonywanych uzgodnień dotyczących wcześniejszego zakończenia rozgrywek w sezonie 2019/2020 do zakończenia procesu realizowania uzgodnień[90] i stanowiły odpowiedź Klubów na informacje o wcześniejszym zakończeniu rozgrywek Energa Basket Ligi w sezonie 2019/2020. W tym czasie przedstawiciele Klubów prowadzili rozmowy odnośnie do wspólnego stanowiska Klubów wobec zawodników. Celem rozmów było wypracowanie jednolitych zasad rozliczenia sezonu 2019/2020 z zawodnikami, poprzez niewypłacenie części

[90] Ostatnie z Porozumień Zmieniających zostało zawarte z zawodnikiem przez Hydro Truck 5 sierpnia 2020 r., k. 1265.

wynagrodzenia należnego zawodnikom. Również w marcu 2020 r. doszło do skonsultowania treści uzgodnień z PLK i opublikowania Oświadczenia. W następstwie opisanych wydarzeń Kluby rozpoczęły proces formalnego rozliczania współpracy z zawodnikami, który trwał do sierpnia 2020 r. PLK podjęła działania wspierające ustalenia Klubów – zrezygnowała z możliwości odmowy udzielenia licencji okresowej Klubom, które nie rozliczyły się z zawodnikami, a także oferowała bezpłatną pomoc prawną w procesie wcześniejszego rozwiązywania umów z zawodnikami.

(163) Wobec tego Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie miało miejsce od połowy marca 2020 r. do sierpnia 2020 r.

10. Kary pieniężne nakładane na podstawie art. 106 u.o.k.k.

Ramy prawne

(164) Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt. 1 u.o.k.k. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 6 u.o.k.k., w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 7 i art. 8 u.o.k.k.

(165) Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt. 2 u.o.k.k. karę w tej samej maksymalnej wysokości Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, który naruszył art. 101 TFUE.

(166) Zgodnie z orzecznictwem unijnym, w sprawach, w których narodowy organ ochrony konkurencji stwierdza jednocześnie naruszenie prawa unijnego i prawa krajowego, możliwe jest przyjęcie różnych sposobów nałożenia kary.[91] Możliwe jest nałożenie dwóch odrębnych kar w jednej sprawie – jednej za naruszenie prawa unijnego i jednej za naruszenie prawa ustanowionego przez Państwo Członkowskie – bądź nałożenie jednej kary za oba naruszenia. Przy czym nakładając dwie kary w jednej sprawie organ musi wziąć pod uwagę, aby rozpatrywane łącznie, były one proporcjonalne do natury naruszenia.[92]

(167) Zgodnie z art. 111 ust. 1 u.o.k.k. Prezes Urzędu, ustalając wysokość nakładanych kar pieniężnych, uwzględnia w szczególności okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia, działalności przedsiębiorcy, która stanowiła

[91] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie C-617/17, *Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.*, EU:C:2019:283.
[92] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie C-617/17, *Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.*, EU:C:2019:283, akapity 38-39.

przedmiot naruszenia oraz specyfiki rynku, na którym doszło do naruszenia. Przepis art. 111 ust. 1 u.o.k.k. odnosi się do naruszenia „ustawy", niemniej należy przyjąć, że na tych samych zasadach wymierzane są kary za naruszenia TFUE.

(168) Ustawodawca oczekuje od Prezesa Urzędu wzięcia pod uwagę przy wymierzaniu kar pieniężnych okoliczności obciążających i łagodzących, o których mowa w art. 111 ust. 3-4 u.o.k.k.

(169) Wymierzając kary Prezes Urzędu posługuje się zasadami określonymi w wydanych przez siebie 31 marca 2021 r., zgodnie z art. 31a u.o.k.k., „Wyjaśnieniach dotyczących ustalania wysokości kar pieniężnych dla przedsiębiorców w sprawach związanych z naruszeniem zakazu praktyk ograniczających konkurencję (2021)" (dalej: „**Wyjaśnienia w sprawie kar dla przedsiębiorców**"). Przedstawiona w powołanych wyjaśnieniach metodyka ustalania kar została oparta na normatywnych przesłankach określania kar i dotychczasowym dorobku orzecznictwa w sprawach antymonopolowych. Zgodnie z akapitem 4 Wyjaśnień w sprawie kar dla przedsiębiorców podstawą określania wysokości kary pieniężnej jest obrót ustalony zgodnie z art. 106 ust. 3 i kolejne u.o.k.k. za ostatni rok, w którym stosowana była praktyka ograniczająca konkurencję.

Zastosowanie prawa w sprawie

(170) Mając na względzie wskazane wyżej stanowisko Trybunału Sprawiedliwości, Prezes Urzędu wymierzył każdemu z określonych w decyzji podmiotów jedną karę, która jest karą za udział w naruszeniu dotyczącym zarówno unijnych, jak i polskich reguł konkurencji. Kary nie podlegały podwyższeniu ze względu na liczbę kwalifikacji prawnych (podwójna kwalifikacja związana z zastosowaniem prawa unijnego i polskiego), co oznacza, że całość kary Prezes Urzędu uznaje za adekwatną niezależnie od występowania podwójnej kwalifikacji prawnej naruszenia.

(171) Kary nałożone na wskazane w decyzji podmioty zostały wyliczone w oparciu o obrót stron postępowania w ostatnim roku obrotowym trwania praktyki. W przeważającej mierze był to rok obrotowy pokrywający się z rokiem kalendarzowym trwającym od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.[93] Niektóre strony jednak przyjmują do rozliczenia rok obrotowy niepokrywający się z rokiem kalendarzowym, w związku z tym w ich przypadku do rozliczenia wzięto pod uwagę ostatni rok obrotowy, w którym trwała praktyka, tj. rok

[93] W odniesieniu do Stal Ostrów, Arka Gdynia, GTK Gliwice, Astoria Bydgoszcz, KK Włocławek, King Szczecin, MKS Dąbrowa, MKS Start, Spójnia Stargard, Starogardzki Klub Sportowy, Śląsk Wrocław.

obrotowy trwający od 1 lipca 2020 r. do 30 czerwca 2021 r.[94] i od 1 sierpnia 2020 r. do 31 lipca 2021 r.[95]

Stanowisko Legii Warszawa

(172) Legia Warszawa odnosząc się do obrotu będącego podstawą ewentualnej kary pieniężnej wniosła o uwzględnienie przez Prezesa Urzędu jako podstawy określenia wysokości kary pieniężnej obrót osiągnięty przez spółkę w roku obrotowym trwającym od 1 lipca 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. Legia Warszawa wskazała, że rok obrotowy spółki nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym i jest powiązany z okresem rozgrywek ligowych, a zarzucana praktyka była ściśle powiązana z sezonem rozgrywkowym 2019/2020 i nie wykraczała poza ten sezon.

(173) W odpowiedzi na powyższe twierdzenia Prezes Urzędu wskazuje, że zgodnie z Wyjaśnieniami w sprawie kar dla przedsiębiorców za obrót stanowiący podstawę obliczania wysokości kar należy uznać obrót pochodzący z **ostatniego roku**, w którym trwała praktyka ograniczająca konkurencję. Rok ten jest brany za podstawę obliczania kary przez Prezesa Urzędu we wszystkich sprawach, niezależnie od tego, czy w kolejnych latach obroty przedsiębiorcy uległy zmniejszeniu czy zwiększeniu. Zgodnie z ustaleniami organu opisane w decyzji działania Klubów miały miejsce do sierpnia 2020 r. (akapit (162) decyzji). Z tego względu w odniesieniu do tych stron postępowania, których rok obrotowy nie pokrywał się z rokiem kalendarzowym, Prezes Urzędu wziął za podstawę wymiaru kary pieniężnej obrót osiągnięty przez przedsiębiorców w roku obrotowym trwającym od 1 lipca 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. i od 1 sierpnia 2020 r. do 31 lipca 2021 r. Powyższe działanie organu jest spójne z dotychczasową praktyką.

10.1. Umyślność

(174) Prezes Urzędu uznał, że podmioty wskazane w pkt. 2.2 uzasadnienia decyzji dokonały naruszenia umyślnie. Umyślność działań stron postępowania miała szczególnie oczywisty charakter, co znajduje potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Prezes Urzędu dysponuje wiarygodnymi dowodami potwierdzającymi, że Kluby intencjonalnie zmierzały do ograniczenia konkurencji między sobą o zawodników na kolejny sezon, a podjęte przez nich działania miały na celu uzyskanie uprzywilejowanej względem zawodników pozycji w toku negocjowania warunków rozliczania zakończonego przedwcześnie sezonu 2019/2020. Kluby były świadome, że ich działania mają bezpośredni wpływ na odbiór Klubów przez

[94] W odniesieniu do Hydro Truck, Grono, Legia Warszawa, Trefl Sopot, PLK.
[95] W odniesieniu do Twarde Pierniki.

zawodników, a niewypłacenie całości należnego wynagrodzenia mogło zniechęcić zawodników do świadczenia w przyszłości usług na rzecz danego klubu.

(175) Z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że także działania PLK nosiły cechę umyślności. Pomimo że PLK nie była pomysłodawcą porozumienia, to swoim działaniem przyczyniła się do osiągnięcia wspólnego, antykonkurencyjnego celu wyznaczonego przez Kluby. PLK wiedziała o bezprawnych działaniach pozostałych uczestników porozumienia i świadomie zaakceptowała te działania a wręcz wyraziła dla nich swoje poparcie. Treść wydanego przez Kluby Oświadczenia została ustalona i zaakceptowana w trakcie spotkania przedstawicieli Klubów i PLK.

(176) Prezes Urzędu uwzględnił też, że podmioty te posiadały odpowiednie rozeznanie rynkowe wynikające zarówno ze skali ich działalności, jak i okresu prowadzenia działalności gospodarczej dla należytego rozpoznania podejmowanych przez siebie działań. Strony dokonując ustaleń co do wprowadzenia jednolitych zasad rozliczania sezonu rozgrywek 2019/2020 z zawodnikami zmierzały do skoordynowania swoich działań. Działania te ze względu na swój cel zmierzały do ograniczenia konkurencji, a Kluby i PLK jako profesjonalni uczestnicy obrotu powinni mieć tego świadomość. Były to działania o charakterze skoordynowanym, podejmowane w interesie Klubów i organizatora rozgrywek, co potwierdzają dowodowy powołane w pkt. 4.1 uzasadnienia decyzji.

Stanowisko Trefla Sopot

(177) Trefl Sopot podniósł, że nie działał umyślnie, ponieważ z uwagi na bezprecedensowy charakter sprawy nie miał możliwości rozpoznania, czy zachowanie Klubów może stanowić naruszenie prawa konkurencji. Działanie Trefl Sopot miało być instynktowne, wymagające błyskawicznej reakcji, z uwagi na fakt, że zostało zakończone najpóźniej w momencie rozpoczęcia nowych rozgrywek sezonu 2020/2021 Energa Basket Ligi.

(178) Odnosząc się do powyższych argumentów przedstawionych przez Trefl Sopot, Prezes Urzędu wskazuje, że Trefl Sopot jako profesjonalny uczestnik obrotu powinien był posiadać odpowiednie rozeznanie rynkowe wynikające zarówno ze skali działalności, jak i okresu prowadzenia działalności gospodarczej, dla należytego rozpoznania podejmowanych przez siebie działań. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, należy uznać, że przedsiębiorcy będący profesjonalnymi uczestnikami obrotu rynkowego mają możliwość prawidłowego określenia ryzyka prawnego przy podejmowaniu określonych decyzji biznesowych.[96] Także Sąd Okręgowy w Warszawie, który przyjął, że nie jest możliwe, aby przedsiębiorca o znacznej

[96] Wyrok Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2011 r., sygn. akt III SK 45/10.

renomie i długim okresie funkcjonowania na rynku nie zdawał sobie sprawy ze swoich czynności.[97] Dodatkowo, Prezes Urzędu podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie unijnym, że dla stwierdzenia umyślności działania przedsiębiorcy nie jest konieczne, aby był on świadomy naruszenia przepisów antymonopolowych. Wystarczająca jest bowiem w tym kontekście okoliczność, że przedsiębiorca nie mógł nie mieć świadomości, że jego zachowanie miało na celu ograniczenie konkurencji.[98] Z zebranego materiału dowodowego wynika, że Kluby podjęły rozmowy w celu umyślnego ograniczenia konkurencji, co zostało także wprost potwierdzone w Konwersacji.

Konkluzja

(179) Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu uznał, że Kluby i PLK umyślnie naruszyły prawo konkurencji.

10.2. Stopień naruszenia

(180) Ustalając wymiar kar pieniężnych Prezes Urzędu wziął w pierwszej kolejności pod uwagę stopień naruszenia. Dokonując oceny stopnia naruszenia Prezes Urzędu wziął pod uwagę dwie grupy okoliczności: (i) naturę naruszenia; oraz (ii) czynniki związane ze specyfiką rynku oraz działalnością przedsiębiorców.

(181) Zmierzając do zachowania większej jednolitości polityki karania, Prezes Urzędu przy ocenianiu natury naruszenia wyróżnia naruszenia:

a) bardzo poważne, przez które Prezes Urzędu rozumie naruszenia art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE polegające w szczególności na dokonywaniu ustaleń między konkurentami, a także naruszenia art. 9 u.o.k.k. oraz 102 TFUE mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku. Ponadto w przypadku naruszeń art. 6 u.o.k.k. oraz 101 TFUE za naruszenia tego rodzaju Prezes Urzędu uznaje wszelkie inne ustalenia, które jakkolwiek nie stanowią wprost ustaleń między konkurentami, to mimo wszystko dotyczą w praktyce relacji między konkurentami. Przez powyższe należy rozumieć w szczególności udzielanie pomocy w czynieniu ustaleń między konkurentami (w braku relacji konkurencyjnej między podmiotem udzielającym pomocy a pozostałymi uczestnikami ustaleń), a także koordynowanie działań konkurentów;

b) poważne, przez które Prezes Urzędu rozumie naruszenia art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE w relacjach dotyczących różnych szczebli obrotu (np. producent-hurtownik,

[97] Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 11 kwietnia 2011 r., sygn. akt XVII AmA 62/08.
[98] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 lipca 1989 r. w sprawie C-246/86, *Belasco*, ECLI:EU:C:1989:301.

hurtownik-detalista) i polegających na dokonywaniu ustaleń co do cen (np. ustalenia co do minimalnych cen odsprzedaży) lub ograniczania możliwości sprzedaży pasywnej, niemniej z wyłączeniem sytuacji, o których mowa powyżej w odniesieniu do naruszeń bardzo poważnych, a ponadto również naruszenia art. 9 u.o.k.k. oraz art. 102 TFUE mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów;

c) pozostałe, przez które Prezes Urzędu rozumie naruszenia art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE, a także art. 9 u.o.k.k. lub 102 TFUE inne niż bardzo poważne i poważne.

(182) Prezes Urzędu uznał, że naruszenie miało charakter bardzo poważny. Jak wyjaśniono w pkt. 8.2 uzasadnienia decyzji, naruszenie, za które nałożone zostały kary, było naruszeniem „ze względu na cel", tj. ze swej istoty uderzało w atmosferę konkurencji rynkowej. Naruszenie to dotyczyło ponadto bezpośrednio kwestii regulowania relacji między podmiotami działającymi na rynku jako konkurenci (w zakresie relacji między klubami koszykarskimi). Kontakty tego rodzaju wiążą się zasadniczo z najpoważniejszymi naruszeniami reguł konkurencji – istotą stanu konkurencji na rynku jest bowiem to, że przedsiębiorcy (konkurenci) powinni kształtować swoje zachowania na rynku samodzielnie, a nie w drodze koordynacji między sobą.

(183) Mając na względzie powyższe Prezes Urzędu uznał, że uzasadnione jest sklasyfikowanie porozumienia na potrzeby wymierzenia kar jako naruszenia bardzo poważnego i określenie wyjściowej kwoty kar w odniesieniu do stron postępowania w przedziale od 1% do 3% ich obrotu przypadającego w ostatnim roku naruszenia.[99] Prezes Urzędu uznał za adekwatną wartość w dolnej granicy tego przedziału.

(184) W wyniku powyższego Prezes Urzędu ustalił następujące kwoty wyjściowe kar, które służyły Prezesowi Urzędu jako punkt odniesienia przy ocenianiu adekwatnego wymiaru kar pieniężnych dla uczestników naruszenia:

[99] Obroty te Prezes Urzędu ustalił na podstawie danych przedstawionych przez strony postępowania w odpowiedzi na skierowane do nich wezwania.

Podmiot	**Kwota wyjściowa**
BM Slam Stal S.A.	57 794,29 zł
Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji	95 038,37 zł
Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A.	54 159,02 zł
„Grono" Sportowa S.A.	98 002,22 zł
Hydro Truck Sport S.A.	13 647,50 zł
Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz	38 322,51 zł
Klub Koszykówki Włocławek S.A.	85 856,87 zł
King Wilki Morskie Sportowa S.A.	75 190,48 zł
Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A.	74 145,91 zł
Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A.	49 307,41 zł
Miejski Klub Sportowy Start S.A.	62 794,33 zł
Spójnia Stargard Sportowa S.A.	57 399,42 zł
Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A.	37 639,84 zł
Śląsk Wrocław Basketball S.A.	63 701,34 zł
Trefl Sopot S.A.	63 475,74 zł
Twarde Pierniki S.A.	107 302,05 zł
Polska Liga Koszykówki S.A.	233 535,24 zł

(185) Zmierzając do zwiększania spójności w polityce karania, Prezes Urzędu przyjmuje w Wyjaśnieniach w sprawie kar dla przedsiębiorców, że okoliczności związane ze stopniem naruszenia inne niż natura naruszenia mogą skutkować zwiększeniem kwoty wyjściowej kary o maksymalnie 50% bądź jej zmniejszeniem o maksymalnie 90%.

(186) Prezes Urzędu zidentyfikował w stosunku do wszystkich stron postępowania okoliczność przemawiającą za obniżeniem wcześniej określonych kwot wyjściowych, tj. fakt, że praktyka dotyczyła jedynie części wynagrodzenia ofertowanego zawodnikom za kilka ostatnich miesięcy sezonu i tym samym nie wyrządziła znacznych szkód uczestnikom rynku oraz że ostatecznie nie wszystkie Kluby zrealizowały uzgodnienia w całości zgodnie z przyjętymi ustaleniami (akapit (56) decyzji). Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu uznał, że istnieją uzasadnione podstawy do obniżenia ustalonej kwoty wyjściowej kary w odniesieniu do wszystkich stron postępowania o 10%.

(187) Prezes Urzędu wziął również pod uwagę, że uzgodnienia miały z góry ograniczony zakres, gdyż odnosiły się tylko do jednego sezonu rozgrywek Energa Basket Ligi. Przedstawiona okoliczność wpływała na kolejne zmniejszenie kwot wyjściowych kar w odniesieniu do wszystkich stron postępowania o 10%.

(188) Prezes Urzędu miał też na względzie, że w naruszeniu brały udział wszystkie Kluby uczestniczące w rozgrywkach Energa Basket Ligi w sezonie 2019/2020, a także organizator tych rozgrywek, PLK. Z tego względu Prezes Urzędu postanowił podwyższyć ustaloną wcześniej kwotę wyjściową kary w odniesieniu do wszystkich stron postępowania o 10%.

(189) W odniesieniu do PLK Prezes Urzędu wziął również pod uwagę udział produktów, których dotyczyło naruszenie w całkowitych obrotach tego przedsiębiorcy. W odróżnieniu od Klubów, PLK w ogóle nie działa na rynku którego dotyczyło naruszenie, a jej własny udział w naruszeniu polegał na wspieraniu ustaleń Klubów (pkt 8.1.1 uzasadnienia decyzji). Sytuacja ta nie jest atypowa w przypadku podmiotów, których udział w naruszeniu polega na udzielaniu pomocy w dokonaniu naruszenia.[100] Należy przy tym zauważyć, że metodologia ustalania wymiaru kar stosowana przez Prezesa Urzędu polega na określeniu ich poprzez odniesienie do całkowitego obrotu przedsiębiorców (a nie wartości sprzedaży produktów objętych naruszeniem, jak ma to miejsce w przypadku Komisji Europejskiej). Powyższe oznacza, że Prezes Urzędu nie musi odstępować od stosowania Wyjaśnień w sprawie kar dla przedsiębiorców w celu wymierzenia kary dla PLK w zakresie, w jakim kara ta ma mieć związek z jej własnymi działaniami w naruszeniu. Wymierzając PLK karę w zakresie, w jakim ma ona mieć związek z jej własnymi, bezpośrednimi działaniami w naruszeniu, Prezes Urzędu uwzględnił jednak, że konieczne jest wyważenie tej kary w tym zakresie w ten sposób, aby z jednej strony odzwierciedlała ona poziom odpowiedzialności za naruszenie i stanowiła dolegliwość (tj. spełniała w istocie funkcję rzeczywistej kary), ale z drugiej aby w wyniku wzięcia pod uwagę całego obrotu PLK nie stała się ona nieproporcjonalnie wysoka. Z tych względów, aby kara nałożona za naruszenie dotyczące produktu w postaci usług profesjonalnych koszykarzy wykazywała większy związek z tymi obrotami tego uczestnika naruszenia, Prezes Urzędu w odniesieniu do PLK obniżył wcześniej ustaloną kwotę wyjściową kary o dodatkowe 20%.

(190) W poniższej tabeli przedstawiona została wysokość kar po wzięciu pod uwagę całokształtu okoliczności relewantnych na tym etapie wyliczania kary.

[100] Zob. przykładowo: decyzja Komisji Europejskiej z 11 listopada 2009 r., COMP/38589 (*Stabilizatory termiczne*), akapit 746.

Podmiot	Modyfikacja kwoty wyjściowej	Kwota wyjściowa po obniżce (kwota bazowa)
BM Slam Stal S.A.	-10%	52 014,86 zł
Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji	-10%	85 534,54 zł
Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A.	-10%	48 743,12 zł
„Grono" Sportowa S.A.	-10%	88 202,00 zł
Hydro Truck Sport S.A.	-10%	12 282,75 zł
Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz	-10%	34 490,26 zł
Klub Koszykówki Włocławek S.A.	-10%	77 271,18 zł
King Wilki Morskie Sportowa S.A.	-10%	67 671,43 zł
Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A.	-10%	66 731,32 zł
Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A.	-10%	44 376,67 zł
Miejski Klub Sportowy Start S.A.	-10%	56 514,90 zł
Spójnia Stargard Sportowa S.A.	-10%	51 659,48 zł
Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A.	-10%	33 875,86 zł
Śląsk Wrocław Basketball S.A.	-10%	57 331,21 zł
Trefl Sopot S.A.	-10%	57 128,16 zł
Twarde Pierniki S.A.	-10%	96 571,85 zł
Polska Liga Koszykówki S.A.	-30%	163 474,67 zł

Stanowisko zgłoszone przez Legię Warszawa

(191) W odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów Legia Warszawa nie zgodziła się z kwalifikacją prawną porozumienia i podniosła, że działania stron postępowania należy potraktować jako antykonkurencyjną wymianę informacji, ewentualnie koordynację działań między konkurentami. Legia Warszawa stoi na stanowisku, że Kluby ani pośrednio ani bezpośrednio nie ustaliły cen lub innych warunków zakupu usług, ponieważ wynagrodzenie zawodników było ustalane przez Kluby indywidualnie przy zawieraniu kontraktów z zawodnikami. Jednocześnie Legia Warszawa wskazała, że koordynacja działań Klubów dotyczyła maksymalnie krótkiego wycinka czasu (przerwanej końcówki sezonu), a uzgodnienia nie dotyczyły działań wobec zawodników w kolejnych sezonach rozgrywek.

(192) Prezes Urzędu wskazuje, że strony postępowania zawarły porozumienie w przedmiocie ustalenia wysokości należnego zawodnikom wynagrodzenia, czyli ceny za świadczone przez nich usługi. Okoliczność, że w stosunku do części zawodników wynagrodzenia zostały wypłacone zgodnie z indywidualnymi ustaleniami, nie ma znaczenia dla kwalifikacji prawnej stwierdzonego naruszenia. W odniesieniu do twierdzeń Legii Warszawa Prezes Urzędu wskazuje, że przy wymiarze kary uwzględnił kontekst gospodarczy porozumienia i czas

trwania porozumienia. Szczegółowa analiza powołanych przesłanek została omówiona w akapitach (194) i (201) decyzji. Dla oceny natury naruszenia nie ma także znaczenia fakt, że pierwotne kwoty wynagrodzenia były ustalone indywidualnie z zawodnikami podczas zawierania umów. Fakt, że ustalenia stron porozumienia dotyczyły obowiązujących już umów i stosunkowego obniżenia ustalonych wcześniej cen za usługi zawodników, nie wpływa w żaden sposób na sprzeczność takich ustaleń z zakazem zawierania antykonkurencyjnych porozumień cenowych. Wniosek przeciwny wykluczyłby bowiem możliwość stwierdzenia antykonkurencyjnych porozumieniem zawieranych w trakcie trwania jakichkolwiek długoterminowych umów.

10.3. Okres naruszenia

(193) Dokonując oceny wpływu okresu naruszenia na wymiar kary, Prezes Urzędu przyjmuje, że kwota bazowa służąca określeniu wysokości faktycznie nakładanej kary może ulec zwiększeniu ze względu na długotrwałość naruszenia. Z uwagi na to, że Prezes Urzędu ustala kwotę bazową w odniesieniu do okresu, który odpowiada jednemu rokowi, na etapie brania pod uwagę okresu naruszenia Prezes Urzędu ograniczył swoją dyskrecjonalność w ramach Wyjaśnień w sprawie kar dla przedsiębiorców i przyjmuje, że w odniesieniu do naruszeń trwających dłużej niż rok kwota bazowa zostanie zwielokrotniona o liczbę (pełnych) lat uczestnictwa przedsiębiorcy w naruszeniu. Jednocześnie jeżeli w ostatnim rozpoczętym roku naruszenia czas trwania w naruszeniu będzie wynosił więcej niż 6 miesięcy, to zastosowane przez Prezesa Urzędu zwielokrotnienie wyniesie dodatkowe 0,5.

(194) Okres porozumienia został wskazany w akapicie (162) uzasadnienia decyzji. Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie funkcjonowało mniej niż rok, a co za tym idzie, nie ma podstaw do podwyższenia kwoty bazowej na tym etapie obliczania wysokości kary.

10.4. Okoliczności łagodzące i obciążające

(195) Okoliczności naruszenia mogą prowadzić do zwiększenia (okoliczności obciążające) lub zmniejszenia (okoliczności łagodzące) wymiaru kary.

(196) Prezes Urzędu ocenia te okoliczności łącznie, przyjmując zarazem, że poszczególne okoliczności obciążające i łagodzące mogą mieć różną doniosłość. Zmierzając do zwiększania spójności w polityce karania, Prezes Urzędu przyjmuje w Wyjaśnieniach w sprawie kar dla przedsiębiorców, że z uwagi na okoliczności obciążające i łagodzące kwota ustalona na wcześniejszych etapach analizy odpowiedniego wymiaru kar może ulec zwiększeniu bądź zmniejszeniu maksymalnie o 50%.

(197) Prezes Urzędu po przeanalizowaniu materiału dowodowego zidentyfikował występowanie okoliczności łagodzących w odniesieniu do PLK oraz KK Włocławek. Zgodnie ze zgromadzonym materiałem dowodowym, PLK jedynie wspierała Kluby w poczynionych ustaleniach, ale nie brała aktywnego udziału w ustalaniu szczegółów porozumienia. Ze względu na to, że PLK funkcjonuje na innym rynku niż Kluby, jej wkład w osiągnięcie wspólnego antykonkurencyjnego celu nie był kluczowy. Natomiast KK Włocławek w odpowiedzi na zapytanie Prezesa Urzędu przekazał informację o pomocy prawnej zaoferowanej klubom przez PLK, która wykraczała poza zakres zapytania Prezesa Urzędu, a jednocześnie przyczyniła się do wyjaśnienia okoliczności sprawy (akapit (45)), co stanowiło okoliczność łagodzącą w postaci współpracy z Prezesem Urzędu.

(198) W odniesieniu do wszystkich stron postępowania Prezes Urzędu uwzględnił jako okoliczność obciążającą umyślność naruszenia. Działania stron postępowania były nakierowane na ograniczenie między nimi konkurencji, co zostało szerzej opisane w pkt. 10.1 Decyzji. Z tego względu Prezes Urzędu stwierdził umyślność działań Klubów i PLK oraz postanowił podnieść kwotę kary ustalonej na poprzednim etapie o 10%.

(199) Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes Urzędu na tym etapie wymierzenia kar uznał za zasadne podwyższenie ich wysokości w następujący sposób:

Podmioty	Modyfikacja okoliczności łagodzące i obciążające	Kwota bazowa po uwzględnieniu okoliczności łagodzących i obciążających
BM Slam Stal S.A.	+10%	57 216,35 zł
Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji	+10%	94 087,99 zł
Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A.	+10%	53 617,43 zł
„Grono" Sportowa S.A.	+10%	97 022,20 zł
Hydro Truck Sport S.A.	+10%	13 511,03 zł
Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz	+10%	37 939,28 zł
Klub Koszykówki Włocławek S.A.	+5%	81 134,74 zł
King Wilki Morskie Sportowa S.A.	+10%	74 438,58 zł
Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A.	+10%	73 404,45 zł
Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A.	+10%	48 814,33 zł
Miejski Klub Sportowy Start S.A.	+10%	62 166,38 zł
Spójnia Stargard Sportowa S.A.	+10%	56 825,43 zł
Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A.	+10%	37 263,45 zł
Śląsk Wrocław Basketball S.A.	+10%	63 064,33 zł
Trefl Sopot S.A.	+10%	62 840,98 zł
Twarde Pierniki S.A.	+10%	106 229,03 zł
Polska Liga Koszykówki S.A.	0	163 474,67 zł

Stanowisko Legii Warszawa i Trefla Sopot

(200) Legia Warszawa i Trefl Sopot podniosły, że w sprawie zachodzą następujące okoliczności łagodzące, które powinny mieć wpływ na obniżenie kary: (i) zaniechanie przez strony postępowania stosowania praktyki przed wszczęciem postępowania antymonopolowego, (ii) podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia prawa, (iii) współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania wyjaśniającego i antymonopolowego, (iv) złożenie przez Legię Warszawa propozycji zobowiązań w trybie art. 12 u.o.k.k., (v) bezprecedensowy charakter sprawy związany z wybuchem pandemii COVID-19, (vi) niewielki zasięg naruszenia, (vii) specyficzny charakter rynku i klubu koszykarskiego jako przedsiębiorcy, (viii) brak wcześniejszych naruszeń prawa konkurencji lub przepisów konsumenckich przez Legię Warszawa, (ix) precedensowy charakter sprawy w Polsce, (x) prokonkurencyjny charakter porozumienia, (xi) działanie Trefl Sopot było zgodne z wytycznymi BAT, (xii) działanie Trefl Sopot nie było umyślne, (xiii) bierną rolę Trefl Sopot w porozumieniu.

(201) W kontekście powyższego Prezes Urzędu wskazuje, że zaniechanie stosowania praktyki przed wszczęciem postępowania antymonopolowego nie stanowi w tej sprawie przesłanki

łagodzącej. Porozumienie nie zostało zaniechane z woli jego uczestników, ponieważ uzgodnienia miały z góry ograniczony zakres i skończyły się wraz z zakończeniem procesu rozliczenia sezonu 2019/2020 (akapit (162) decyzji). Powołane okoliczność wpłynęły jednak na obniżenie kar przy dokonywaniu przez organ oceny stopnia naruszenia (akapit (187) decyzji).

(202) W następnej kolejności Prezes Urzędu wskazuje, że współpraca z organem w toku postępowania wyjaśniającego i antymonopolowego nie stanowi okoliczności łagodzącej, która miałaby wpłynąć na wymiar kary. W uzasadnieniu powyższego należy stwierdzić, że udzielanie odpowiedzi na pytania Prezesa Urzędu kierowane na podstawie art. 50 u.o.k.k. stanowi obowiązek przedsiębiorcy, a jego wypełnienie nie może zostać uznane za rodzaj współpracy z organem ochrony konkurencji, który uzasadniałby zmniejszenie wymiaru kary pieniężnej. Legia Warszawa nie podjęła natomiast żadnych innych działań ponad przekazanie odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu.

(203) Okoliczności łagodzącej nie stanowi także brak podobnych naruszeń w przeszłości – sytuacją prawidłową na rynku jest brak naruszeń przepisów prawa konkurencji przez przedsiębiorców, wobec czego takie zachowanie nie podlega nagradzaniu przy ustalaniu wysokości kary. Obowiązkiem działania każdego przedsiębiorcy jest bowiem działanie zgodne z prawem.[101] Dlatego też, ustawodawca nie przewidział tej okoliczności jako przesłanki łagodzącej, natomiast wskazał jako przesłankę obciążającą dokonanie uprzednich naruszeń.

(204) Za okoliczność łagodzącą nie można również uznać złożenia propozycji zobowiązań w trybie art. 12 u.o.k.k. Kwestia wydania decyzji zobowiązującej w trybie art. 12 u.o.k.k. i jej celowości podlega ocenie Prezesa Urzędu, który stwierdził, że zobowiązania zaproponowane przez Legię Warszawa nie korespondowały z naturą naruszenia. Decyzja zobowiązująca stanowi odrębny, alternatywny tryb zapewnienia prawidłowego działania mechanizmów konkurencji na danym rynku. Tym samym samo przedstawienie propozycji zobowiązań nie stanowi przesłanki do obniżenia kary nakładanej na przedsiębiorcę w przypadku, gdy natura naruszenia wymaga stwierdzenia naruszenia i nałożenia kary. Specyfika działalności klubów koszykarskich jako przedsiębiorców także nie stanowi przesłanki łagodzącej – to, że dany przedsiębiorca działa w sektorze sportowym w żaden sposób nie wpływa na wymogi przestrzegania przez niego przepisów prawa ochrony konkurencji. Niewielki zasięg naruszenia i specyfika rynku zostały natomiast uwzględnione przez Prezesa Urzędu (akapit (186).

(205) W opinii Prezesa Urzędu kara nie może zostać obniżona również z tego względu, że działanie Klubów miało być zgodne z wytycznymi BAT. Stanowisko organu w tym zakresie zostało zawarte w akapicie (100) decyzji. Ponadto Prezes Urzędu zaznacza, że nadzwyczajny

[101] Wyrok Sądu Najwyższego z 29 lipca 2020 r., sygn. akt I NSK 8/19.

charakter sprawy i okoliczności, w jakich doszło do zawarcia porozumienia były przedmiotem analizy organu i zostały uwzględnione przy wymierzaniu kary (akapity (206)-(207) decyzji). Natomiast do kwestii prokonkurencyjności porozumienia Prezes Urzędu odniósł się w pkt. 8.5.3. uzasadnienia decyzji, a stanowisko organu odnośnie do argumentów Trefl Sopot dotyczących braku umyślności w działaniu tego klubu i jego biernej roli w porozumieniu zostało przedstawione w akapitach (99) i (178) uzasadnienia decyzji.

10.5. Adekwatność kary

(206) Ustalając wysokość kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt, że zawarcie porozumienia odbyło się w okolicznościach związanych z wybuchem światowej pandemii COVID-19, co było sytuacją bezprecedensową. Wprowadzony na obszarze Rzeczpospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego ograniczył możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez Kluby i PLK. Rozgrywki Energa Basket Ligi w sezonie 2019/2020 zostały najpierw nieoczekiwanie zawieszone, a następnie zakończone ze skutkiem natychmiastowym. Te wydarzenia stanowiły poważne zakłócenia dla działalności sportowej prowadzonej przez Kluby i PLK – nie odbywały się rozgrywki sportowe, w związku z czym korzystanie z usług zawodników było znacznie utrudnione. Trudną sytuację na rynku potęgowało poczucie niepewności co do długości okresu obowiązujących obostrzeń. Równocześnie Kluby mogły spodziewać się utraty części planowanych dochodów ze sprzedaży biletów na mecze Energa Basket Ligi oraz części kwot wpłacanych przez sponsorów. Zachowanie uczestników porozumienia stanowiło odpowiedź na wymuszoną czynnikami zewnętrznymi zmianę sposobu organizacji prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie organu wybuch pandemii było zjawiskiem zupełnie niespodziewanym w skali światowej, na którą wiele podmiotów gospodarczych nie mogło się przygotować i wobec tego można uznać za prawdopodobne, że instynktowna koordynacja reakcji stron postępowania miała jedynie incydentalny charakter.

(207) Ponadto Prezes Urzędu uwzględnił charakter sprawy, w której po raz pierwszy polski organ antymonopolowy ocenił porozumienie zawarte pomiędzy przedsiębiorcami dotyczące ustalenia wysokości wynagrodzenia oferowanego współpracownikom, rozumianego jako cena zakupu usług koszykarzy (ang. *wage-fixing agreements*). Prezes Urzędu stwierdził, że zważywszy na precedensowy charakter rozstrzygnięcia, osiągnięcie celu postępowania administracyjnego – tj. zapewnienie skuteczności stosowania norm art. 6 ust. 1 u.o.k.k. oraz 101 TFUE zawierających zakaz stosowania praktyk ograniczających konkurencję – możliwe jest w tym wypadku poprzez nałożenie na przedsiębiorców kar w niższej wysokości.

(208) Mając na uwadze okoliczności w jakich doszło do zawarcia porozumienia wyjątkowy charakter sprawy, Prezes Urzędu obniżył wymiar kary nakładanej na Kluby i PLK o 20%, co poskutkowało obniżeniem kar do wskazanych wartości:

Podmioty	**Wymiar kary po zastosowaniu przesłanki adekwatności**
BM Slam Stal S.A.	45 773,08 zł
Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji	75 270,39 zł
Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A.	42 893,94 zł
„Grono" Sportowa S.A.	77 617,76 zł
Hydro Truck Sport S.A.	10 808,82 zł
Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz	30 351,42 zł
Klub Koszykówki Włocławek S.A.	64 907,80 zł
King Wilki Morskie Sportowa S.A.	59 550,86 zł
Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A.	58 723,56 zł
Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A.	39 051,47 zł
Miejski Klub Sportowy Start S.A.	49 733,11 zł
Spójnia Stargard Sportowa S.A.	45 460,34 zł
Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A.	29 810,76 zł
Śląsk Wrocław Basketball S.A.	50 451,46 zł
Trefl Sopot S.A.	50 272,78 zł
Twarde Pierniki S.A.	84 983,22 zł
Polska Liga Koszykówki S.A.	130 779,73 zł

10.6. Wymiar kary

(209) Prezes Urzędu wziął pod uwagę maksymalny próg wymiaru kary i stwierdził, że wszystkie z rozważanych kar stanowią nie więcej niż 10 % obrotu osiągniętego przez Kluby i PLK w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Co za tym idzie, wysokość tych kwot mieści się w granicach określonych w art. 106 ust. 1 u.o.k.k. i co należy podkreślić ich poziom jest istotnie niższy od maksymalnego progu wymiaru kary wskazanego przez ustawodawcę.

(210) W konsekwencji Prezes Urzędu uznał, że karami, które będą odznaczały się dolegliwością dla uczestników naruszenia i będą stanowiły adekwatną reakcję państwa na naruszenie prawa, nie prowadząc jednocześnie do przekształcenia represyjnego charakteru kar pieniężnych za naruszenia reguł konkurencji oraz za naruszenia interesów innych uczestników w kary zbyt daleko idące, będą kary wymierzone w następujący sposób:

Podmioty	Kara pieniężna
BM Slam Stal S.A.	45 773,08 zł
Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji	75 270,39 zł
Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A.	42 893,94 zł
„Grono" Sportowa S.A.	77 617,76 zł
Hydro Truck Sport S.A.	10 808,82 zł
Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz	30 351,42 zł
Klub Koszykówki Włocławek S.A.	64 907,80 zł
King Wilki Morskie Sportowa S.A.	59 550,86 zł
Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A.	58 723,56 zł
Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A.	39 051,47 zł
Miejski Klub Sportowy Start S.A.	49 733,11 zł
Spójnia Stargard Sportowa S.A.	45 460,34 zł
Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A.	29 810,76 zł
Śląsk Wrocław Basketball S.A.	50 451,46 zł
Trefl Sopot S.A.	50 272,78 zł
Twarde Pierniki S.A.	84 983,22 zł
Polska Liga Koszykówki S.A.	130 779,73 zł

11. Koszty postępowania

Ramy prawne

(211) Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.k.k., jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia oraz osoba zarządzająca, o której mowa w art. 6a u.o.k.k., są obowiązani ponieść koszty postępowania. Natomiast zgodnie z art. 80 u.o.k.k., Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

(212) Z przepisów u.o.k.k. nie wynika wprost, co składa się na koszty postępowania, o których mowa w art. 77 u.o.k.k. Jednocześnie jednak art. 83 u.o.k.k. zawiera generalne odesłanie w sprawach nieuregulowanych do przepisów k.p.a. W konsekwencji należy przyjąć, że zakres tych kosztów wyznacza art. 263 § 1 k.p.a. i uznać za nie: (i) koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron; (ii) koszty doręczania stronom pism urzędowych; (iii) inne koszty bezpośrednio związane z rozstrzygnięciem sprawy. Stosownie do art. 264 § 1 k.p.a. jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze

postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Zastosowanie prawa w sprawie

(213) W pkt. I sentencji decyzji stwierdzono naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez wskazanych tam przedsiębiorców. Na koszty postępowania składały się m.in. wydatki związane z doręczaniem stronom, w odniesieniu do których stwierdzono naruszenie, pism urzędowych, które wyniosły w odniesieniu do:

1. BM Slam Stal S.A. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim – 136,60 zł;

2. Gdyńskiego Klubu Koszykówki Arka S.A. w likwidacji z siedzibą w Gdyni – 119,60 zł;

3. Gliwickiego Towarzystwa Koszykówki S.A. z siedzibą w Gliwicach – 119,60 zł;

4. „Grono" Sportowa S.A. z siedzibą w Zielonej Górze – 119,60 zł;

5. Hydro Truck Sport S.A. z siedzibą w Radomiu – 119,60 zł;

6. Klubu Koszykarskiego Astoria Bydgoszcz S.A. z siedzibą w Bydgoszczy – 128,10 zł;

7. Klubu Koszykówki Włocławek S.A. z siedzibą we Włocławku – 119,60 zł;

8. King Wilki Morskie Sportowa S.A. z siedzibą w Szczecinie – 130,60 zł;

9. Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie – 128,10 zł;

10. Miejskiego Klubu Sportowego Dąbrowa Górnicza S.A. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej – 119,60 zł;

11. Miejskiego Klubu Sportowego Start S.A. z siedzibą w Lublinie – 130,60 zł;

12. Spójnia Stargard Sportowa S.A. z siedzibą Stargardzie – 119,60 zł;

13. Starogardzkiego Klubu Sportowego Sportowa S.A. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim – 119,60 zł;

14. Śląsk Wrocław Basketball S.A. z siedzibą we Wrocławiu – 128,10 zł;

15. Trefl Sopot S.A. z siedzibą w Sopocie – 119,60 zł;

16. Twarde Pierniki S.A. z siedzibą w Toruniu – 119,60 zł;

17. Polskiej Ligi Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie – 145,10 zł.

(214) Mając na względzie uwagi przedstawione wcześniej Prezes Urzędu postanowił o obciążeniu wskazanych wyżej stron postępowania tymi kosztami.

(215) Koszty postępowania należy uiścić w terminie **14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji** na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000

(216) Przy dokonywaniu wpłaty należy dopisać numer decyzji Prezesa Urzędu stanowiącej podstawę jej dokonania.

12. Inne pouczenia

(217) Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.o.k.k. **karę pieniężną** należy uiścić **w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji**. Karę należy uiścić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000

(218) Przy dokonywaniu wpłaty należy dopisać numer decyzji Prezesa Urzędu stanowiącej podstawę jej dokonania.

(219) Zgodnie z art. 81 ust. 1 u.o.k.k. w związku z art. 479^{28} § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. k.p.c. od decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

(220) W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach postępowania, na podstawie art. 264 § 2 k.p.a., w związku z art. 83 u.o.k.k., jak również stosownie do art. 81 ust. 5 u.o.k.k., w związku z art. 479^{32} §1 oraz 2 k.p.c., stronie przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia decyzji z postanowieniem.

(221) Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 9 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1125), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł, a zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu – w kwocie 500 zł.

(222) Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

(223) Zgodnie z art. 105 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

(224) Zgodnie z art. 117 § 1 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Zgodnie z art. 117 § 3 k.p.c. osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

(225) Zgodnie z art. 117 § 4 k.p.c. wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów

Zastępca Dyrektora
Departamentu Ochrony Konkurencji
Anna Sekinda-Maicka

Załącznik 1

Struktura uzasadnienia decyzji

1. PRZEDMIOT POSTĘPOWANIA 5

2. PRODUKTY I PODMIOTY, KTÓRYCH DOTYCZY SPRAWA 6

2.1. Energa Basket Liga 6

2.1.1. Zasady funkcjonowania rozgrywek 6

2.1.2. Umowy z zawodnikami 7

2.2. Podmioty, w związku z których działalnością wydana została decyzja 9

2.2.1. Polska Liga Koszykówki 9

2.2.2. BM Slam Stal S.A. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim 9

2.2.3. Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. w likwidacji z siedzibą w Gdyni 10

2.2.4. Gliwickie Towarzystwo Koszykówki S.A. z siedzibą w Gliwicach 10

2.2.5. „Grono" Sportowa S.A. z siedzibą w Zielonej Górze 10

2.2.6. Hydro Truck Sport S.A. z siedzibą w Radomiu 10

2.2.7. Klub Koszykarski Astoria Bydgoszcz S.A. z siedzibą w Bydgoszczy 11

2.2.8. Klub Koszykówki Włocławek S.A. z siedzibą we Włocławku 11

2.2.9. King Wilki Morskie Sportowa S.A. z siedzibą w Szczecinie 11

2.2.10. Legia Warszawa Sekcja Koszykówki S.A. z siedzibą w Warszawie 11

2.2.11. Miejski Klub Sportowy Dąbrowa Górnicza S.A. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej 11

2.2.12. Miejski Klub Sportowy Start S.A. z siedzibą w Lublinie 12

2.2.13. Spójnia Stargard Sportowa S.A. z siedzibą Stargardzie 12

2.2.14. Starogardzki Klub Sportowy Sportowa S.A. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim 12

2.2.15. Śląsk Wrocław Basketball S.A. z siedzibą we Wrocławiu 12

2.2.16. Trefl Sopot S.A. z siedzibą w Sopocie 13

2.2.17. Twarde Pierniki S.A. z siedzibą w Toruniu 13

3. PRZEBIEG POSTĘPOWANIA 13

4. PRAKTYKA BĘDĄCA PRZEDMIOTEM DECYZJI 15

4.1. Koordynacja zachowań klubów Energa Basket Ligi 15

5. INTERES PUBLICZNY 28

6. STATUS PRZEDSIĘBIORCY 29

7. RYNEK WŁAŚCIWY 30

8. NARUSZENIE REGUŁ KONKURENCJI 34

8.1. Porozumienia i praktyki uzgodnione 34
8.1.1. Rola PLK 39
8.2. Zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji 42
8.3. Standard dowodu 48
8.4. Wpływ na handel między Państwami Członkowskimi 50
8.5. Niepodleganie wyłączeniom spod zakazu zawierania porozumień ograniczających konkurencję 52
8.5.1. Brak zastosowania reguły *de minimis* 52
8.5.2. Brak zastosowania wyłączenia grupowego 52
8.5.3. Brak spełnienia warunków wyłączenia indywidualnego 53

9. OKRES NARUSZENIA ORAZ ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA NARUSZENIE W ZWIĄZKU Z ART. 101 TFUE ORAZ ART. 6 U.O.K.K. 56

10. KARY PIENIĘŻNE NAKŁADANE NA PODSTAWIE ART. 106 U.O.K.K. 57

10.1. Umyślność 59
10.2. Stopień naruszenia 61
10.3. Okres naruszenia 66
10.4. Okoliczności łagodzące i obciążające 66
10.5. Adekwatność kary 70
10.6. Wymiar kary 71

11. KOSZTY POSTĘPOWANIA 72

12. INNE POUCZENIA 74